

მერაბ თხელიძე

რჩეული პარტიები

1953-2017

მერაბ თხელიძე ჰასტინგსში მოყვარულთა მსოფლიო მეორე ჩემპიონატზე

თბილისი
2019

თქვენს წინაშეა ფიზ.მათ. მეცნიერებათა დოქტორისა და ჭადრაკში ეროვნული ოსტატის მერაბ თხელიძის საოცარი წიგნი. მისი საჭადრაკო ცხოვრება 1953 წლიდან 2017 წელს მოიცავს. მონაწილეობდა თბილისისა და საქართველოს ვაჟთა ჩემპიონატებში, იყო მსოფლიოს ვიცე-ჩემპიონი მოყვარულთა შორის (1996წ.)

წიგნი მოგვითხრობს მის საინტერესო შემოქმედებით და ოპტიმიზმით აღსავსე ცხოვრებაზე. გაეცნობით მის პარტიებს ისეთ მოჭადრაკეებთან, როგორებიცაა მიხეილ ბოტვინიკი, მიხეილ ტალი, ბორის სპასკი, დავით ბრონშტეინი და სხვები. ამ პარტიებში კომბინაციების კასკადია. არანაკლებ საინტერესოა მისი უჩვეულო კომენტარებიც.

Explore the amazing book of Merab Tkheldize- the Doctor of Physical and Mathematical Sciences, Professor, National Chess Master. He started his chess career in 1953 till 2017. He has played championship of Tbilisi and of Georgia several times, became vice-champion of World among amateurs in 1996.

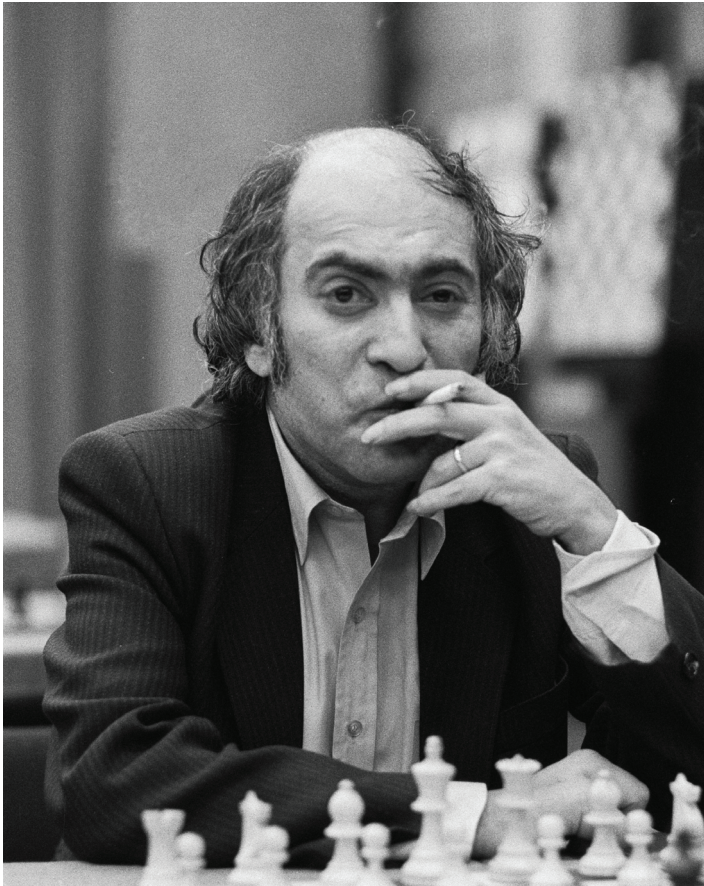
This book actually tells us about his hard, oppressed life, which was full of creativity and optimism by means of chess parties, the parties with giant chess players as: Mikheil Botvinnik, Mikhail Tal, Boris Spassky, David Bronstein and etc. These parties are cascades of direct combinations. But not less interesting is his unusual comments.

რედაქტორები: **დავით გურგენიძე**, მსოფლიოს ორგზის ჩემპიონი საჭადრაკო კომპოზიციაში,
დავით ჯანოევი, საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელი
რეცენზენტი **გიორგი სიბაშვილი**, სავრთაშორისო დიდოსტატი
კომპიუტერული უზრუნველყოფა და კონსულტაცია **ამირან ჭანტუა**

წინათქმის ნახვლად

ჩემი დამოკიდებულება ჭადრაკისადმი მინდა გამოვხატო მსოფლიო მერვე ჩემპიონის **მიხეილ ტალის** სიტყვებით:

„ჭადრაკი არის ჩემი სამყარო, არა სახლი, არა სიმაგრე, რომელშიც მე ვეძებლები რბოვრებისეულ პრობლემებს, არამედ სამყარო, რომელშიც ვცხოვრობ სავსე რბოვრებით და გამოვხატავ საკუთარ თავს“.

შენსაკალი

„ჭადრაკის თამაში, წამყვალზე ღრწით გამოცდას გაუძღვლო, უკეთესია, ვიდრე ადამიანის ყველა ნიგნი და ქმნილება. იგი ერთადერთი თამაშია, წამყვალს ყველა ხალხის და ყველა ებაქის კუთვნილება“.

შტეფან ცვაიგი

ჭადრაკის სამყარო იდუმალებით მოცული და ინტერესის აღმძვრელია. მას შეუძლია ესთეტიკური ზემოქმედება მოახდინოს ადამიანებზე, გააღვიძოს მათში ემოციებისა და გრძნობების მთელი პალიტრა, სულიერად აამაღლოს ისინი. მაგრამ, აქ საქმე გვაქვს ერთ მნიშვნელოვან „მაგრამთან“. როგორც ხელოვნების ნებისმიერი დარგი, ჭადრაკიც მოითხოვს მისი თავყვანისმცემლებისაგან ჭადრაკის თამაშის გარკვეულ დონეს. მხოლოდ ამ შემთხვევაში მყარდება ნამდვილი შემოქმედებითი სიახლოვე და რეზონანსი საჭადრაკო ნაწარმოებებსა და ჭადრაკის ხელოვნების გულშემატკივრებს შორის. ჭადრაკი არა მარტო ხელოვნების ერთ-ერთი დარგია, არამედ ხელოვნების ყველა დარგიდან გამორჩეული, არაჩვეულებრივი დარგია. ჭადრაკში ხელოვნება მულადნდება არა მარტო დასრულებულ საჭადრაკო ნაწარმოებებში, პარტიებში, ამოცანებში, ეტიუდებში და ა.შ., ანალოგიურად ხელოვნების სხვა დარგებისა — ლიტერატურის, ფერწერის, მუსიკის, არამედ დინამიკაშიც გამოიხატება. ანუ პარტიის თამაშის, ეტიუდის შედგენის დროს, ასე ვთქვათ, „პირდაპირ ეთერში“, რომელიც იქმნება მაყურებელთა თვალწინ, მათი თანამონაწილეობით და საჭადრაკო ნაწარმოების შემქმნელებს თვითონაც არა აქვთ გარანტია, რომ მიაღწევენ წინასწარ დაგეგმილ შედეგს. ეს განსხვავებულია მაგალითად მუსიკალური ნაწარმოების შესრულებისგან, რომელიც წინასწარ დაწერილი პარტიტურის ან ნოტების მიხედვით სრულდება. ამიტომ არის ჭადრაკის ხელოვნება განსხვავებული, დამაინტრიგებელი და „სულის შემხუთველი“.

ჭადრაკი კიდევ იმიტომაც იმსახურებს განსაკუთრებულ ყურადღებას, რომ ის ხელმისაწვდომია ყველა ადამიანისთვის, მისი ეროვნების, რჯულის, მატერიალური მდგომარეობის, პოლიტიკური შეხედულების და ა.შ. მიუხედავად. მითუმეტეს დღეს, როდესაც მსოფლიოს მრავალ წერტილში დაძაბულობის კერებია, განხეთქილებაა ხალხებსა და სახელმწიფოებს შორის, საერთაშორისო ურთიერთობებში ნდობისა და კეთილმოსურნეობის დეფიციტია, ხალხების დაახლოების და ურთიერთგაგების ნებისმიერ შესაძლებლობებს უნდა ხელი შეეწყოს. სწორედ ჭადრაკი იძლევა საშუალებას საერთაშორისო თანამშრომლობისათვის, გამოცდილების გაზიარებისათვის, ურთიერთდახმარებისათვის, მშვიდობის განმტკიცებისათვის.

ჭადრაკის ცოდნა ეხმარება ადამიანს საკუთარი პიროვნების შეცნობაში, ჰარმონიულ განვითარებასა და პროფესიის სწორედ არჩევაში.

ჭადრაკი ავარჯიშებს ადამიანის ნებისყოფას, ხასიათს, ეხმარება ადამიანის ფსიქოლოგიაში გარკვევას, გამოუმუშავებს გამძლეობას, აკაჟებს მის ნებისყოფას, ვაჟკაცობას, ბრძოლისა და გამარჯვების დაუოკებელ სურვილს.

მე, **მერაბ თხელიძეს**, მიყვარს ჭადრაკი თავდავიწყებით და უანგაროდ, მაგრამ ჭადრაკმაც „გადამიხადა სამაგიერო“ — დამეხმარა ადამიანებთან ურთიერთობაში, მეცნიერულ და პედაგოგიურ საქმიანობაში და საერთოდ თუ რაიმე მნიშვნელოვანს მივაღწიე ცხოვრებაში, ეს ჭადრაკის დამსახურებაა.

ამ წიგნში მე მოგითხრობთ ჩემს შეხვედრებზე მსოფლიო ჩემპიონებთან, დიდოსტატებთან, ოსტატებთან და სხვა მოჭადრაკეებთან, რომლებთანაც მომწონს ჩემი პარტიები.

ჩემი მწვრთნელები

ვახტანგ ქარსილაძე

ვიქტორ ბოგლიძე

ცენტრში -
სხედან:
დგანან:

ვახტანგ ქარსელაძე მეცადინეობის დროს.
მანანა ტოგონიძე, ლიანა ხაჭაპურიძე, მერაბ თხელიძე;
გურამ მაჭავარიანი, კოკა მღებროვი, იდა კამენკოვიჩი, ედუარდ გერსამია,
მზია ლოლიშვილი, ვლადიმერ კაჭარავა, იური ვეტოხინი

სხედან:
დგანან:

ვახტანგ ქარსელაძის გაკვეთილი
მანანა ტოგონიძე, ლევან გაგუა, იური ვეტოხინი, დავით ჯანოევი,
იდა კამენკოვიჩი, ზურგით რომან ჯინჯისაშვილი;
მზია ლოლიშვილი, მერაბ თხელიძე, ვლადიმერ სმირნოვი, კოკა მღებროვი,
გურამ მაჭავარიანი, ლიანა ხაჭაპურიძე, ედუარდ გერსამია

ამხანაგური მატჩი საქართველოს და სომხეთის მოსწავლეთა გუნდებს შორის
მარჯვნიდან პირველი — მერაბ თხელიძე

სხედან: იური ჩიქოვანი, ჰენრიხ არნშტეინი, ნიკოლოზ სოროკინი,
თამაზ კიკიანი, იური ვეტოხინი, გარი ბუცხრიკიძე;
დგანან: ელგუჯა აბრამიძე, მერაბ თხელიძე, ანზორ ხელაშვილი, გივი გამრეკელი,
არჩილ წერეთელი, უცნობი, უცნობი, დავით ჯანოევი

პარტიები

1. თ. კალატოზიშვილი (თბ., I თან.) - მერაბ თხელიძე (თბ., II თან.)

საქართველოს მოსწავლეთა ჩემპიონატი. ბათუმი, 1953
 ძველინდური დაცვა **A05**

1. ♖f3 ♗f6 2.g3 g6 3. ♙g2 ♙g7 4.d3 d6 5.0-0 0-0 6.e4 e5 7. ♗e1

ჩემი I პარტია პირველ სერიოზულ ტურნირში და თანაც საქართველოს მოსწავლეთა 1952 წლის ჩემპიონთან. პიონერთა სასახლეში ორი წელი დავდიოდი და ღია დებიუტების გარდა სხვა დებიუტების თეორიაში მაინცდამაინც ვერ ვერკვეოდი. მოგეხსენებათ ისიც, რომ 13–14 წლის მოჭადრაკეებს აინტერესებთ თამაში და არა თეორიის „ზუთხვა“. ჩემთან 1. ♖f3 საერთოდ პირველად თამაშობენ.

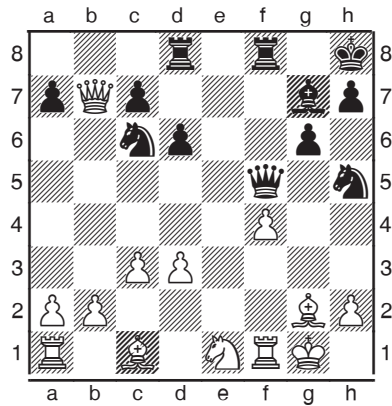
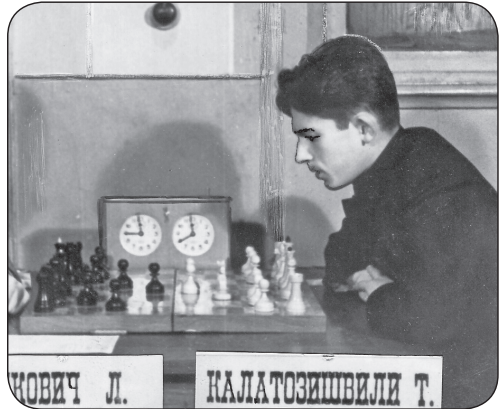
7... ♗h5.

პარტია ასე გაგრძელდა:

8. ♗c3 ♗c6 9. ♗d5 ♙e6 10. ♗e3 ♖d7 11.c3 ♗ad8 12.f4 exf4 13.gxf4 f5 14.exf5 ♙xf5 15. ♗xf5 ♖xf5 16. ♖b3+ ♗h8 17. ♖xb7

მერაბ თხელიძე, ედუარდ გერსამია, გურამ კალატოზიშვილი

17... ♖c5+!

ხაფანგი! ტყუილად კიარმეძახოდნენ ამხანაგები „შახტურას“ ჩემი „კრივოი“ ვარიანტების გამო, როგორც ამბობდა ვახტანგ მასწავლებელი.

კომპიუტერმა გვიჩვენა

17... ♗d4! 18. ♖e4 ♖xe4 19. ♙xe4 ♗e2+ 20. ♗h1 ♗xc1 21. ♖xc1 ♗xf4

18.d4 ♗xd4 19.cxd4?!

19. ♙e3 ♖b8 20. ♖e4 ♗e2+ 21. ♗f2 ♖b5 22. ♗d3 ♗f6 23. ♖f3 ♖xd3 24. ♖ad1 ♖a6-+

19... ♙xd4+ 20. ♗h1 ♗g3+ 21.hxg3 ♖h5+ თეთრები დანებდნენ.

2. მერაბ თხელიძე (I თან) –
ბორის ვეიზერი (ო/კ)
 თბილისის ვაჟთა ჩემპიონატის
 ნახევარფინალი. თბილისი, 1955
 ალიოხინის დაცვა **B02**

**1.e4 ♖f6 2.e5 ♗d5 3.c4 ♗b6 4.c5
 ♗d5 5.♙c4 e6 6.♗c3 ♗xc3 7.dxc3
 ♙xc5?!**

ჩემი საჭადრაკო პრაქტიკის მესამე
 ნელს უკვე ღრმად ჩავკირკიტებდი
 დებიუტების თეორიას. ვირჩევდი სა-
 სურველ ღია დებიუტებს, არ ვერი-
 დებოდი შენირვებსაც აქტიური,
 შემტევი თამაშის მისაღებად. მან
 მიიღო პაიკის შენირვა, რამაც მომცა
 „ჩემი“ თამაში.

8.♙g4 ♗f8

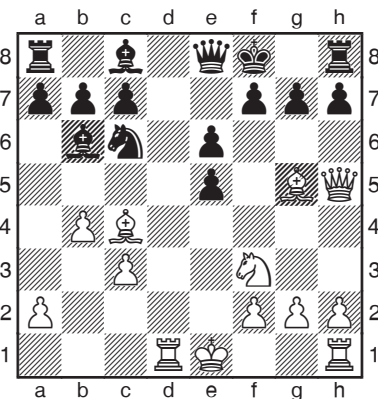
სხვა გაგრძელებებია:

8...0-0 9.♙h6;

**8...g6 9.h4 ♗c6 10.♗f3 h5 11.♙g3 d5
 12.♙d3 ♙e7 13.♙g5**

თეთრების უპირატესობით ორივე
 ვარიანტში.

**9.♗f3 ♗c6 10.♙h5!? d6 11.b4 ♙b6
 12.♙g5 ♙e8 13.♙d1 dxe5**

**14.b5! f6!? 15.♙xe8+ ♗xe8 16.bxc6
 fxc5 17.♙b5 ♗e7 18.♗xe5 ♙a5
 19.0-0 a6**

ა6 19...♙xc3 20.cxb7 ♙xb7 21.♙d7+
 ♗f8 22.f4±

20.cxb7 ♙xb7 21.♙d7+ ♗f6

ა6 21...♗f8 22.♙c4±;

21...♗e8 22.♙xc7+ axb5 23.♙xb7±

22.♙e1 ♙hf8 23.♗g4+ ♗f5 24.♙e5+

♗xg4 25.♙e2+ ♗f4 26.♙xa5 ♙ad8

27.g3+ შავები დანებდნენ.

ერთი ოცნება — თამაში თბილისის
 ჩემპიონატში ავისრულე.

3. ლიტვინოვი (ბელორუსია,ო/კ) –
თხელიძე (საქართველო, I თან.)

სსრკ მოსწავლეთა გუნდ. პირველობა.

ვლადიმირი, 1957

ძველინდური დაცვა **E87**

1.c4 ♗f6 2.♗c3 g6 3.d4 ♙g7 4.e4

0-0 5.f3 d6 6.♙e3 e5 7.d5 ♗e8 8.♙d2

c5 9.h4 h5?! 10.g4 ♗f6 11.♙g5 ♙e8

12.♙xf6 ♙xf6 13.gxh5 ♙e7 14.hxg6

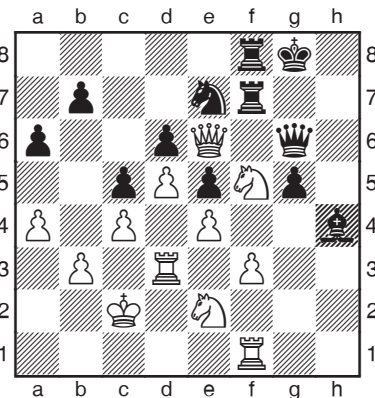
**♙xh4+ 15.♗d1 fxc6 16.♙h2 g5?!
 17.♙h3 ♙xh3 18.♙xh3 ♗d7 19.♗ge2**

♗b6 20.b3 ♙f6 21.♙f1 ♗c8 22.♗c2

a6 23.a4 ♙f7 24.♗d1 ♗e7 25.♗e3

♙af8 26.♙ad1 ♙g6 27.♙d3 ♙h7

28.♙e6+ ♙hf7 29.♗f5

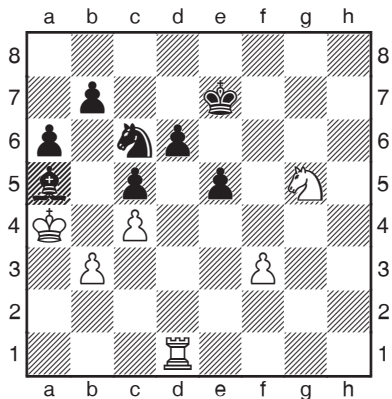
29...♙xe6 30.dxe6 ♙xf5

31.exf5 ♗xf5 32.♙g1 ♙f6

33.♗c3 ♗d4+ 34.♗b2 ♙xe6

35. ♖e4 ♜g6 36. a5 ♗f8
 37. ♜g2 ♗e7 38. ♗a3 ♖c6
 39. ♗a4 ♙e1 40. ♜xg5 ♜xg5
 41. ♖xg5 ♙xa5 42. ♜d1

აქ პარტია გადაიდო. დიაგრამაზე მითითებული პოზიცია დაიბეჭდა ჟურნალში Шахматы в СССР, 1957 №12, რომელშიც განხილული იყო ჩატარებული მოსწავლეთა საკავშირო გუნდური პირველობის შედეგები და მოყვანილი იყო ეს პოზიცია, როგორც ლამაზი ენდშპილის მაგალითი.
 42... ♙b4 43. ♜h1 ♗d7 44. ♜h7+ ♖e7
 45. ♖f7! ♖b6! 46. ♜g7 ♖d5 47. ♖xe5+ ♗e6 48. ♜g6+ ♗f5 თეთრები დანებდნენ.

4. მერაბ თხელიძე (I თან.) – იური ვეტოხინი (ო/კ)
 თბილისის ვაჟთა ჩემპიონატი. 1959
 სიცილიური დაცვა. **B21**

1.e4 c5 2.d4 cxd4 3.c3 dxc3 4. ♖xc3 e6
 5. ♖f3 ♙b4 6. ♜d4 ♙xc3+ 7. ♜xc3!?

მოგვიანებით გავიგე, რომ თეთრებით ეს ვარიანტი დამუშავებული ჰქონიათ იუგოსლავ დიდოსტატებს მატანოვიჩს, კარაკლაინს, მარიჩს და სხვებს, რომლებიც თამაშობენ 7.bxc3 „d“ ხაზზე

დანოლით. მე კი ავირჩიე სხვა გეგმა.

7... ♖f6 8. ♙g5 ♖c6 9. ♖e5 ♖xe4 10. ♙xd8 ♖xc3 11. ♙c7 ♖d5 12. ♙d6±

8. ♖d4!? a6 9. ♙e2 ვგრძნობდი, რომ არსებობდა უკეთესი სვლა, მაგრამ დაფაზე ვერ მოვნახე. მოვიდა ზაფხული და როგორც ყოველთვის დასასვენებლად წავედი კატუშა მამიდასთან ქვედა ზეგანში. მდინარე საკრაულაში თევზაობის დროს თავში „დამარტყა“ სვლამ 9. ♙f4! და ტიტველი და ფეხშიშველი გავიქეცი სახლში პოზიციის ჭადრაკის დაფაზე გასარჩევად.

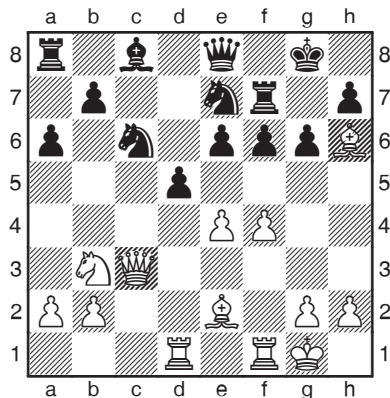
9. ♙f4! e5 10. ♖f5 d5 11. ♖d6+±
 9... ♖e7 10. ♙h5+ g6 11. ♙f3 0-0 12. ♙h6 ♜f7 13. ♜d1 ♜e8

საინტერესოა 13...d5

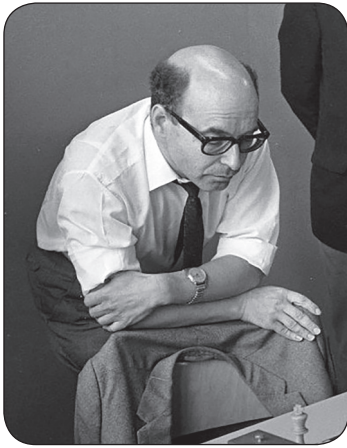
14.0-0

მახსოვს ეს სვლა რომ გავაკეთე, ავდექი და ჩემს თავს ვუთხარი: თუ ეს პოზიცია შენირულ პაიკად არ ღირს, ჭადრაკის თამაშს თავს დავანებებ-მეთქი.

14... ♖bc6 15. ♖b3 ♖e5 16. ♙e2 d5 17. ♖f4 ♖5c6

18.f5! gxf5!? 19. ♙h5 dxe4 20. ♜g3+ ♖g6?!
 საჭირო იყო 20... ♗h8 21. ♙xf7 ♜xf7
 22. ♜c7 ♜g6 23. ♜d8+! ♖xd8 24. ♜xe7
 ♜xh6 25. ♜xd8+ ♗g7 26. ♜c1! ♜e3+
 27. ♗h1 ♗g6 28. ♜g8+ ♗h6 29. ♜f7±
 21. ♙xg6 hxg6 22. ♜xg6+ ♗h8 23. ♙g7+!
 შავები დანებდნენ.

დავით ბრონშტეინი

1924-2006

ს/ფ. მსოფლიო ჩემპიონონის პრეტენდენტი.
1951 წელს ითამაშა მატჩი მსოფლიოს მაშინდელ
ჩემპიონთან მიხეილ ბოტვინიკთან, რომელიც ფრედ
12:12 დამთავრდა

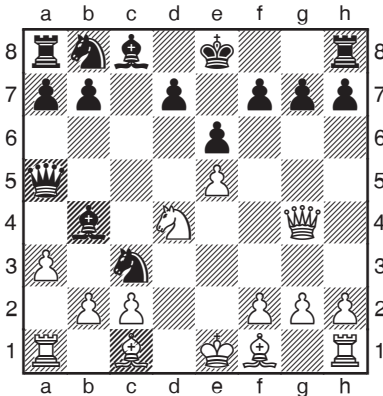
1959 წლის 2 მარტს თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტში საერთაშორისო დიდოსტატმა
დავით ბრონშტეინმა გამართა ერთდროული
თამაშია სენსი 30 დაფაზე, რომელშიც მეც
მივიღე მონაწილეობა.

გთავაზობთ ამ პარტიას

5. დავით ბრონშტეინი – მერაბ თხელიძე (ო/კ)

სიცილიური დაცვა. B40

1.e4 c5 2.♘f3 e6 3.d4 cxd4 4.♗xd4 ♖f6
5.♗c3 ♗b4 6.e5 ♗e4 7.♚g4 ♗xc3 8.a3
♚a5

9.axb4 მივიღეთ ე.წ.სიცილიური შეტევა

9.♚xg7 ♗f8 10.♗d3 ♗c6 11.♗xc6 bxc6

12.♗d2 ♗e7 13.♗xc3 ♚a4 14.0-0-0 ♚f4+ ♚

9...♚xe5+

მასხენდება როცა ეს სვლა გავაკეთე,
ბრონშტეინმა ჩაიცინა და მითხრა,
რა უცნაური ახალგაზრდა ხარ, ეტლს
გთავაზობ, შენ კი პაიკს იღებო

10.♗e2 f5 11.♚c4 ♗xe2 12.♚xc8+ ♗f7

13.♚xh8 ♗xc1+ 14.♗d1 ♗b3! 15.cxb3

♚d4+ 16.♗c1 ♚f4+ 17.♗b1 ♚e4+

18.♗a2 ♗c6! 19.♚xa8 ♗xb4+ 20.♗a3

♗c2+ 1/2-1/2

სოხუმი, 1955

I რიგი: ვლადიმერ კაჭარავა,
იური ჩიქოვანი, ვლადიმერ
სპირნოვი, თეიმურაზ ლო-
მაია.

II რიგი: დავით ჯანოევი, მერაბ
თხელიძე, ნონა გაფრინდაშ-
ვილი, მანანა ტოგონიძე,
კონსტანტინე პირაევი,
იური ვეტოხინი.

6. დოროშკევიჩი (გროზნო, ო/კ) - მერაბ თხელიძე (თბილისი, I თან)

ნსს „ბურევესტნიკის“ საკავშირო ჩემპიონატის ნახევარფინალი,
თბილისი, 1961
ორი მხედრის დაცვა. **C55**

**1. ♖f3 ♗c6 2. e4 e5 3. d4 exd4
4. ♗c4 ♖f6 5. 0-0 ♗c5 6. e5 ♖g4
7. ♗f4 d6 8. exd6 ♗xd6**

9. ♖e1+ ♗f8 10. ♗xd6+ ♗xd6 11. c3

ტურნირის დაწყების წინ გაირკვა, რომ მე-18 მონაწილე არ ჩამოვიდა თბილისში და ქალბატონმა **ლილი წეროძემ** ნსს „ბურევესტნიკის“ საკავშირო გამგეობის წევრს **იოსებ დავითის-ძე ბერეზინს**, რომელიც თვითონაც მონაწილეობდა ამ ტურნირში, სთხოვა ჩემი დაშვება.

ლილი წეროძე (1923-2016) იყო ჭადრაკის კლუბისა (1967-1973 წწ.) და ჭადრაკის სასახლის დირექტორი (1973-1985 წწ.). ეს შესანიშნავი ადამიანი, ისეთივე ლამაზი იყო, როგორც მისი და, გამოჩენილი მსახიობი ქართული კინოს მშვენიერ **ღუღუნანა წეროძე**.

11. ... ♗ce5

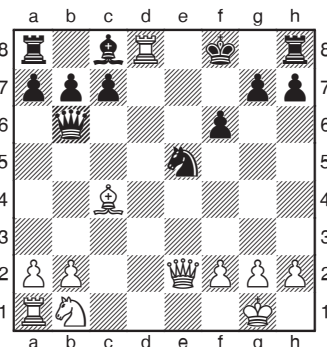
ენციკლოპედიაში გვაქვს 11... ♗c5
12. ♗bd2 d3 13. ♗d4 ♗xd4 14. cxd4
♗xd4 15. ♗f3 ♗f6 16. ♗g3!±;

ან 11... dxc3 12. ♗xc3±;

11... ♗f5 12. cxd4± როსოლიმო-ოკელი, 1949

12. ♗xe5 ♗xe5 13. ♖e2 f6

14. cxd4 ♗xd4 15. ♖d1 ♗b6 16. ♖d8+

16... ♗e7 17. ♖d5

თუ 17. ♖xh8 ♗g4 18. ♖c2 ♖xh8±

17... ♗e6 18. ♗c3

თუ 18. ♖xe5 fxe5 19. ♖xe5 ♖ae8±

18... ♗xc4 19. ♖xc4 ♗f8 20. ♖e1

c6 21. ♖xe6 cxd5 22. ♖xd5 ♖e8

23. ♖xe8+ ♗xe8 24. h4 ♖c6 25. ♖d4

b6 26. h5 ♗f7 27. ♖d3 ♖e8 28. ♖xh7

♖e1+ 29. ♗h2 ♖d6+ 30. ♗h3 ♖f4

თეთრები დანებდნენ.

დოროშკევიჩმა პირველი-მეორე ადგილები გაიყო, ხოლო მე გავიყავი მეექვსე-მეშვიდე ადგილები და 17-დან 10,5 ქულით შევასრულე ჭადრაკის ოსტატობის კანდიდატის ნორმა. მოხდა საინტერესო ფაქტი: იმავე დღეებში საქართველოს სპორტკომიტეტის ჭადრაკის განყოფილებამ ბოლო წლებში წარმატებული თამაშისათვის მომანიჭა ოსტატობის კანდიდატის ნოდება. ასე გავხდი ერთ დღეში ორგზის ოსტატობის კანდიდატი!

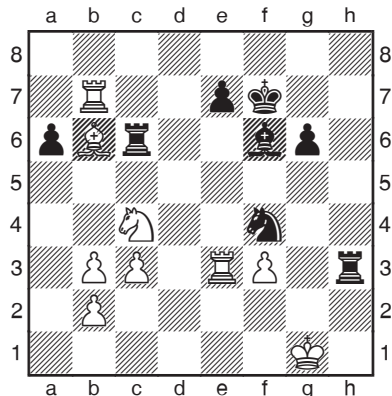
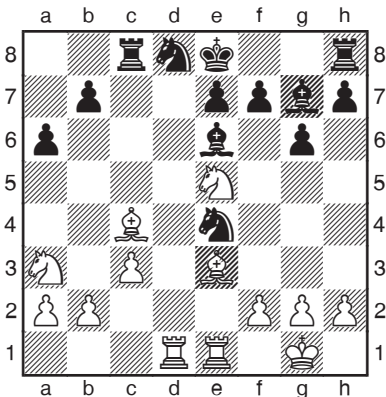
7. მერაბ თხელიძე (I თან) -

მიხეილ ბოტვინიკი (მსოფლიო მეექვსე ჩემპიონი)

ერთდროული თამაშის სეანსი საათებით 8 დაფაზე
საქართველოს ახალგაზრდულ ნაკრებთან. 09.09.1961

სიცილიური დაცვა. **B21**

- 1.e4 c5 2.d4 cxd4 3.c3 d3 4.♙xd3 ♖c6 ♗e6 18.♗ac4 ♗xc4 19.♗xc4 ♜c6
5.♗f3 მივიღეთ მორას მიუღებელი 20.♞d3 f5 21.f3 ♙f6 22.g3 h5 23.♙f2
გამბიტი. თეორია გვიჩვენებს: 24.♗a5 ♜c7 25.♙b6 ♜cc8
5.c4 ♗f6 6.♗c3 d6 7.h3 g6 8.♗f3 ♙g7 26.♞d7 h4 27.♗c4! ♜c6 28.♞xb7 hxg3
9.0-0 ♗d7 10.♙e3 ♗c5 და ა.შ., 29.hxg3 f4 30.gxf4 ♞h3 31.♙e3 ♗xf4
მაგრამ მე „ჩემი“ ვარიანტი მაქვს
5...g6 6.0-0 ♙g7 7.♙c4 d6 8.♗a3 a6
9.♞e1 ♗f6 10.e5 dxe5
11.♞xd8+ ♗xd8 12.♗xe5 ♙e6 13.♙e3
♜c8 14.♞ad1 ♗e4

- 15.♙b6! ♗d6 16.♙b3 ♙xb3 17.axb3

- 32.♞bxe7+! ♙xe7 33.♗e5+ ♗g8
34.♗xc6 ♙h4 35.♙c7 ♙g5 36.♙xf4
♙xf4 37.♞d3 g5 38.♗e7+ ♗f7
39.♗d5 ♙e5 40.♞e3 ♙d6 41.b4
a5 42.bxa5 ♙c5 43.♗g2 შავები

დანებდნენ.

მიხეილ ბოტვინიკი

1911 - 1995

აქ მოხდა დაუჯერებელი რამ. განერვიუ-
ლებულმა **ბოტვინიკმა** აყარა ფიგურები, ფაქ-
ტიურად სახეში შემომაყარა ისინი ... მაგრამ
მალევე მოეგო გონს, სცენაზე დამაყენა
თავის გვერდით და რუსთაველის სახელობის
თეატრის საკონცერტო დარბაზის სცენიდან
შეკრებილ მაყურებლებს, რომელთა ტევა
არ იყო დარბაზში, მოუყვა სეანსის შესახებ.
განსაკუთრებით ჩემი კარგი თამაში გამოყო.
სიამაყით მინდა ვთქვა, რომ **მიხეილ ბოტვინიკი**
სიკვდილამდე არ მაკლებდა ყურადღებას და
კეთილმზრუნველობას.

გენადი სოსონკო - 18.05.1943

სსრკ, შემდეგში ჰოლანდიელი დიდოსტატი

1976 წლიდან, მწერალი, ჟურნალისტი.

2004 წლიდან ფიდეს დამსახურებული
მწვრთნელი

8. მერაბ თხელიძე (თბ., ო/კ) - გენადი სოსონკო (ლენინ., ო/კ)

ნსს „ბურევესტნიკის“ საკავშირო ჩემპიონატის ნ/ფ. ლენინგრადი, 1962
ფრანგული დაცვა. **C12**

**1.e4 e6 2.d4 d5 3.♖c3 ♗f6 4.♙g5 ♙b4
5.exd5 ♖xd5**

თურმე მე ვთამაშობ მაკ-კეტჩონის
ვარიანტს, რომელშიც განიხილება
5... ♖xd5, რომელიც ჩემს დასაბნევად
ითამაშა სოსონკომ.

5... ♖xd5 6.♙xf6 gxf6 7.♗ge2 ♖a5
8.a3 ♙e7 9.g3 c6 10.♙g2 ♗d7 11.0-0
h5 12.b4 ♖f5 13.b5 c5± 14.d5!

გეორგიუ-სუსი, 1968. აბა საიდან
უნდა მცოდნოდა ინფორმატორში
მოყვანილი პარტია მაშინ?

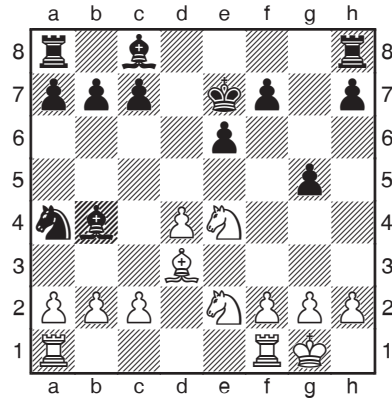
6.♙xf6 gxf6 7.♖d2 ♖a5

ა6 7...♙xc3 8.bxc3! ♗d7 9.c4 ♖e4+
10.♗e2 b6 11.f3 ♖g6 12.♗g3 ♙b7
13.♙d3 ♖g5±

**8.♙d3 ♗d7 9.♗ge2 ♗b6 10.♖h6 ♗e7
11.0-0 ♖g5?! 12.♖xg5 ffg5 13.♗e4
♗a4**

მინდა კუ „დავიჭირო“. ძნელია შავებს
შევთავაზოთ კარგი სვლა.

თუ 13...h6 14.a3 ♙d6 15.c4±
თეთრების უპირატესობით

**14.a3 ♙d6 15.♖fb1 c6 16.c4 ♙c7
17.c5 ♙a5 18.♙c2 f5 19.♗xg5 b5
20.cxb6 ♙a6 21.b4 ♙xb6
22.♖e1 ♗f6 23.♗xe6 ♖he8
24.♗f4 ♙xe2 25.♗xe2 ♗c3
26.♗xc3 ♙xd4 27.♗a4 ♙xa1
28.♖xa1 a5 29.♗b6 ♖a7
30.bxa5 ♖xa5 31.g3 ♖d8 32.♗c4 ♖c5
33.♗e3 ♖c3 34.♖a2 ♖d2 35.a4 ♗e5
36.a5 f4 37.gxf4+ ♗xf4 38.♖a4+ ♗f3
39.♙e4+ ♗e2 40.♗g2 ♖d7
41.♖a2+ ♖d2 42.♙f3+ ♗d3
43.♖a4 ♖b2 44.♗d1**

შავები დანებდნენ

ანზორ ხელაშვილი დაიბადა 1938წ.

1997 წლიდან საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი, 2006 წლიდან თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ზუსტი და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტის სრული პროფესორი, 2007 წლიდან უნივერსიტეტის მაღალი ენერჯიების ფიზიკის ინსტიტუტის თეორიული ფიზიკის განყოფილების გამგე.

9. ანზორ ხელაშვილი (თბ., ო/კ) - მერაბ თხელიძე (თბილისი, ო/კ)

თბილისის ვაჟთა ჩემპიონატი 1962/63 წლები

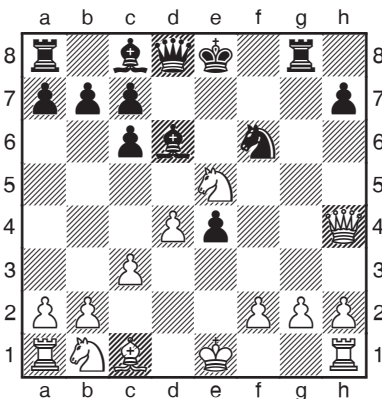
ესპანური პარტია. **C64**

1.e4 e5 2.♖f3 ♗c6 3.♗b5 ♗c5 4.c3 ♗f5 5.d4 fxe4 6.♗xc6 dxc6 7.♗xe5 ♗d6 8.♞h5+ g6 9.♗xg6 მივიღეთ

კორდელის ვარიანტი

9.♞e2 ♞e7 10.♗d2 ♗f6 11.♗dc4 ♗f5

9...♗f6 10.♞h4 ♞g8 11.♗e5

11...♗xe5 12.dxe5 ♞d3 13.h3

ან **13.c4 ♗g4 14.♗c3 0-0-0 15.♗e3 ♗d7 16.h3**

13...♗e6 14.exf6

ან **14.b3 0-0-0**;

14.♗d2 ♗c4 15.♗d1 e3 16.fxe3 0-0-0;

14.♞xf6? ♗c4+;

სწორი გაგრძელებაა **14.♗d2 ♗d7** ორმხრივი თამაშით)

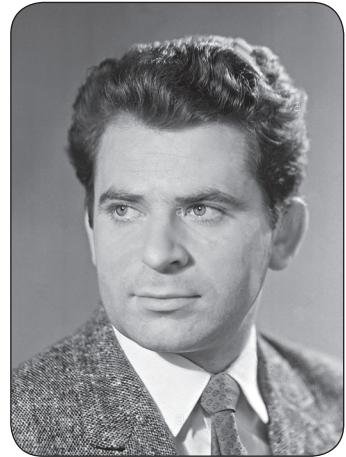
14...0-0-0 15.♞h5?

ან **15.♗d2 e3 16.fxe3 ♞xg2+**; ან **15.♗d2 e3+**

15...♗g4! თეთრები დანებდნენ.

10. მერაბ თხელიძე (ო/კ) - ბორის სპასკი (ს/დ),
 მოსკოვი, 1963წ.
 პონციანის დებიუტი **C44**

ბორის სპასკი

მსოფლიო მეათე ჩემპიონი,
 დაიბადა 1937 წლის 30
 იანვარს ლენინგრადში.
 დიდოსტატია **1955** წლიდან

**1.e4 e5 2.ღf3 ღc6 3.c3 d5 4.ღb5 dxe4 5.ღxe5
 ♖g5**

შეთანხმების თანახმად სავალდებულო სვლებია. საინტერესოა ჩვენ პარტიასთან დაკავშირებული წინასტორია: 1963 წლის 28 იანვრიდან 8 თებერვლამდე მოსკოვში ჩატარდა ნსს „ბურვესტნიკის“ მესამე გუნდური საკავშირო ჩემპიონატი უმაღლეს სასწავლებლებს შორის. მე ვიყავი თსუ-ს გუნდის კაპიტანი და ვთამაშობდი მესამე დაფაზე.

ლენინგრადის უნივერსიტეტის გუნდს ხელმძღვანელობდა მსოფლიო IV ჩემპიონი ქალებში **ოლღა რუბცოვა**, ხოლო გუნდის მწვრთნელი იყო **ბორის სპასკი**, მსოფლიოს წამყვანი დიდოსტატი, საბჭოთა კავშირის ჩემპიონი, ექვსი წლის შემდეგ მსოფლიო მე-10 ჩემპიონი. მათ გუნდში მესამე დაფაზე თამაშობდა **ვასილ ნეკრასოვი**, სპორტის ოსტატი, სპასკის პირადი მოსწავლე. მასზე დიდ იმედებს ამყარებდნენ.

ბორის სპასკის თავისი გამოკვლევები ჰქონდა დებიუტებში. მათ შორის პონციანის დებიუტშიც. ამიტომ **ნეკრასოვთან 1.e4 e5 2.ღf3 ღc6-ის** შემდეგ განგებ ვითამაშე **3.c3**. პარტია ასე გაგრძელდა: **3. ... d5 4.ღb5 dxe4 5.ღxe5 ♖g5!?** **6.d4!?** **♖xg2 7.ღf1 ღge7 8.d5 a6 9.dxc6 ღxc6 10.ღxc6+ bxc6 11.♖a4 ღd6 12.♖xc6+ ღe7 13.ღc4 ღh3 14.ღe3 ♖xh2 15.♖xe4+ ღd7 16.ღh1** და შავები დანებდნენ.

პარტიის დამთავრების შემდეგ გავედით პარტიების გასარჩევ ოთახში, სადაც **ბორის სპასკიმ** საყვედურები დააყარა **ნეკრასოვს** და საკმაოდ აგდებულად მომიხსენია მეც. ამაზე მე შევეპასუხე. სიტყვა სიტყვას მოყვა და მან შემომთავაზა: ხვალ დასვენების დღეა და თუ ასე იცავ შენს ვარიანტს, ვითამაშოთ კონსულტაციური პარტია პონციანის დებიუტზე ამ ვარიანტითო. მსაჯობა იკისრა **ოლღა რუბცოვამ**. .

6.d4!? **♖xg2 7.ღf1 ღge7** სხვა გაგრძელებებია:

7...ღd7? **8.ღxd7 ღxd7 9.d5+-;**

7...ღh3 8.ღxc6 bxc6 9.ღxc6+ ღd8 10.ღd2! ♖b8 11.ღxe4 ♖g5 12.ღh1±;

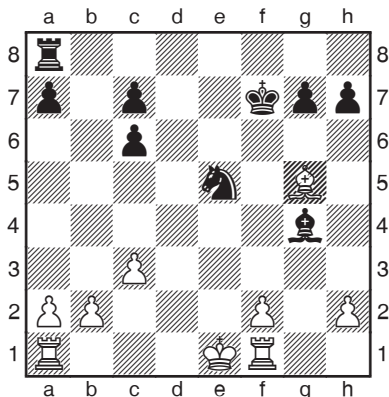
7...ღd6! 8.♖h5 g6 9.♖h4 ღd7 10.ღxc6 a6 11.ღa4 ღxc6 12.ღxc6+ bxc6 13.ღf4

8.d5 ღh3 9.dxc6 bxc6 10.ღc4 ღg6 11.ღxf7 ღe7 12.ღe3 ♖f8 13.♖a4 ღd7

14.ღd2 ♖g4 15.ღxe4 ♖xf7

თუ **15...♖xe4 16.ღd6+ ღxd6 17.ღf7+ ♖xf7 18.♖xe4++-**

16.ღxf7+ ღxf7 17.ღg5+ ღxg5 18.♖xg4 ღxg4 19.ღxg5 ღe5

20.f4 ♖d3+

ა6 20...♗f3+ 21.♕f2±

21.♕d2 ♖xb2 22.♞ae1 ♕f8

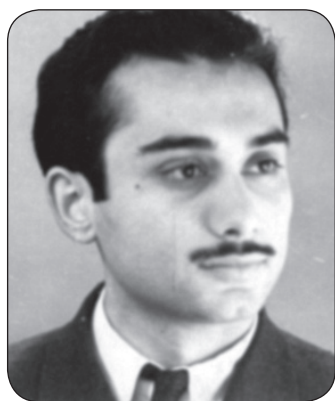
ა6 22...♙e6 23.f5! ♙xa2 24.♞e7+ ♕g8 25.f6!+-;

22...♖c4+ 23.♕d3 ♖d6 24.♞e7+±

23.f5 ♖c4+ 24.♕d3 ♖d6 25.f6

შავები დანებდნენ.

არ შემიძლია არ აღვნიშნო, რომ ბორის სპასკი ადგა, ხელი ჩამომართვა და მითხრა: Спасиби за игру (მადლობა თამიშისათვის).

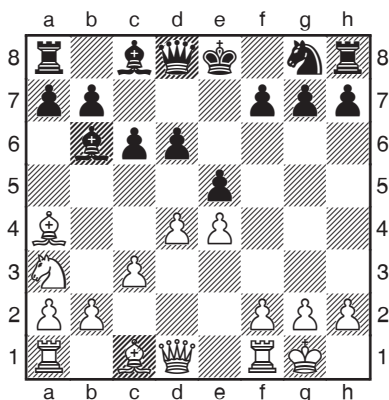
ბუსუტი გურგენიძე

1933 – 2008

პირველი ქართველი დიდოსტატი 1970 წლიდან, საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონი ვაჟთა შორის, ცხრაჯერ ითამაშა სსრკ ჩემპიონატის ფინალში. სსრ კავშირის დამსახურებული მწვრთნელი, მრავალი საერთაშორისო ტურნირის გამარჯვებული და პრიზიორი. წლების განმავლობაში იყო საქართველოს ჭადრაკის ფედერაციის ვიცე-პრეზიდენტი.

11. ბუსუტი გურგენიძე (თბ., ს/ო) - მერაბ თხელიძე (თბ., ო/კ)
საქართველოს ვაჟთა ჩემპიონატი. თბილისი 1963 წელი

ესპანური პარტია. **C64 1.e4 e5 2.♖f3 ♗c6 3.♗b5 ♗c5 4.0-0 ♖d4 5.♗xd4 ♗xd4 6.c3 ♗b6 7.d4 c6 8.♗a4 d6 9.♖a3**

ამ ტურის წინ ბუსუტი ქულანახევრით მისწრებდა და ძალიან მინდოდა მომეგო მისთვის. ამიტომ ვითამაშე 3... ♗c5. რითაც იწყება კორდელის ვარიანტი და დაფაზე მოვიფიქრე გაგრძელება **9...♞f6!?**

რადგან არ მომწონდა არც

9...♞e7 10.d5! ♗d7 11.♖c4 c5 12.f4±;

არც

9...♗c7 10.d5 ♗d7 11.dxc6 bxc6 12.♖c4±;

არც 9...♖f6 10.♗c2 ♗e6 11.♗g5 h6 12.♗xf6 ♞xf6 13.d5 ♗d7 14.♖c4 ♗c7 15.♞d3±;

და არც

9...exd4 10.cxd4 ♖e7 11.♗g5 f6 12.f4 0-0= ,

რადგან ვერ ვხედავდი „ჩემს“ ანუ „არეულ“, კომბინაციურ ორმხრივ თამაშს.

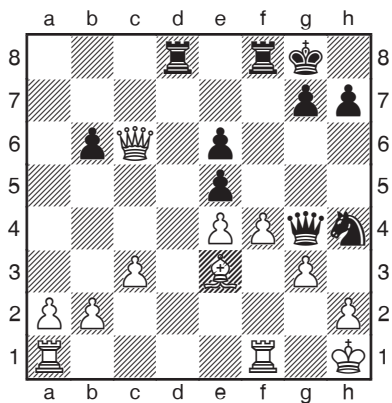
ამიტომ ვითამაშე 9. ...♞f6... მომდევნო

გართულელებით.

10.d5 ღe7 11.ღc4 0-0 12.dxc6 bxc6
13.♖xd6 ღe6 14.ღb3 ღg6 15.ღxb6 axb6
16.ღxe6 ♖ad8! 17.♖xc6

(არ ვარგა 17.ღxf7+ ♖xf7 18.♖xc6 ♖xf2+
19.♖xf2 ♖d1+ 20.♖f1 ♖xf1#]

17...fxe6 18.ღe3 ღh4 19.f4 ♖g6 20.g3
♖g4 21.ღh1

21...exf4 22.ღxf4 ♖xf4 23.gxh4! ♖f2!

24.♖xf2 ♖d1+ 25.♖xd1 ♖xd1+ 26.ღg2 ♖g4+
ყაიმი.

ძალიან მესიამოვნა, როცა ბუხუტი ადგა, ხელი ჩამომართვა, მაკოცა და მითხრა — ყოჩაღ! ამ დღიდან დაიწყო ჩვენი ნამდვილი მეგობრობა, რომელიც მის გარდაცვალებამდე, შორეულ 2008 წლის 23 მაისამდე, 45 წელი გრძელდებოდა.

როცა მე და ბუხუტი სახლში ვბრუნდებოდით, მას გაეცინა და მითხრა: „შენისთანა უცნაური კომბინაციური ნიჭის მოთამაშე არასოდეს მინახავს“. „კარგი რა, ვუპასუხე მე, შენ თუ კომბინაციები გიკვირს, მნახე რა ალიოხინი“.

თუმცა, ცოდვა გამხელილი სჯობს, მისი შექება ძალიან მესიამოვნა.

ეჰ, ბუხუტი, ბუხუტი ...

საბჭოთა კავშირის ჩემპიონატი
ბუხუტი გურგენიძე - მიხეილ ტალი
თბილისი, 1969 წელი

ალექსანდრე ბუსლაევი
1929 – 1980

სსრკ სპორტის ოსტატი 1957 წლიდან.
1954 წლის საქართველოს ჩემპიონი ვაჟთა შორის.
საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელი.
საქართველოს ნაკრების შემადგენლებაში
ასპარეზობდა სსრ კავშირის გუნდურ
ჩემპიონატებსა და სსრ კავშირის ხალხთა
სპარტაკიადებზე.
გამოქვეყნებული აქვს მრავალი საინტერესო
სტატია საჭადრაკო თემებზე.

12. ალექსანდრე ბუსლაევი (თბ., ს/ო) - მერაბ თხელიძე (თბ., ო/კ)
ამიერკავკასიის ვაჟთა ღია ჩემპიონატი, თბილისი 1963 წელი
ძველინდური დაცვა. **E64**

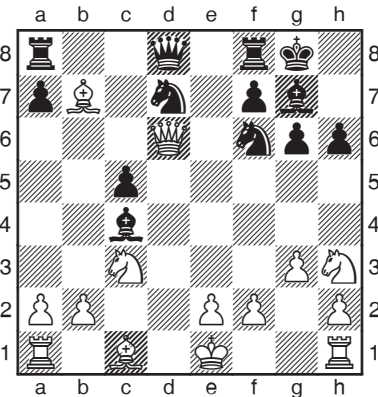
1.d4 ♖f6 2.c4 g6 3.g3 ♙g7 4.♙g2 0-0
5.♗c3 d6 6.♗f3 c5 7.d5 e5 8.dxe6

ენციკლოპედიაში გვაქვს
8.e4 a6 9.♞e2 b5 10.cxb5 axb5 11.♗xb5
♗a6 12.♙d2 კლუგერი-ჰააგი, 1963
წელი. 12...♗b4!

8...♙xe6 9.♗g5 ♙xc4 10.♙xb7 ♗bd7
11.♞xd6

ენციკლოპედიაში ძირითადი ვარიანტი:
11.♙xa8 ♞xa8 12.0-0 d5 13.b3 ♙a6 14.♙b2
d4 15.♗a4 ♞e8 16.♞e1 ♞d5

მაგრამ ბუსლაევს, რომელიც კლასიკურ
პოზიციურ სტილში თამაშობდა, ასეთ
არეულ პოზიციებში თამაში არ უყვარდა
11...h6 12.♗h3

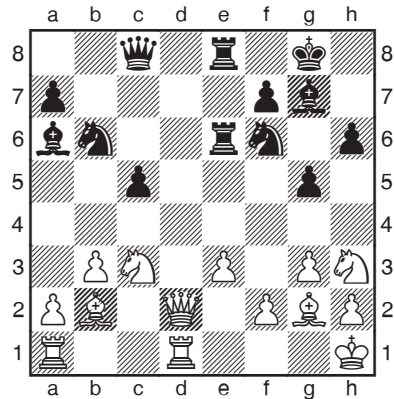
ა6 12.♙xa8 ♞xa8 13.♗f3 ♗e4 14.♗xe4
♞xe4 15.♙e3 ♙xb2 16.0-0 ♙xe2)

12...♞b8 13.♙g2 ♞e8 14.0-0 g5

15.♞d2 ♞b6 16.♙d1 ♞c8

17.♗h1 ♞be6 18.e3 ♗b6

19.b3 ♙a6 20.♙b2

20...♗g4 21.♗d5

21.♞ac1

21...♗xd5 22.♙xd5 ♙d8 23.♙xe6

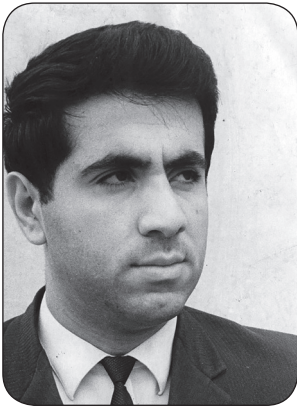
ა6 23.♞c2 ♞ed6 24.♙xg7 ♞xd5 25.♙c3

23...♞a8+ 24.♙d5 ♞xd5 25.♞xd5 ♙b7

26.e4 ♙xd5 27.exd5 ♙xb2 28.♞ab1 ♙d4

29.♗g1 ♞xd5 30.b4 ♞f5

თეთრები დანებდნენ **0-1**

რომან ჯინჯიხაშვილი

დაიბადა 5.05.1944

სამი ქვეყნის: საქართველოს, ისრაელის და აშშ-ს ჩემპიონი სხვადასხვა წლებში.

საერთაშორისო ოსტატი 1970 წლიდან,
საერთაშორისო დიდოსტატი 1977 წლიდან,
მსოფლიო საჭადრაკო ოლიმპიადებზე დაიცვა
ისრაელის და აშშ-ს სპორტული ღირსება

13. მერაბ თხელიძე (თბილისი, ო/კ) - რომან ჯინჯიხაშვილი (თბილისი, ო/კ)

ამიერკავკასიის ვაჟთა ღია ჩემპიონატი, თბილისი 1963 წელი

სიცილიური დაცვა. B59

1.e4 c5 2.♖f3 ♗c6 3.d4 cxd4

4.♗xd4 ♗f6 5.♗c3 d6 6.♙e2 e5

7.♗b3 ♙e7 8.♙e3 0-0 9.f3 ♙e6

მივიღეთ ბოლესლავსკის ვარიანტი.

ენცილკოპედიაში მითითებულია
რაბასი-გლიგორიჩის (1949 წელი)

შემდეგი პარტია:

9...d5 10.♗xd5 ♗xd5 11.♙xd5 ♙c7

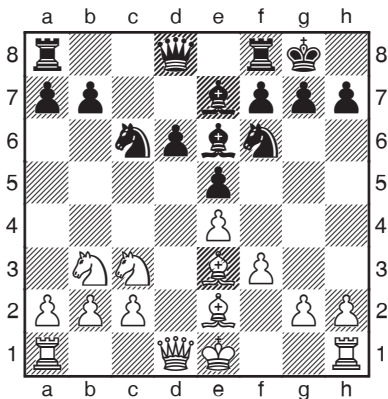
12.♙d2 ♗d8 13.♙d3 ♗b4

14.0-0 ♙e6 15.♗c1 ♗ac8

16.♗f2 ♙d7 17.♙e2 ♙a4

18.a3 ♗xc2 19.♙xc2 ♗xc2

20.♙xc2 ♗d1+=

10.♗d5 ♙xd5 11.exd5 ♗b4

12.c4 a5 13.♙d2 b6 14.0-0 ♗d7

15.f4 ♗a6 16.fxe5 dxe5 17.d6 ♙f6

18.♙f3 ♗b8 19.♙d5 a4

20.♗c1 ♗dc5 21.b4 axb3

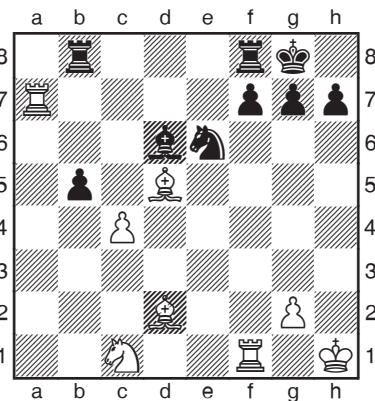
22.axb3 e4 23.♗a3 ♙e5

24.b4 ♙xd6 25.bxc5 ♙xh2+

26.♗h1 ♗xc5 27.♗a7 ♗e6

28.♙xe4 ♙xd2 29.♙xd2 ♙d6

30.♙d5 b5

31.♗fxf7 ♗xf7 32.♙xe6 ♗bf8 33.cxb5

შავები დანებდნენ.

მსოფლიო ულამაზეს კომბინაციებს შორის გამორჩეულია სამი უმშვენიერესი კომბინაცია. ეს კომბინაცია:

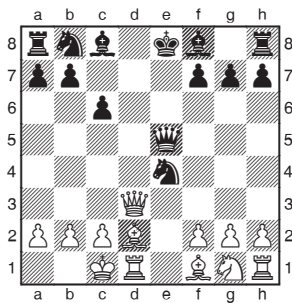
რიხარდ რეტი
1889–1929

ჩეხი დიდოსტატი, ჭადრაკის თეორეტიკოსი და საჭადრაკო კომპოზიტორი

რეტი - ტარტაკოვერი
ვენა, 1910

კარო-კანის დაცვა [B15]

- 1.e4 c6 2.d4 d5
3.♖c3 dxe4 4.♗xe4 ♗f6
5.♙d3 e5? 6.dxe5 ♖a5+
7.♗d2 ♗xe5 8.0-0-0 ♗xe4?

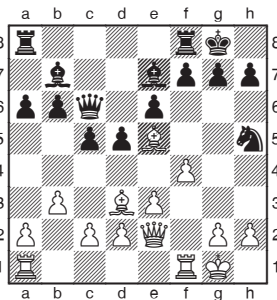
- 9.♙d8+! ♗xd8 10.♗g5+
♗c7 11.♗d8# 1-0

ემანუილ ლასკერი
1868–1941

გერმანელი დიდოსტატი, მსოფლიო მეორე ჩემპიონი 1894–1921 წ.წ., მათემატიკისა და ფილოსოფიის დოქტორი

ლასკერი - ბაუერი
ამსტერდამი, 26.08.1889

- 15.♗xh7+! ♗xh7 16.♗xh5+
♗g8 17.♗xg7!! ♗xg7
18.♗g4+ ♗h7 19.♗f3 e5
20.♗h3+ ♗h6 21.♗xh6+
♗xh6 22.♗d7! ... 1-0

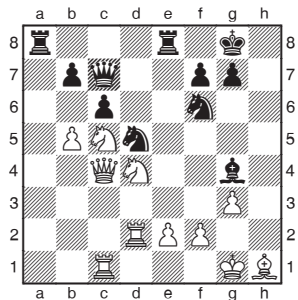
ორი კუს შენირვა —
ლასკერის პატენცია ...

ალექსანდრ ალიოხინი
1882–1946

რუსი დიდოსტატი, მსოფლიო მეოთხე ჩემპიონი 1927–1935 და 1937–1946 წ.წ., ჭადრაკის თეორეტიკოსი და ლიტერატორი და სამართლის დოქტორი.

რეტი - ალიოხინი
ბადენ-ბადენი, 25.04.1925

- 26...♗e3! 27.♗f3? cxb5!
28.♗xb5 ♗c3
29.♗xb7 ♗xb7
30.♗xb7 ♗xe2+
31.♗h2 ♗e4!! ... 0-1

ყველა მოჭადრაკეს დიდი სურვილი აქვს ამ სამი კომბინაციიდან ერთის განხორციელება მაინც შესძლოს. მე სამივე განვახორციელე. ერთ-ერთი შემდეგ პარტიაშია ჯემალ ბერაძესთან.:

ჯემალ ბერაძე
1936 – 1993

სსრკ სპორტის ოსტატი 1971 წლიდან, წყალტუბოს საჭადრაკო კლუბ „მერანის“ გამგე, საქართველოს ნაკრების შემადგენლობაში მონაწილეობა აქვს მიღებული სსრკ ხალხთა სპარტაკიადაში, არის საქართველოს თასის გათამაშების პრიზიორი.

14. მერაბ თხელიძე (თბილისი, ო/კ) - ჯემალ ბერაძე (თბილისი, ო/კ)

ამიერკავკასიის ვაჟთა ღია ჩემპიონატი, თბილისი 1963 წელი

ალიოხინის დაცვა. **B02**

1.e4 ჭf6 2.ღc3 d5 3.e5 d4 4.exf6 dxc3 5.fxg7 cxd2+ 6.ღxd2 ჭxg7 7.ჰh5!? ♖d4 **8.ღf3 ♗xb2 9.შd1 ♖f6**

მივიღეთ ე.წ. სკანდინავიური ვარიანტი. „ჩემი“ სვლაა 7.ჰh5.

9...♗xc2 -ზე ვაპირებდი 10.♖d5?! რომ

10...c6-ზე; ან 10...e6 11.♖d8+ (რეტის კომბინაცია).

კომპიუტერმა „გვიჩვენა“ შავები-სათვის საუკეთესო გაგრძელება:

10...ღc6 11.ღd3 ჭe6 12.♗b5±;

დათეთრების საუკეთესო ვარიანტიც:

10.შc1 ♗e4+ 11.ღe2 ჭc6 12.♗xf7+ ჭxf7 13.ღg5+ ჭg6 14.ღxe4 შd8 15.f4 ჭf5 16.ღc5 ჭd4 17.g4 ჭc8 18.f5+ ჭf7 19.ღc4+ ჭf8 20.შf1 b6 21.ღe6+ ჭxe6 22.fxe6+ ჭg8 23.შf7 b5 24.ღb3±

9...♗xa2 -ზე ვაპირებდი 10.♗b5+ 10...c6 11.♖d3 და კვლავ ვუმიზნებდი

რეტის კომბინაციას. კომპიუტერმა ამ ვარიანტშიც „გვიკარნახა“ თეთრებისათვის საუკეთესო გაგრძელება:

10.ღd3 ჭc6 11.0-0 ჭd7 12.ღf4 0-0-0

13.ღg5 შhf8 14.♗xh7 ჭb2 15.ღe4 ჭd4 16.შfe1 c6 17.h4 ჭg4 18.f3 ჭe2+ 19.ღh2 ჭxf4 20.fxg4 შxd1 21.შxd1=

მაგრამ სად იყო 1963 წელს კომპიუტერი! **ჯემალ ბერაძეს**, ბრწყინვალე ტაქტიკოსს კეთილგონიერებაში უკარნახა ერთი პაიკით დაკმაყოფილებულიყო. რადგან, ერიდებოდა ჩემთვის ინიციატივის მოცემას.

10.ღc4!? ჭc6

ან 10...0-0 11.ღd3 h6 12.0-0 ჭc6

13.ღg5 ♗e6 14.h3 შd8

11.ღg5 e6

სხვა გაგრძელებებია:

11...ღe5 12.ღc3 ჭf3+ 13.ღf1+-

ან კომპიუტერის დახმარებით

11...ღe5 12.ღc3 შf8 13.0-0 ჭg4

14.♗xg4 ჭxg4 15.ღxf6 ჭxf6 16.ღxh7 შh8 17.ღxf6+±

ან

11...ღe5 12.ღc3 შf8 13.0-0 ჭg4

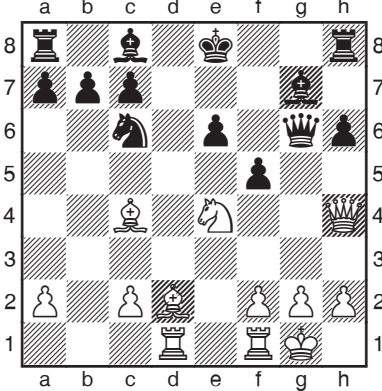
14.♗xg4 ჭxg4 15.ღxf6 ჭxf6 16.შb1

h6 17.შxb7 hxg5 18.ღb5+ c6 19.ღxc6+

ღd8

12.0-0 ♖g6 13.♖h4 h6 14.♗e4 f5

თუ 14...♗e5? 15.♖d8+;

მესამედ შევქმნიდი „რეტის“ კომბინაციას 14...♗d4 15.f3 ♗d7=

როგორც პარტიის შემდეგ მითხრა ჯემალ ბერაძემ სვლა 14... f5 გააკეთა იმიტომ, რომ თავიდან აეცილება ამ შამათის საშიშროება, არ შევრცხვეო. ჩემი მიზანი იყო შავებისთვის არ მიმეცა როქის გაკეთების საშუალება და მინდოდა ცენტრში დარჩენილ მეფეზე მიმეტანა იერიში. სხვა შემთხვევაში შავები მოახერხებდნენ როქის გაკეთებას. კომპიუტერმა „გვიკარნახა“ საუკეთესო სვლა 15.♗e2!

პარტიის თამაშისას გამახსენდა

მიხეილ ტალის გამონათქვამი: „თუ რაღაცა ძალიან გინდა, შეიძლება ის განახორციელო „შეუძლებელი“ სვლის საშუალებით“. მე დრო არ დავინანე ასეთი სვლის მოსანახად: **15.♗b4!?**

15... ♗xb4

არ ვარგა

15...fxe4 16.♗e2 h5 17.♖d8+-ს გამო

16.♖d8+ ♗f7 17.♖xc7+ ♗g8 18.♖d8+ ♗h7 19.♖xh8+ ♗xh8 20.♗d6 ♗d5 21.♗xd5 exd5 22.♗xc8 ♖c6 23.♖xc6 bxc6 24.♗e7 ♖b8!

ან

24...♖e8? 25.♗xf5 ♖e2 26.♗xg7 ♗xg7 27.♖c1

25.♗xf5 ♖b2 26.♖e1 ♖xa2

ასეთი პარტიის თამაშს დიდი დრო დასჭირდა ორივე მხრიდან. სულ რამდენიმე წუთი მრჩებოდა, მაგრამ მომავალი თამაშის გეგმა ზუსტად გავთვალე. კერძოდ, 27.♖e8+ ♗h7 28.g4

საშიში მუქარებით:

28. ... ♗a1 29.♖e6 ♖xc2 30.♖xh6+ ♗g8 31.♖xc6 ♖xc6 32.♗e7+ ♗f7 33.♗xc6 a6 34.♗b4+-

და აქ მოხდა ის, რასაც დღესაც გულსტკივილით ვიგონებ — უცებ საათს შევხედე. შევამჩნიე, რომ დრო თითქმის აღარ მრჩებოდა და მექანიკურად გადაავადგილე სვლების რიგი

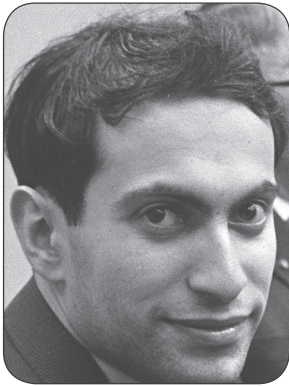
27.g4??

შოკირებულმა დანარჩენი სვლები ელვისებურად ვითამაშე

27...♖a1 28.♖xa1 ♗xa1 29.♗e7 a5 30.♗xc6 ♗c3 31.♗e7 a4 32.♗xd5 ♗d2 33.c3 a3 34.♗b4 ♗xc3 35.♗a2 ♗d4 36.♗g2 ♗g7 37.f4 ♗e3 38.♗f3 ♗d2 39.♗e4 ♗e1 40.♗d3 ♗a5 41.h3 ♗c7

ყაიმი.

ეჰ, რა პარტია გავაფუჭე, ასეთ პარტიას ვერასოდეს ვითამაშებ, დღესაც ასე ვფიქრობ. .

მიხეილ ტალი (1936 -1992)

მსოფლიო მერვე ჩემპიონი

1964 წლის 14 დეკემბერს თბილისში მიხეილ ტალმა საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ნაკრებ გუნდთან გამართა ერთდროული თამაშის სეანსი საათებით თერთმეტ დაფაზე. სეანსის შედეგია 9,5-1,5 (+9, =1, -1)მ. ტალის სასარგებლოდ. ერთადერთი მარცხი ამ სეანსში დიდოსტატმა ჩემთან განიცადა. გთავაზობთ ამ პარტიას.

15. მ. ტალი (ს/დ) - მ. თხელიძე (ო/კ)

ესპანური პარტია. C78

1.e4 e5 2.♖f3 ♗c6 3.♙b5 a6 4.♙a4
♗f6 5.0-0 b5 6.♙b3 d6 7.c3

მართალია, მეშინოდა ასეთ ბუმბუ-რაზთან, კომბინაციის უკიდევანო მოჭადრაკესთან კომბინაციური შებ-მის, მაგრამ მაინც გავრისკე მასთან ლევენფიშის ვარიანტის თამაში: 7.♗g5 d5 8.exd5 ♗d4 და ა.შ., ტალი ამ ვარიანტზე არ გამოძევა.

7...♙g4!?

ახლა კი მივიღე ჩემი ერთ-ერთი მწვრთნელის ვ.გოგლიძის მოთხოვნით ჩემს მიერ დამუშავებული ვარიანტი, რომელიც იწყება 7...♙g4!? სვლით :

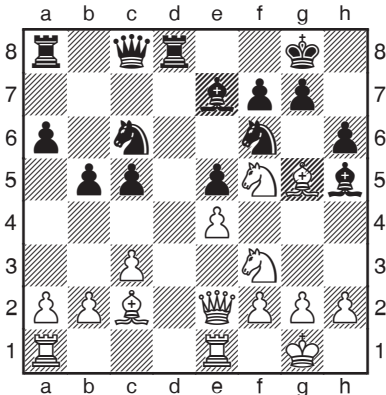
8.d4 ♖c8!?

9.♞e1 ♗a5 10.♙c2 c5

11.dxe5 dxe5 12.♗bd2 ♙e7

13.♗f1 0-0 14.♗e3 ♞d8

15.♞e2 ♙h5 16.♗f5 ♗c6 17.♙g5 h6

18.♗xe5!?

ამ სვლას ნამდვილად არ ველოდი, გავოცდი, მაგრამ ტალი ტალია!

მე ვთვლიდი ვარიანტს:

18.♗xe7+ ♗xe7 19.♙xf6 gxf6 20.♞e3 ♗h7

დავიბენი, მაგრამ ბევრი ფიქრის შემდეგ ვიპოვე გამოსავალი — შუალედური სვლა!

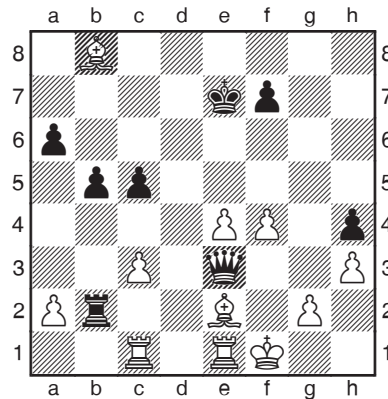
18...♙xe2 19.♗xc6 ♞e6 20.♗fxe7+

♗f8 21.♗xd8 ♞xd8 22.♙xf6 ♞d2!

23.♙xg7+ ♗xe7 24.♞ac1 ♞g4 25.♙e5

h5 26.h3 ♞g5 27.♙b8 h4 28.♙d1 ♞xb2

29.f4 ♞g3 30.♙xe2 ♞e3+ 31.♗f1

31...♞xe2! 32.♙d6+ ♗d7 33.♞xe2

♞xc1+ 34.♞e1 ♞xc3 35.♙e5 ♞d3+

36.♞e2 c4 37.♙b2 c3 38.♙c1 ♞b1

თეთრები დანებდნენ.

მიხეილ ტალმა ხელი ჩამომართვა, სცენის წინ გამომიყვანა, გვერდით დამიდგა, ხელეები ამინია, დარბაზს გახედა და ტაში დამიკრა. შეიძლება ასეთი რამის დავინყება?!

საქართველოს ნაკრებმა შემდეგი შემადგენლობით: 1.რომან ჯინჯიხაშვილი (ს/ო), 2. თამაზ გიორგაძე (ს/ო), 3. თამაზ კიკიანი (ს/ო), 4. თეიმურაზ ლომაია (ს/ო), 5. ალექო ბოკუჩავა (ს/ო), 6. მერაბ თხელიძე(ო/კ, კაპიტანი), 7. თამარ ხუგაშვილი (ხმიადაშვილი) (ს/ო), 8. ციციჩინო კახაბრიშვილი (ს/ო) 1966 წელს გაიმარჯვა საბჭოთა კავშირის უმაღლეს სასწავლებელთა ჩემპიონატში. ნახევარფინალი ჩატარდა ქ.ხარკოვში, ხოლო ფინალი გაიმართა 18 ივლისიდან 1 აგვისტომდე ბელორუსიის დედაქალაქ მინსკში.

მე დამაჯილდოვეს სამი ოქროს მედლით: ერთი — გუნდური პირველი ადგილისათვის, მეორე — ჩემს დაფაზე პირველი ადგილისათვის და მესამე — ნახევარფინალში და ფინალში ყველაზე მაღალი სპორტული შედეგისთვის: 12 ქულა 14-დან (+10, =4).

აქ შემოგთავაზებთ ფინალურ ეტაპზე ნათამაშებ სამ პარტიას.

16. სამოილოვი (ნოვგოროდი, ო/კ) - მერაბ თხელიძე (თბილისი, ო/კ)

ესპანური პარტია. C78

- 1.e4 e5 2.♖f3 ♕c6 3.♙b5 a6 4.♙a4
 5.♕f6 6.♕c3 b5 7.♙b3 d6 8.♕g5 d5
 9.♕xd5 ♕d4 9.d3

მივიღეთ ლევენფიშის ვარიანტი
 ან 9.♕xf6+ ♖xf6 10.♙xf7+ ♕e7;

კომპიუტერი „გვიჩვენებს“:

- 9.♕e3 ♕xb3 10.axb3 h6 11.♕f3 ♕xe4
 12.♕xe5 ♖f6 13.♕5g4 ♖e6 14.f3 h5±
 9...♕xb3 10.axb3 ♕xd5 11.exd5
 ♙b4+ 12.c3 ♙e7 13.♕f3 ♖xd5 14.c4
 ♖c6 15.0-0 ♙b7 16.♖e1 f6 17.d4 bxc4
 18.dxe5 0-0 19.bxc4 ♙b4 20.♖e3
 ♖ad8 21.♖b3 ♙c5 22.♖e2 fxe5
 23.♖xe5 ♖d6 24.♖xb7

24...♖xe5! 25.♙g5 ♖xf3 26.♙xd8

♖xf2 27.♕h1 ♙d6 28.♖d5+ ♖xd5

29.cxd5 ♖xb2 30.g3 h6 31.♖xa6 ♖b8

32.♖xd6 cxd6 33.♙c7 ♖b5

34.♙xd6 ♖xd5 თეთრები დანებდნენ .

17. გრინბერგი (ტომსკი, ო/კ) -

მერაბ თხელიძე (თბილისი, ო/კ)

ჰოლანდიური დაცვა. A04

1.♕f3 f5 2.e4 fxe4 3.♕g5 ♕f6

4.d3 e3 5.♙xe3 e5 6.d4 exd4

7.♙xd4 ♕c6 8.♖e2+

(ან 8.♙c4 ♙b4+ 9.♕c3 d5 10.♖e2+ ♖e7)

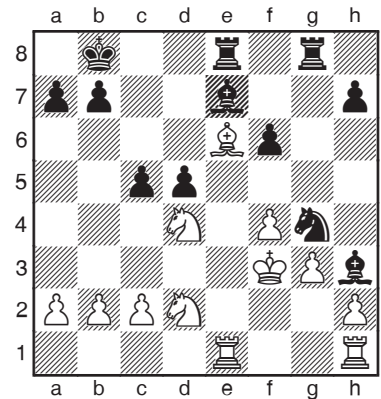
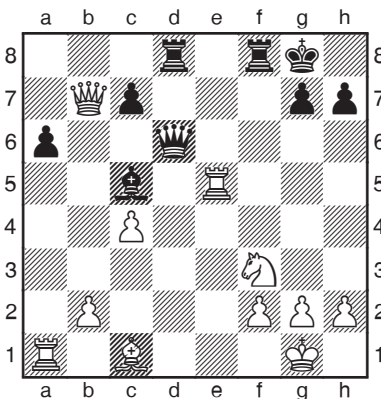
8...♖e7 9.♙xf6 gxf6 10.♖xe7+ ♙xe7

11.♕f3 ♕e5 12.♕bd2 d5 13.♙e2 ♖g8

14.g3 ♙h3 15.♕d4 0-0-0 16.f4 ♕g4

17.♙d3 ♕e3 18.♕f2 ♕g4+ 19.♕f3 c5

20.♙f5+ ♕b8 21.♖ae1 ♖de8 22.♙e6

22...cxd4 23.ღxg8 ჭე3 24.ღxh7 ჭb4
25.ღb3

25.c3 ჭg2+ 26.ღe2 dxc3 27.bxc3 ჭxh1
28.ღg6 ჭe7 29.ღxh1 ჭc4+ 30.ღd1

ღe3+=

25...ღg2+ 26.ღf2 ჭxe1+

27.ღxe1 ჭg4+ 28.ღxg2 ჭxe1

29.ღxd4 ჭd1 30.h3 ჭd2+

31.ღe2 ჭxe2+ 32.ღf3 ჭe7

თეთრები დანებდნენ.

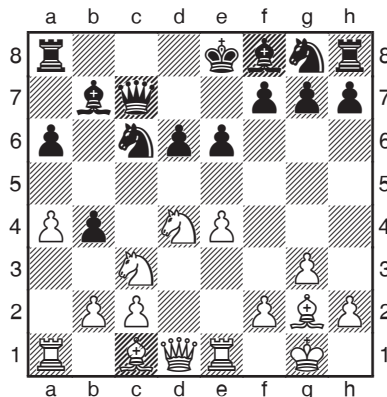
18. მ. თხელიძე (თბილისი, ო/კ) -
გაგიკ აკოპიანი (ერევანი, ოსტატი)
სიცილიური დაცვა. **B47**

1.e4 c5 2.ღf3 e6 3.d4 cxd4 4.ღxd4
a6 5.ღc3 ჭc6

მივიღეთ შევანინგენის ვარიანტი
პარტია **მ. თხელიძე-ს. ჩეჩელი-**
ანი, თბილისი 1969, გაგრძელდა
შემდეგნაირად:

5...ღc7 6.g3 b5 7.ღg2 ჭb7 8.0-0 ჭf6
9.ღe1 d6 10.a4 bxa4 11.ღd5 ჭxd5
12.exd5 e5 13.f4 ჭa7 14.ღf5 ჭbd7
15.ღxa4 g6 16.fxe5 ჭxe5 17.ღg5 ჭfd7
18.ღd4 ჭg7 19.ღc6 ჭa8±

6.g3 b5 7.ღg2 ჭb7 8.0-0 ჭc7 9.ღe1
d6 10.a4 b4

11.ღd5 ჭa5 12.ღxc6 ჭxc6 13.ღd3
ღxd5 14.exd5 e5 15.ღd2 ჭb8

16.ღxe5+ ჭe7 17.ღe4 ჭf8 18.ღxb4
ღc7 19.ღc3 ჭd8 20.ღa5 ჭd7

21.ღc6 ჭf6 22.ღae1 ჭxc6

23.dxc6 ჭxe4 24.c7 ჭe8

25.ღxe4 f5 26.ღxf5 ჭf7

27.ღe6+ ჭf6 28.ღc3+ ჭg6 29.c8ღ

შავები დანებდნენ.

საქართველოს „ბურევესტნიკის“ ნაკრები - საკავშირო ტურნირის
გამარჯვებული. ბელცი, 1972.

I რიგი: **ლალი გელიაშვილი**, **თამარ ხმიადაშვილი**, **გია ცქიტიშვილი**;

II რიგი: **კახი ჩიგოგიძე**, **გიური ციხელაშვილი**, **მამია სანიკიძე**,
ნუგზარ ლომაია, **მერაბ თხელიძე**, **თამაზ გიორგაძე**.

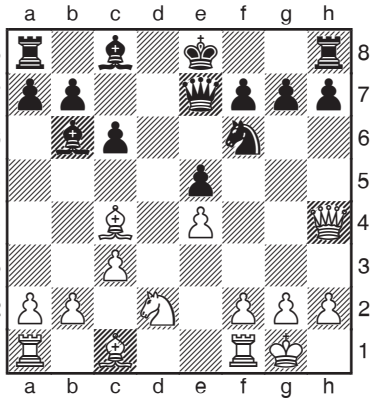
1966 წლის 15 აგვისტოდან 6 სექტემბრამდე ქ.სოჭში ნსს „ბურევსტნიკმა“ ჩაატარა საკავშირო შეჯიბრება ორ წრედ შევნიშვნის სისტემით სპორტის ოსტატობის კანდიდატებსა და სპორტის ოსტატებს შორის.

გთავაზობთ ამ შეჯიბრებაში ნათამაშებ სამ პარტიას.

19. ვასილ ლეპიოშკინი (მოსკოვი, ს/ო) -
მერაბ თხელიძე (თბილისი, ო/კ)
 ესპანური პარტია **C64**

1.e4 e5 2.♂f3 ♁c6 3.♁b5 ♁c5 4.0-0 ♁d4
 5.♁xd4 ♁xd4 6.c3 ♁b6 7.d4 c6 8.♁c4 d6
 9.dxe5 dxe5 10.♖h5 ♖e7 11.♁d2

ა6 11.♁g5 ♁f6 12.♖h4 ♁e6!= მივიღეთ
 კორდელის ვარიანტი
 11...♁f6 12.♖h4

12...g5! 13.♖xg5
 ა6 13.♖g3 ♁h5 14.♖f3 14...g4 15.♖d1
 ♁f4+;
 ა6 13.♖g3 ♁h5 14.♖d3 ♁f4 15.♖c2 g4+
 ა6 13.♖h6 ♖g8=
13...♖g8 14.♖h4
 14.♖h6 ♖g6 15.♖h4 ♖g4 16.♖h6 ♖g6=
 შეიძლება 16...♁d7, შემდგომში 0-0-0-ისა
 და ♁dგ8-ის იდეით
14...♖g4 15.♖h3 ♖f4 16.♖g3 ♖xf2
17.♖xf2 ♁g4 18.♁f1 ♁xf2 19.♖d3 ♁b6
20.♁e2
 არ ვარგა 20.♁f3? ♖c5 21.♖e2 ♁xh2!+-+
20...♁xh2 21.♁d1 ♁g4 22.♁c2 ♁e3+
23.♁b1 ♁g4 24.♁f3 ♖d8 25.♖e2 ♖d1
26.a4 ♖g1 27.♖d3 ♁xf3 28.gxf3 ♁xc4

29.♖xc4 ♁e3 30.♁c2 ♖g5 31.♁xe3
 ♖g2+ 32.♁b3 ♖xa1 33.♖c5 ♖xf3
 34.♖xe5+ ♁d7 35.♖d4+ ♁e6 36.♁b4
 ♖e2 37.b3 b6

თეთრები დანებდნენ **0-1**

20. მერაბ თხელიძე (თბილისი, ო/კ) -
მაკაროვი (მოსკოვი, ს/ო)
 პონციანის დებიუტი. **C44**

1.e4 e5 2.♁f3 ♁c6 3.c3 ♁f6

ეს დებიუტი უყვარდა **მიხეილ ჩიგორინს**
 და მეც ამიტომ შემიყვარდა, ვამბობდი
 ხუმრობით. სინამდვილეში კი მშურდა
ჩიგორინის, რომელიც საოცარ კომბინა-
 ციებს აკეთებდა.

4.d4 d5

სხვა გაგრძელებებია: 4...d6 5.h3!? ♁e7 6.d5
 ♁b8 7.♁d3 0-0 8.♁e3 ♁bd7 9.0-0 ♁h5 10.c4
 ტალი;

4...d6 5.d5 ♁b8 6.♁d3 g6 7.h3 ♁bd7 8.♁e3
 ♁g7 9.♁bd2+ **ტოლუში-პეტროსიანი**,
 1957;

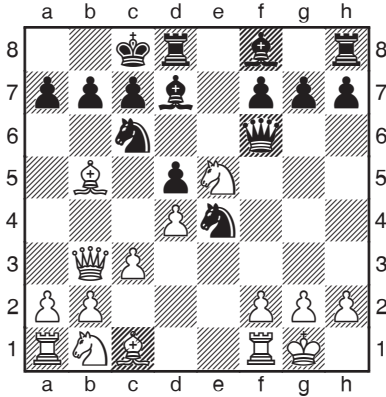
4...exd4 5.e5 ♁e4 6.♖e2 d5 7.exd6 f5 8.♁xd4
 ♁xd4 9.cxd4 ♁xd6 10.f3 ♖h4+ 11.g3 ♁xg3+
 12.hxg3 ♖xh1 13.fxe4 fxe4 14.♁c3 0-0
 15.♁f4+- **ველიმიროვიჩი-ტრიფუნოვიჩი**,
 1962

5.♁b5 ♁xe4

5...exd4 6.e5 ♁e4 7.♁xd4 ♁d7 8.♖b3 a6
 9.♁e2 ♁c8 10.♁xc6 bxc6 11.♁d2+

6.♁xe5 ♁d7 7.♖b3 ♖f6 8.0-0 0-0-0

8...♁xe5 9.♖xd5 ♁xb5 10.♖xb5+ ♁c6 11.♖e2
 ♖e7 12.♖e1 ♁xc3 13.bxc3 ♖xe2 14.♖xe2+
 ♁d7=

9.f3 ღd6 10.ღxd7 ლxd7 11.ლxd5 ღxb5
 12.ლxb5 ღd6 13.ლg5 ლe6 14.ღd2 f6 15.ლh4
 g5 16.ლe1 ლf7 17.ლg4 ლe8 18.ღa3 ღxa3
 19.bxa3 ღb8 20.ლxe8+ ლxe8 21.ლf5 ლf7
 22.f4 ლd5 23.ლh3 a6 24.fgx5 fgx5 25.ლf1
 ლg6 26.ლf3 ლe6 27.ლe1 ლg8 28.ლf6 ლd6
 29.ლf2 h6 30.h4 gxh4 31.ლhx4 ლg6 32.ლe4
 ღa7 33.ღf4 h5 34.ლf3 ლxa2 35.ღxc7 h4
 36.d5 ლd2 37.ლe3+ ლxe3+ 38.ლxe3 ღb8
 39.d6 ლg5 40.ღxb8+ ღxb8 41.ლe8+ ღa7
 42.d7

შავები დანებდნენ

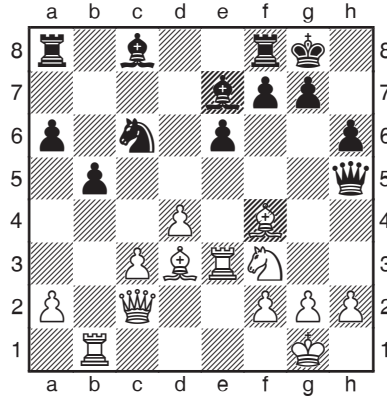
**21. მერაბ თხელიძე (თბილისი, ო/კ) -
 სოკოლოვი (მოსკოვი, ს/ო)
 კარო-კანის დაცვა. . B14**

1.e4 c6 2.d4 d5 3.exd5 cxd5 4.c4 ღf6
 5.ღc3 e6 6.ღf3 ღe7 7.cxd5 მივიღეთ
 პანოვის სისტემა

ხშირად ვთამაშობ აგრეთვე 7.c5 -ს
 მსოფლიო მეოთხე ჩემპიონის ალექსანდრე
 ალიოხინის მიბაძვით. მაგალითად,
 პარტია მ.თხელიძე - ალექსანდრე
 ბლაგიძე, თბილისი 1959, შემდეგნაირად
 გაგრძელდა:

7...ღe4 8.ღd3 f5 9.ღb5+ ღd7 10.ღe5 0-0
 11.ღxd7 ღxd7 12.ღxe4 fxe4 13.0-0 ღf6
 14.ღf4 ლc8 15.a3 ლf7 16.ლc1 ღd7 17.c6!
 ლxf4 18.cxb7 ლxb7 19.ღc6 ლb8 20.ღxa8
 ლxa8 21.ლc7± .
 7...ღxd5 8.ღb5+ ღc6 9.0-0 0-0 10.ლe1

ღxc3 11.bxc3 ლc7 12.ღd3 ლa5 13.ლc2
 h6 14.ლb1 a6 15.ღf4 ლh5 16.ლe3 b5

17.ღh7+ ღh8 18.ღe4 ღb7 19.ღe5 ღxe5
 19...ლac8? 20.ლh3±
 20.ღxb7 ღc4
 20...ლab8? 21.ლxe5 ლg4 22.ლe4±
 21.ლh3 ღa3 22.ლc1 ლf5 23.ლb3 ლa7
 24.ღxh6 ლhx3 25.gxh3 ლxb7 26.ლxa3
 gxh6

26...ღxa3? 27.ლxa3+-
 27.ლhx6+ ღg8 28.ლb3 ღd6 29.c4 f6
 30.f4 ლg7+ 31.ლg3 ლgx3+
 32.hxg3 bxc4 33.ლg6+ ღh8 34.h4 c3
 35.h5 f5 36.ლh6+ ღg8 37.ლg6+ ღh8
 38.h6 ლg8 39.ლf6+ ღh7 40.ლf7+ ღh8
 41.ლxe6 c2 42.ლf6+ ღh7
 43.ლxf5+ ღhx6 44.ლxc2 ლgx3+
 45.ღf2 ლg4 46.ღe3 ლxf4 47.ლh2+ ღg5
 48.ლg3+ ღf5 49.ლg8 ლe4+
 50.ღd3 ლe6 51.ლc8 ღf6 52.ლxa6 ღe7
 53.ლc8 ლf6 54.a4 ლf8 55.ლb7+ ღe6
 56.a5 ლb8 57.ლe4+ ღd7 58.a6 ლb3+
 59.ღc2 ლa3 60.ლb7+
 შავები დანებდნენ.

ეს სამი პარტია დაიბეჭდა ჟურნალში
 Шахматный Бюлетень, 1967 год, №2.
 Партия 108, 109, 117.

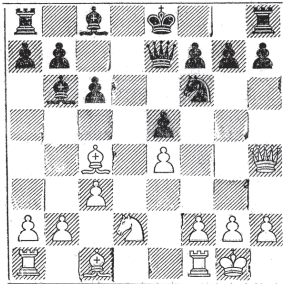
КАНДИДАТЫ ПРОТИВ МАСТЕРОВ

Сочи, 1966 г.

№ 108. Испанская партия

ЛЕПЕШКИН ТХЕЛИДЗЕ

1. e4 e5 2. Kf3 Kc6 3. Cb5 Cc5
4. 0—0 Kd4 5. K:d4 C:d4 6. c3
Cb6 7. d4 c6 8. Cc4 d6 9. de de 10.
Фh5 Фe7 11. Kd2 Kf6 12. Фh4.

12. ...g5 13. Ф:g5 Jg8 14. Фh4
Jg4 15. Фh3 Jf4 16. Фg3 Jf2 17.
J:f2 Kg4 18. Kp1 C:f2 19. Фd3
Cb6 20. Kpe2 K:h2 21. Kpd1 Kg4
22. Kpc2 Ke3+ 23. Kpb1 Cg4 24.
Kf3 Jd8 25. Фе2 Jd1 26. a4 Jg1
27. Фd3 C:f3 28. gf K:c4 29.
Ф:c4 Ce3 30. Kpc2 Фg5 31. C:e3
Фg2+ 32. Kpb3 J:a1 33. Фc5
Ф:f3 34. Ф:e5+ Kpd7 35. Фd4+
Kpe6 36. Kpb4 Фе2 37. b3 b6. Бе-
лые сдались.

№ 109. Дебют Понциани

ТХЕЛИДЗЕ МАКАРОВ

1. e4 e5 2. Kf3 Kc6 3. c3 Kf6 4.
d4 d5 5. Cb5 K:e4 6. K:e5 Cd7 7.
Фb3 Фf6 8. 0—0 0—0—0 9. f3
Kd6 10. K:d7 J:d7 11. Ф:d5
K:b5 12. Ф:b5 Cd6 13. Фg5 Фе6
14. Cd2 f6 15. Фh4 g5 16. Jе1 Фf7
17. Фg4 Jе8 18. Ka3 C:a3 19. ba
Kpb8 20. J:e8+ Ф:e8 21. Фf5
Фf7 22. f4 Jd5 23. Фh3 a6 24. fg
fg 25. Jf1 Фg6 26. Фf3 Фе6 27.
Jе1 Фg8 28. Фf6 Jd6 29. Фf2 h6
30. h4 gh 31. Ф:h4 Jg6 32. Фе4
Kpa7 33. Cf4 h5 34. Фf3 Ф:a2 35.
C:c7 h4 36. d5 Фd2 37. Фе3+
Ф:e3 38. J:e3 Kb8 39. d6 Jg5
40. C:b8+ Kp:b8 41. Jе8+ Kpa7
42. d7. Черные сдались.

№ 117. Защита Каро-Канн

ТХЕЛИДЗЕ СОКОЛОВ

1. e4 c6 2. d4 d5 3. ed cd 4. c4
Kf6 5. Kc3 e6 6. Kf3 Ce7 7. cd
K:d5 8. Cb5+ Kc6 9. 0—0 0—0
10. Jе1 K:c3 11. bc Фе7 12. Cd3
Фa5 13. Фе2 h6 14. Jb1 a6 15. Cf4
Фh5 16. Jе3 b5 17. Ch7+ Kph8
18. Ce4 Cb7 19. Ke5 K:e5 20.
C:b7 Kc4 21. Jh3 Ka3 22. Фе1
Фf5 23. Jb3 Ja7 24. C:h6 Ф:h3
25. gh Jf7 26. Jf3 gh 27.
Ф:h6+ Kpg8 28. Jb3 Cd6 29. c4
f6 30. f4 Jg7+ 31. Jg3 Jf:g3+
32. hg bc 33. Фg6+ Kph8 34. h4
c3 35. h5 f5 36. Фh6+ Kpg8 37.
Фg6+ Kph8 38. h6 Jg8 39. Фf6+
Kph7 40. Фf7+ Kph8 41. Ф:e6 c2
42. Фf6+ Kph7 43. Ф:f5+ Kp:h6
44. Ф:c2 Jf:g3+ 45. Kp2 Jg4 46.
Kpe3 Jf:f4 47. Фh2+ Kpg5 48.
Фg3+ Kpf5 49. Фg8 Jе4+ 50.
Kpe3 Jе6 51. Фе8 Kpf6 52. Ф:a6
Kpe7 53. Фе8 Jf6 54. a4 Jf8 55.
Фb7+ Kpe6 56. a5 Jb8 57. Фе4+
Kpd7 58. a6 Jb3+ 59. Kpc2 Ja3
60. Фb7+. Черные сдались.

1972 წელს მოლდავეთის ქალაქ ბელცში გაიმართა საბჭოთა კავშირის უმაღლეს სასწავლებელთა გუნდური ჩემპიონატის ფინალი. საქართველოს „ბურევესტნიკის“ ნაკრებმა, რომლის შემადგენლობა განისაზღვრა ნ ვაჟთა: **თამაზ გიორგაძე, გიური ციხელაშვილი, მერაბ თხელიძე, კახი ჩიგოგიძე, გია ცქიტიშვილი, ნუგზარ ლომაია,** და 2 ქალთა დაფით: **თამარ ხმიადაშვილი და ლალი გელიაშვილი.** ტურნირში მიაღწია ნარმატებას — გახდა ტურნირის გამარჯვებული.

მე გუნდის შემადგენლობაში მესამე დაფაზე მივიღე მონაწილეობა. გთავაზობთ სპორტის ოსტატებთან: **კოროლიოვთან** (ლენინგრადი), **ოხოტნიკთან** (დნეპროპეტროვსკი) და **გუტკინთან** (რიგა) ნათამაშებ პარტიებს.

22. მერაბ თხელიძე - კოროლიოვი
 ალიოხინის დაცვა. **B02**

1.e4 c5 2.♟f3 ♚f6!? 3.♟c3

ჩემი „გამოჭერა“ დებიუტში ბევრ მოჭადრაკეს უცდია, მაგრამ მათ არ იცოდნენ რომ მე ყველაზე ძლიერი სწორედ დებიუტში ვიყავი, მქონდა დამუშავებული დებიუტების „ჩაკეტილი“ სისტემა, რომელიც საშუალებას მძლევდა დებიუტების ცვლით მიმელო ჩემთვის სასურველი დებიუტი და „ჩემი“ თამაში.

3...d5 4.e5 ♚fd7 5.e6! fxe6 6.d4 ♟c6 7.dxc5 ♟a5 მივიღეთ სკანდინავიური სისტემის შპილმანის შეტევა რაც მინდოდა.

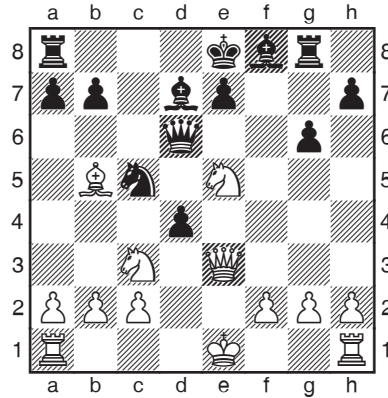
შავების ბოლო სვლა არ მომეწონა. ცხადია, ასეთი „პროცესის“ შემდეგ მოწინააღმდეგე დაუშვებს უზუსტობას და მე მივაჩვიე ჩემი თავი არ გავაკეთო სვლა, სანამ მას არ „დავსჯი“, როგორც გვასწავლიდა **ალექსანდრე ალიოხინი**. თეორიაში განხილულია ვარიანტები:

7...g6; 7...♟f6; 7...a6 თუმცა თამაშობენ 7... ♟a5-საც.

8.♟b5 g6 9.♟d2 ♟c7 10.♟e2 ♟xc5 11.♟e3 ♟d6 12.♟d4 ♟g8 13.♟f4 ♟d7 14.♟e3

კომპიუტერი „თვლის“ რომ კარგია **14.♟d2 e5 15.♟xc6 exf4 16.♟xd7+ ♟xd7 17.♟xd5 ♟xd5 18.♟xd5 0-0-0±**

14...e5 15.♟xe5 ♟xe5 16.♟xe5 d4
 ა6 16...♟h6 17.♟e2 ♟g7 18.f4±

17.♟xd7

კიდევ ერთი ოცნება შემისრულდა - ძალიან მინდოდა განმეხორციელებინა ლაზიერის შეწირვა და ახლა მომეცა ამის შესაძლებლობა.

17. ... ♟xd7 ცხადია არ ვარგა **17...dxe3 18.♟e5+ ♟d8 19.♟f7+ ♟c7 20.♟xd6 exf2+ 21.♟xf2 exd6 22.♟d5±**
18.♟e2 ♟g7 19.♟e4 ♟b4+ 20.c3 dxc3 21.0-0 cxb2 22.♟ad1 0-0-0 23.a3 ♟a5 24.♟xd7+ ♟xd7 25.♟c4+
 შავები დანებდნენ

23. ოხოტნიკი - მერაბ თხელიძე

შოტლანდიური პარტია. **C55**

1.e4 e5 2.♟f3 ♟c6 3.♟c4 ♟f6 4.d4 exd4 5.e5 ♟g4 6.♟e2 ♟e7 7.♟f4 f6 8.exf6 ♟xe2+ 9.♟xe2 ♟xf6 10.♟xc7 10.♟bd2 ♟b4 11.a3 ♟xd2 12.♟xd2 d5±;

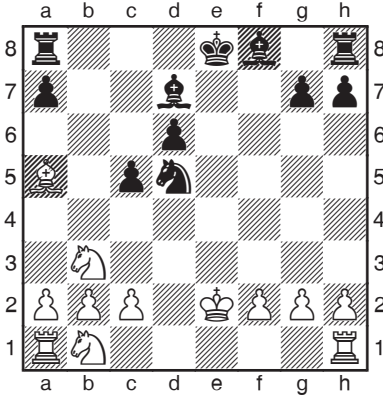
ინფორმატორში C55-ის 8 ვარიანტის 53-ე გადახვევაში დაბეჭდილია ეს პარტია და რეკომენდებულია

10. ♖e1 d6 11. ♔f1+ ♕e7 12. ♗b5 ♖d7=

³³ 8... ♗c2 9. ♖e2 ♗f6 [Ohotnik—Čelidze, SSSR 1973] 10. ♖e1 d6 11. ♔f1 ♕e7 12. ♗b5 ♖d7=

10...d6 11. ♗b5 ♖d7 12. ♗xc6 bxc6
13. ♗xd4 c5 14. ♗b3 ♗d5 15. ♖a5

15... ♗f4+ 16. ♔d2

ა6

16. ♔f3 g5 17. ♗c3 ♖c6+ 18. ♔g3 ♗xg2 ♯

16... ♗xg2 17. c4 g6 18. ♗c3 ♖h6+

19. ♔d1 0-0 20. ♖f1 ♗e3+ 21. ♗xe3 ♖xf1+

22. ♔e2 ♖xa1 23. ♗xa1 ♖b8 24. ♗b3

♖g4+ 25. ♔d3 ♖h3 26. ♖c7 ♖b7 27. ♗b5

♖f1+ 28. ♔e4 a6 29. ♗a5 axb5 30. ♗xb7

♖g2+ 31. ♔d3 bxc4+ 32. ♔xc4 ♖xb7

33. ♖xd6 ♖xe3 34. ♖xc5 ♖f4

35. ♖g1 ♔f7 36. ♔b5 ♔e6 37. a4 ♔d7

თეთრები დანებდნენ.

24. მერაბ თხელიძე - გუტკინი

სიცილიური დაცვა. B21

1. e4 c5 2. ♗f3 d6 3. d4 cxd4 4. c3 dxc3

5. ♗xc3 ♗c6 6. ♖c4 e6

არ ვარგა 6... ♗f6 7. e5±;

ა6 6... ♖e6 7. ♖xe6 fxe6 8. ♖b3 ♖d7 9. 0-0

♗a5 10. ♖a3 ♗c4 11. ♖b4 ♖c8 12. b3±

7. 0-0 a6 მივიღეთ მორას გამბიტი.

ეს გამბიტი ჩემი გამორჩეული

დებიუტია, რომელსაც ნახევარ

საუკუნეზე მეტია ვთამაშობ და

32

არა ერთი შთამბეჭდავი პარტია შემიქმნია. მოვიყვან თხელიძე-ციხელაშვილის პარტიას, თბილისი, 1968 წელი:

7... ♖e7?! 8. ♖e2 ♖c7 9. ♖f4 ♗f6

10. ♗b5! ♖b8 11. e5 ♗h5 12. exd6 ♗xf4

13. ♖d2 ♖xd6 14. ♗xd6+ ♔e7 15. ♖ad1

♗g6 16. ♗f5+

8. ♖e2 ♗f6 9. ♖d1 ♖a5

საინტერესოა პარტია ოთარ თურქეს-ტანიშვილთანაც, თბილისის ჩემპიონატის ფინალი, 1959

9... ♖c7 10. ♖f4 ♗g4 11. ♖ac1 ♗ge5

12. ♗d5 ♗xf3+ 13. ♖xf3 ♖d8 14. ♖g5!±

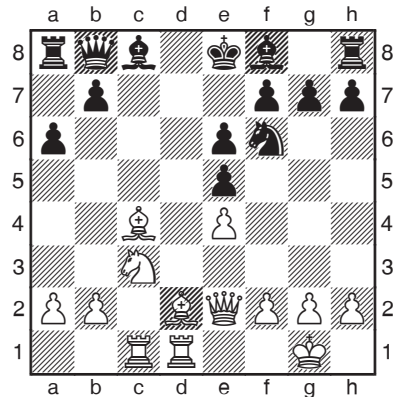
10. ♖f4 ♗e5 11. ♗xe5 dxe5 12. ♖d2

♖c7 13. ♖ac1 ♖b8

ა6 13... ♖d7 14. ♖xa6! ♖xa6 15. ♗b5

♖xb5 16. ♖xb5+ ♖c6 17. ♖a5+—

გრაჟდანცევი-ჟარკოვი, 1968 წელი

14. ♗a4! ♗d7

სხვა გაგრძელებებია: 14...b5 15. ♖b3

♖e7 16. ♗c5 0-0 17. ♖a5±ა614...

b5 15. ♖b3. bxa4 16. ♖xc8+! ♖xc8

17. ♖xa4+ ♗d7 18. ♖e3+—

15. ♖a5 b5

ა6 15...b6 16. ♖xd7 ♖xd7 17. ♗xb6 ♖a7

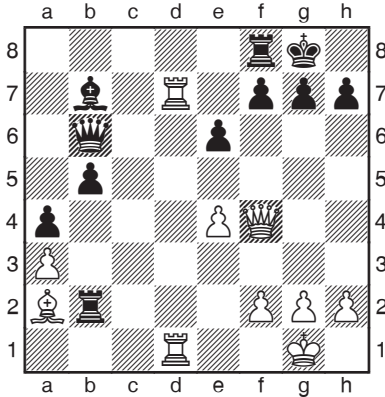
18. ♗xd7 ♖xd7 19. ♖xa6+—

16. ♖b3 ♖e7 17. ♖e3 0-0! 18. ♗b6

ღxb6 19.ღxb6 ღg5 20.ჰxg5 ჰxb6
21.ჰxe5 ღb7 22.ჰd6 ჰac8 23.ჰcd1
ჰc6 24.ჰd7 a5

აქ საქმეში ჩაერია ორმხრივი
 ცაიტნოტი. თეთრებმა დააგეს
 „პატარა“ მახე, რომელშიც შავები
 გაებნენ

25.a3 a4 26.ღa2 ჰc2 27.ჰf4 ჰxb2?

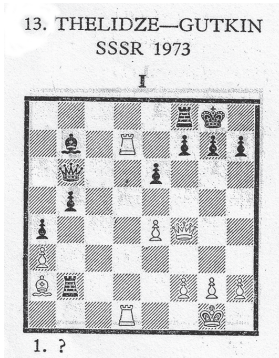
ეს პოზიცია დაიბეჭდა „ინფორმატორში“,
 ტომი 15, 1973 წელი, გვ.250, დიაგრამა 13
 და პასუხი გვ. 256-ზე.

28.ჰxf7 ჰxf7

28...ჰd8 29.ღxd8+ ჰxd8 30.ჰf8+ ჰxf8

31.ღxe6++-

29.ღxe6! შავები დანებდნენ.

13. THELIDZE—GUTKIN

1. ჰf7! ჰf7 [1... ჰd8 2. ჰd8
 ჰd8 3. ჰf8! ჰf8 4. ღe6+-] 2.
 ღe6! [2... ჰe6 3. ჰd8+-; 2...
 ჰc7 3. ჰf7 ჰf7 4. ჰd8#] 1:0
 [Judovič]

**25. მერაბ თხელიძე (ო/კ) -
 იური ჩიქოვანი (ს/ო)**

თბილისის ვაჟთა ჩემპიონატის ფინალი.

1974 წელი

პირც-უფიმცევის დაცვა. **B06**

1.e4 d6 2.d4 g6 3.ღc3 ღg7 4.ღg5 c6

ამ დებიუტში განსაკუთრებით მომ-
 ნონს გაგრძელება

4...ღf6 5.e5

და მიღებული პოზიციები.

მაგალითად,

5. ... dxe5 6.dxe5 ღg4 ჰxd8+ ღxd8

8.ჰd1+ ღd7 9.e6 fxe6 10.ღc4

ა6 5. ... dxe5 6.dxe5 ღfd7 7.e6 fxe6

8.ღf3 c6 9.ღe2 0-0 10.0-0 ღf6

11.ჰc1 ღd5 12.ღh6

5.ჰd2 b5 6.ღf3 ღd7 7.ღd3 a6

8.0-0 ჰc7 9.ჰac1!? ღgf6

10.ღe2 c5 11.c4 b4 12.ღf4 e6

13.ჰfe1 cxd4 14.ღxd4 ღc5

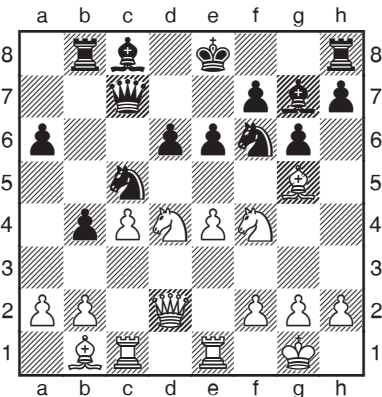
15.ღb1 ჰb8

15...h6 16.ღxf6 ღxf6 17.ღf3 0-0

18.e5 ღxe5 19.ღxg6 fxg6

20.ღxe5 dxe5 21.ჰxh6 ჰg7

22.ჰe3 ღd7 23.c5 ჰa7 24.ჰg5

16.ღd5! exd5

ა6 16...ღxd5 17.cxd5 0-0 18.e5 dxe5

19.dxe6±

17.exd5+ ♖f8 18.♙xf6 ♙xf6 19.♚h6+ ♙g7 20.♞e8+ ♜xe8 21.♚xg7 ♞f8 22.♞e1+ ♙e6 23.dxe6 ♞e7 24.exf7+ ♞xf7 25.♞xe7+ ♞xe7 26.♚xe7+ ♜xe7 27.♜c6+ ♜d7 28.♜xb8+ ♜c7 29.♜xa6+ ♜xa6 30.f4 ♜b6 31.♜f2 ♜c5 32.♜e3 ♜b8 33.b3 ♜d7 34.♙e4 ♜f6 35.h3 ♜g8 36.g4 ♜h6 37.♙d5

შავები დანებდნენ.

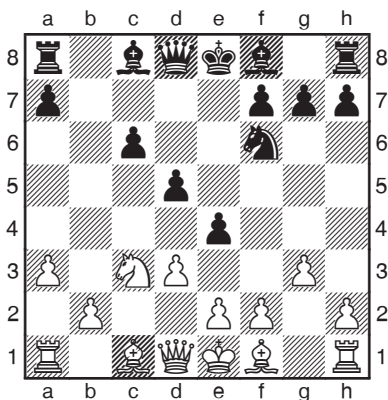
26. ორდიანი (ერევანი, ო/კ) -
მერაბ თხელიძე (თბილისი, ო/კ)
ნს „ბურევესტნიკის“ საკავშირო
ჩემპიონატის ნახევარფინალი.
იურმალა, 1975 წელი.

არასნორი დასაწყისი. **A00**

1.a3 e5 2.c4 c6

თეთრებს უნდათ „დამაბნიონ“ ამ იშვიათი დასაწყისით. მე დავფიქრდი და გადავწყვიტე მეთამაშა ალაპინის ვარიანტი სიცილიურ დაცვაში მეორე ხელში. ჩავთვალე, რომ სვლა a3 დიდად არ შემოშლიდა ხელს.

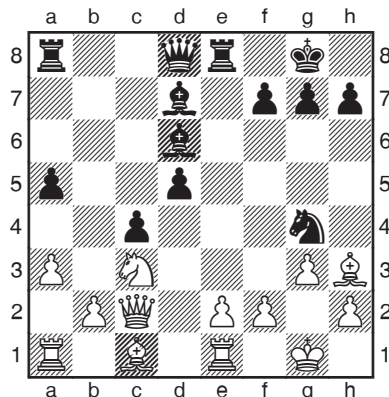
3.♜f3 e4 4.♜d4 d5 5.cxd5 cxd5 6.d3 ♜f6 7.♜c3 ♜c6 8.♜xc6 bxc6 9.g3?!

ჩემმა გადანწყვეტილებამ შედეგი

გამოიღო. თეთრების ბოლო სვლა ვერ ჯდება ალაპინის დებიუტის იდეაში.

9...exd3 10.♚xd3 ♙d6 11.♙g2 0-0 12.0-0 ♜g4 13.♞e1 a5 14.♚c2 ♞e8 15.♚a4 ♙d7 16.♙h3 c5 17.♚b3 ან 17.♚c2 d4 17...c4 18.♚c2

18...♜xh2 19.♙g5

ან **19.♙g2 ♜g4 20.♜xd5 ♞c8♣**

19...♚xg5 20.♙xd7 ♞e3

თეთრები დანებდნენ.

როგორც **ჯემალ ბერაძესთან** პარტიის კომენტარში აღვნიშნე, ვოცნებობდი მსოფლიოში აღიარებული სამი საუკეთესო კომბინაციის: **რეტის კომბინაცია ტარტაკოვერთან, ალიოხინის - რეტისთან** ეტლის შენირვა ბლოკირებაზე, **ემ. ლასკერის** ორი კუს შენირვა **ბაუერთან**. ამ პარტიაში მომეცა ალიოხინის კომბინაციის განხორციელების საშუალება.

27. მიკულოვი (მოსკოვი, ო/კ) - მერაბ თხელიძე (თბილისი, ო/კ)

ნსს „ბურევესტნიკის“ საკავშირო ჩემპიონატის ნ/ფინალი. იურმალა, 1975წ.

მეფის გამბიტი. **C36**

1.e4 e5 2.f4 exf4 3.♖f3 d5 4.exd5 c6

ძალიან მომწონს მეფის გამბიტის წინააღმდეგ ამ სისტემის თამაში.

ენახოთ რამდენიმე შესაძლო ვარიანტი:

5.dxc6 ♖xc6 6.d4 ♙d6 7.♙d3 ♖f6 8.0-0 0-0 9.c3 ♙g4 10.♖bd2 ♞e8 11.♖c4 ♙c7 12.h3 ♙h5 (მუჩნიკ-პაკულინი, 1967);

ა6 5.d4 ♙d6 6.♖c3 ♖e7 7.♙d3

5.dxc6 ♖xc6 6.d4 ♙d6 7.♙b5

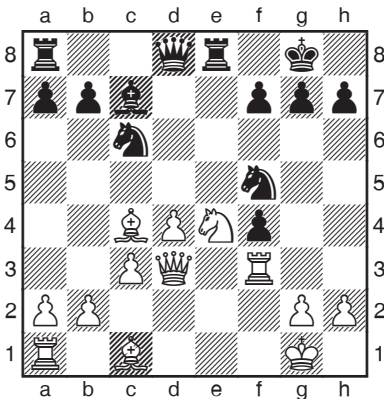
ა6 7.♙d3 ♖f6 8.0-0 0-0 9.c3 ♙g4 10.♖bd2 ♞e8 11.♖c4 ♙c7 12.h3 ♙h5

7...♖ge7 8.0-0 ♙g4 9.♖bd2 0-0

10.♖e4 ♙c7 11.c3 ♖f5 12.♞d3 ♞e8 13.♙c4?!

13.♖fg5 ♖cxd4 14.cxd4 ♖xd4 15.♞e1 ♞e5 16.♙xf4 ♖xb5 17.♖f6+ ♞xf6 18.♞xh7+ ♔f8

13...♙xf3 14.♞xf3

14...♖fxd4 15.cxd4 ♞xd4+ 16.♞xd4 ♖xd4 17.♖g5 ♖xf3+ 18.gxf3 ♞e1+

19.♔f2 ♞d1 20.♙xf7+ ♔h8 21.♙c4 21.♙b3 ♙b6+ 22.♔e2 ♞g1 23.♖f7+ ♔g8

24.♖d8+ ♔f8 25.♖e6+ ♔e8

21...h6 22.♖e4 ♞e8 23.♔e2 ♞g1

თეთრები დანებდნენ.

28. ნამდაროვი (როსტოვი, ო/კ) - მერაბ თხელიძე (თბილისი, ო/კ)

ნსს „ბურევესტნიკის“ საკავშირო ჩემპიონატის ნ/ფინალი. იურმალა, 1975წ.

ორი მხედრის დაცვა. **C57**

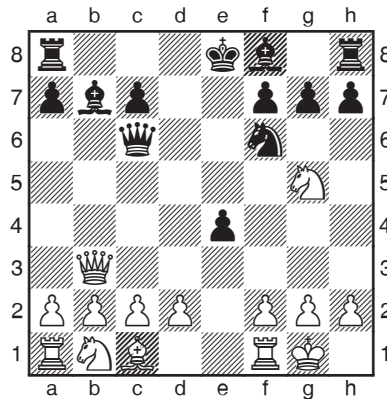
1.e4 e5 2.♖f3 ♖c6 3.♙c4 ♖f6 4.♖g5 d5 5.exd5 b5 6.♙xb5

ა6 6.♙f1 ♖d4 7.c3 ♖xd5 8.♖e4 ♞h4 9.♖g3 ♙b7

6...♞xd5 7.♙xc6+ ♞xc6 8.0-0

ა6 8.♞f3 e4 9.♞b3 ♙c5! 10.♞xf7+ ♔d8 11.0-0 h6!? 12.♞xg7 ♞g8 13.♞xh6 ♙b7 14.♔h1 e3 15.f3 e2 16.♞e1 ♖e4!

8...♙b7 9.♞f3 e4 10.♞b3

10...0-0 11.♖xf7

11.♞h3+ ♔b8 12.♖xf7 ♞d5 13.♖xhes 8

♙d6 14.♞b3 e3 15.f3 e2 16.♞e1 ♙c5+

17.d4 ♙xd4+ 18.♔h1 ♙f2 19.♖c3 ♙xe1

20.♖xd5 ♞xd5 21.♞xd5 ♖xd5 22.♙e3

♖xe3 23.♞xe1 ♙a6 24.♔g1 ♖xc2

25.♔f2 ♖xe1 26.♔xe1 ♙c4 გვიჩვენებს

კომპიუტერი

11...e3 12.f3 e2 13.♞e1 ♙c5+ 14.♔h1

♞de8 15.♖xh8

15.d4 ♙xd4 16.♞d3 ♙f2 17.♞xe2 ♞xe2

18.♞xe2 ♞e8 19.♞xf2 ♖g4! 20.♞g3 ♞xc2

21.♞xg4+ ♔b8 22.h4 ♞xc1+ 23.♔h2 ♞xb2

24.♖c3 ♞xa1 (კრუგლიკი(მოსკოვი)-

თხელიძე(თბილისი), ბელცი(1972)

15...♖g4!

თეთრები დანებდნენ.

ეს პარტია მოყვანილია ე.გუფელ-დისნიგნში „ჭადრაკში დახელოვნების სკოლა“. თბილისი, 1986 (მე-17 გვ.).

2) 6. კ : ხ5 ლ : d5 7. კ : c6+ ლ : c6 8. ლf3 (8. 0-0 საშუალებას იძლევა შავებს გააძლიერონ დაწოლა: 8... კb7 9. ლf3 e4 10. ლb3 0-0-0 11. ლh3+, თუ—11. მ : f7? c3 12. f3 e2 13. ეe1 კc5+ 14. მფh1 ეde8 15. მ : h8 მგ4, ნამზაროვი-ჭელიძე, სსრკ, 1976.— 11. ... ზე ხ8) 8...e4 9. ლb3 კc5! 10. ლ : f7+ მდd8 11. 0-0 ეe8 ... (ყურადღება 11 ... h6 12. ლ : g7 ეგ8 13. ლ : h6 კb7 14. მფh1 e3 15. f3 e2 16. ეe1 მე4! მწვავე თამაშით, ბარდი-კეპეზი, 1977) 12. ლb3 კა6 13. d3 მდc8 და შეწირულ პაიკებში შავებს სრული კომპენსაცია აქვთ.

**29. მერაბ თხელიძე (ო/კ) -
გია გრძელიშვილი (ო/კ)**

თბილისის ვაჟთა ჩემპიონატი. 1982 წ.
სიცილიური დაცვა. **B21**

1.e4 c5 2.d4 e6 3.♠f3 ♚c7

საინტერესო სადებიუტო დუელი გაიმართა ჩვენს შორის. ქართველი მოჭადრაკეების უმეტესობამ იცის ჩემი თამაშის სტილი, ჩემი საყვარელი ვარიანტები. ამიტომ შავები თავს არიდებენ 2...cxd4 3.c3 ვარიანტს და თავისი მეორე სვლით სთავაზობენ თეთრებს 2...e6 3.d5, ვარიანტს, რასაც თავის მხრივ თავს არიდებენ თეთრები. თუ შავები ითამაშებდნენ 3...d5, ვაპირებდი მივყოლოდი პარტიას:

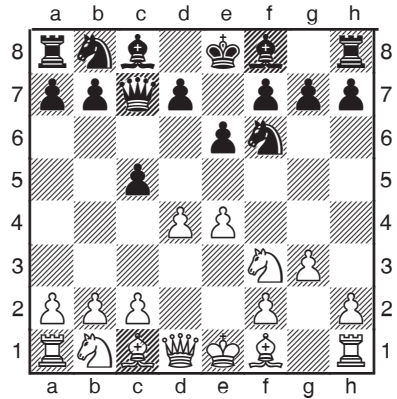
4.exd5 exd5 5.♠c3 ♠c6 6.dxc5! ♠f6 7.♠e3 ♠e7 8.♠e2 0-0 9.0-0 ♚e8 10.h3 ♠f5 11.a3 a5 12.♠d4± (მიხეს-მარშალი, 1908)

ან 6...d4 7.♠b5 ♠xc5 8.♠f4±

4.g3 სვლით თეთრებს უნდათ შავები „ჩაითრიონ“ შევენინგენის მათთვის სასურველ ვარიანტში, შავები ცდილობენ თავის არიდებას.

4...♠f6 სვლით.

მაგრამ ... აქ მე ჩავფიქრდი, შავებს ჩემის აზრით მეტისმეტი მოსდით. როგორც მსოფლიო მეოთხე ჩემპიონი ალექსანდრე ალიოხინი თვლის, საჭიროა დაუყოვნებელი რეაგირება, თუ მონინა აღმდეგე არღვევს დებიუტის პრინციპებს.

5.e5 ♠d5 6.c4 ♠b6

ან 6...♠b4 7.d5 d6 8.a3 ♠4a6 9.♠f4±

7.d5 d6 8.♠c3 a6

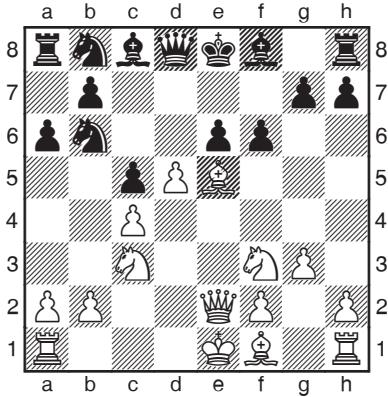
ან 8...exd5 9.cxd5 ♠e7 10.♠f4±;

8...dxe5 9.♠b5 ♚d8 10.d6 ♠a6 11.♠xe5±

9.♠f4 dxe5

ან 9...exd5 10.♠xd5! ♠xd5 11.♚xd5 ♠e6 12.exd6!±

10.♠xe5 ♚d8 11.♚e2 f6

12. gxb8 Rxb8 13. 0-0 Qe7

ა6 13... Qe7 14. d6 Qf8 15. Qh3 e5 16. Nxe5
 fxe5 17. Qh5+ g6 18. Qxe5+ Qf7 19. d7+-
 14. d6 Qf7 15. Qh3 g6 16. Nhe1 Qh6+
 17. Qb1 0-0 18. d7 Qxd7 19. Rxd7 Nd7
 20. Qxe6 Nfe8 21. Qxf7+ Qxf7 22. Ne5+

შავები დანებდნენ.

(იხ. ცხრილი 17).

30. მერაბ თხელიძე (ო/კ) - ემილ მიქაელიანი (ო/კ)

თბილისის ვაჟთა ჩემპიონატი. 1982 წ.

სიცილიური დაცვა. B22

1. e4 c5 2. c3

ჩემი მონინალმდეგე აშკარად მორას
 გამბიტს ელოდა 2. d4 cxd4 3. c3 ...
 ამიტომ გადაწყვიტე ალაპინის ვა-
 რიანტის თამაში, რადგან იქ ერთი
 „არეული“ ვარიანტის შემონმებას ვა-
 პირებდი. თანაც ემილი ღია, კომბი-
 ნაციურ თამაშს ჩემთან ერიდება.

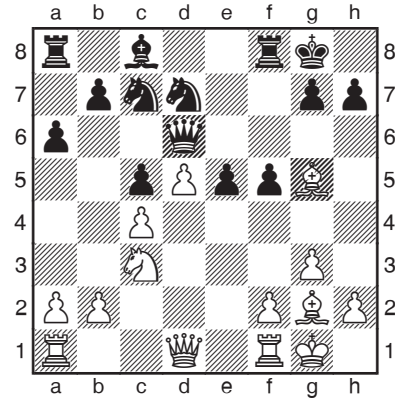
2... Nd6 3. e5 Nd5 4. d4?! e6?!

ჩემი აზრით 4... e6?! ვერ არის კარგი
 სვლა და ალექსანდრე ალიოხინი
 გამახსენდა: საჭიროა მაშინვე დასა-
 ჯო მონინალმდეგე! ამიტომ არ
 ავჩქარდი და დავინყე შესაბამისი
 გაგრძელების ძიება.

5. c4 Nd7

რეაქცია გასაგებია. ჯობდა 5... Nb6
 6. dxc5 Qxc5 7. Qg4 g6 8. Nf3 h5 9. Qe4
 Nc6 ±, „გვირჩევეს“ კომპიუტერი.

6. d5 d6 7. exd6 Qxd6 8. Nc3 Nd7 9. g3
 e5 10. Qg2 f5 11. Nh3 Qe7 12. Ng5
 Qxg5 13. Qxg5 0-0 14. 0-0 a6

აქ ისევ დავფიქრდი. გააქტიურების
 გზებს ვეძებ. ვერ შევძელი შემდეგ
 ლამაზ გაგრძელებაზე უარის თქმა:

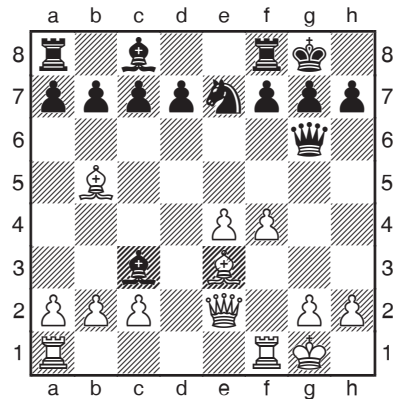
15. $\text{Qe7}!$? Qxe7 16. d6 Qd8 17. dxc7
 Qxc7 18. Qd5+ Qh8 19. Nad1 Nb6
 20. Qf3

მივიღე ის პოზიცია, საითკენაც
 მივისწრაფოდი, თუმცა დიდი ვერა-
 ფერი. შავებს რატომღაც შეეშინ-
 დათ და გადაწყვიტეს უკან დაებ-
 რუნებიათ შენირული პაიკი, რათა
 დაესრულებინათ ფიგურების განვი-
 თარება.

20... $\text{Qe6}!$?

კომპიუტერის „აზრით“ სჯობდა
 20... Nxb8 21. Nfe1 Na8 22. Ne4 Qe6
 23. Nc3 b5 24. Nd5 Qf7 25. b3 Nb6
 26. Qe2 f4 27. gxf4 Nxd5 28. Qxd5
 Qg6+ 29. Qh1 Nfe8 30. fxe5 Qxd5+
 31. Rxd5 Qe6 32. Nd6 ±

21. ♖xb7 ♜xb7 22. ♙xb7 ♙xc4
23. ♙xa8 ♙xf1 24. ♙b7 ♙b5 25. ♞d6
♜c4 26. ♜xb5 ♜xd6
 ა6 26...axb5 27. ♞d5 ♜xb2 28. ♞xc5 e4
 29. ♞xb5 ♜a4 30. f3 exf3 31. ♙xf3 ♜c3
 32. ♞a5±
27. ♜xd6 g6 28. ♜c4 e4
 ა6 28...♞b8 29. ♙c6 ♖g7 30. b3 ♖f6
 31. ♖f1±
29. a4 ♞f6 30. a5 ♖g7 31. ♖f1 g5
32. ♖e2 შავები დანებდნენ.

31. მერაბ თხელიძე (ო/კ) -
ირაკლი ცქიტიშვილი (ო/კ)
 თბილისის ვაჟთა ჩემპიონატის
 ნახევარფინალი, 1984 წელი
 შოტლანდიური პარტია. **C45**

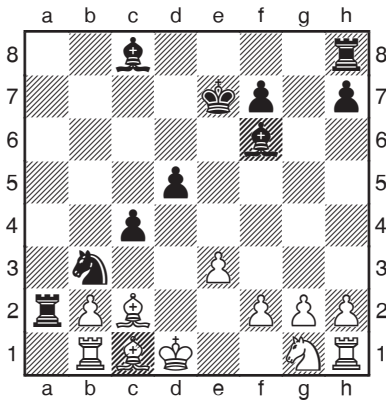
1.e4 e5 2.d4 exd4 3. ♜f3 ♜c6
 მინდოდა გამოძევა ჩემი გამო-
 კვლევა 3...♙b4+ 4.c3 dxc3 5.bxc3,
 მაგრამ შავებმა არ ინდომეს ამ ვა-
 რიანტის თამაში
4. ♜xd4 ♙c5 5. ♜xc6 ♞f6 6. f4!? ♞xc6
7. ♜c3 ♜e7
 პარტია დავით გურგენიძე-გოგი
 მაჭარაშვილი, თბილისი 1980 წელი,
 ასე გაგრძელდა: 7...♙b4 8. ♞d4 ♙xc3+
 9.bxc3 ♜f6 10. ♙d3 0-0 11.e5 ♜d5
 12. ♙d2±;
 ა6 7...♜f6 8. ♙b5 ♞e6 9. ♞e2 0-0 10.e5
 ♜d5 11. ♜e4 ♙e7 12.0-0 f5 13.exf6
 ♜xf6 14. ♜xf6+ ♞xf6!? 15. ♞c4+ d5!
 16. ♞xd5+ ♙e6
8. ♙b5 ♞g6
 ა6 8...♞b6 9. ♞e2 a6 10. ♙c4 0-0 11. ♙d2
 ♞xb2 12. ♞b1 ♞a3 13. ♞b3±
9. ♞e2 0-0 10. ♙e3 ♙b4 11.0-0 ♙xc3
38

12.f5! ♞f6 13.bxc3 ♞xc3
14. ♞ad1 ♜c6 15. ♞f3 ♞e8
16. ♞h3 ♞xe4
 ა6 16...g6 17.fxg6 fxg6 18. ♞f2 ♜e5
 19. ♙f4+—
 ა6 18...♞f8 19. ♞xf8+ ♖xf8 20. ♙h6++—
17. ♙d3 ♞e5 18. ♞h5 h6
19. ♙xh6 ♞e1+ 20. ♙f1 ♞c5+
21. ♙e3 ♞xe3+ 22. ♞xe3 ♞xe3
23. ♙c4
 შავები დანებდნენ.

32. თორნიკე კერძაია (თბ., ო/კ) -
მერაბ თხელიძე (თბ., ო/კ)
 საქართველოს ჭადრაკის სასახლის
 თასის გათამაშების ფინალი.
 თბილისი, 1986 წელი.
 ვოლგის გამბიტი. **A58**

1.d4 ♜f6 2.c4 c5 3.d5 b5 4.cxb5 a6
5.bxa6 e6 6.a7!?
 ა6 6.dxe6 fxe6 7. ♜c3 ♜c6 8.e4 ♞a5
 9. ♙d2 ♙xa6 10.f4
6...♞xa7 7. ♜c3
 პარტია თეიმურაზ ლომაია-
 მერაბ თხელიძე, თბილისი 1982,
 შემდეგნაირად გაგრძელდა:
 7.dxe6 fxe6 8.g3 d5 9. ♜f3 ♙d6 10. ♙g2

e5 11.0-0 0-0 12.♖c3 e4 13.b4 cxb4
 14.♗b5 ♖a6
 7...♗xd5 8.♗xd5 exd5 9.♙xd5 ♕e7
 10.♙e5
 10.♗f3 0-0 11.♗d2 ♗b7 12.♙c4 d5
 10...♗c6 11.♙xg7 ♗f6
 12.♙h6 ♗d4 13.♙e3+ ♙e7
 14.♙xe7+ ♗xe7 15.♗d1
 ა6 15.♙b1 d5 16.♗f3 ♗xf3+ 17.exf3
 ♙xa2
 15...♗b3 16.♙b1 ♙xa2
 17.e3 d5 18.♗d3 c4 19.♗c2

19...♗a1! 20.e4 ♗xc2
 21.♗xc2 ♗d7 22.♗d2 ♙b8
 23.e5 ♗a4+ 24.♗c1 ♗xe5
 25.♗c3 ♗xc3 თეთრები დანებდნენ.

**33. მერაბ თხელიძე (ო/კ) -
 იური ჩიქოვანი (ს/ო)**

თბილისის ვაჟთა ჩემპიონატის ფინალი.
 6-28 დეკემბერი 1987 წელი
 სკანდინავური დაცვა. **B01**

1.e4 d5 2.exd5 ♗f6 3.c4 e6!?

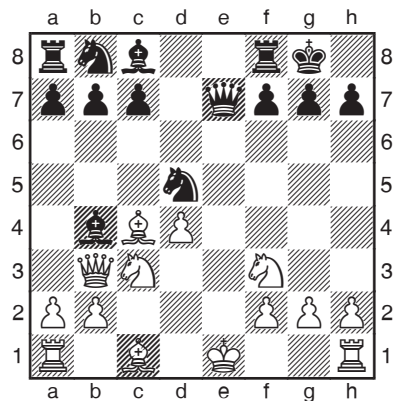
საინტერესო მომენტია. თეთრებს უნდათ გადასვლა კარო-კანის დაცვის პანოვის შეტევაში 4. ... exd5 5. d4-ის შემდეგ, ხოლო შავებს კი —

სკანდინავიური დაცვის გამბიტურ ვარიანტში 4.dxe6 ♗xe6 -ის შემდეგ. თუ გავითვალისწინებთ, რომ იური ჩიქოვანმა, როგორც ნინო გურიელის მწვრთნელმა და სეკუნდადტმა სპეციალურად მოამზადა ეს ვარიანტი ნანა იოსელიანის წინააღმდეგ მსოფლიო ჩემპიონობის მეოთხედფინალისათვის, ცხადია გამბიტურ სისტემაში რატომ გავყვებოდი ჯერ ერთი და მეორეც, მე თვითინ მიყვარს შენირვები, აქტიური თამაში და არა დაცვაში ჯდომა.

4.♗c3 exd5 5.d4 ♗e7
 6.♗f3 0-0 7.cxd5

კვლავ მივიღეთ ერთ-ერთი „ჩემი“ სისტემა ფრანგული დაცვის გაცვლით ვარიანტში: 7.♗e3 c6 8.♗d3 dxc4 9.♗xc4 ♗bd7 10.0-0 ♗b6 11.♗b3 ♗bd5 12.♗e5 ♗e6 13.♗g5 ♙e8 14.♙e1 ♙a5 ველიმროვიჩი-ულმანი, სკოპლე 1976. საინტერესოა, რამდენად მზად არიან შავები დებიუტების ასეთი ცვლისათვის.

7...♗xd5 8.♙b3 ♗b4 9.♗c4 ♙e7+
 ან 9...♗xc3+ 10.bxc3 ♙e8+ 11.♗e3±

10.♗f1! ♗xc3 11.♗g5! ♙d6

11...♖d7 12.bxc3 ♘d6 13.♙d3 ♗c6
 14.♗c4 h6 15.♙e3 ♜e8=
12.bxc3 b5
 12...♙a5? 13.♞e1±
13.♙xf7+ ♞xf7 14.♗e5 ♙e6 15.♗xf7
♙xf7 16.♞xb4 ♞g6 17.h4 ♗c6 18.♞b1
♙c4+ 19.♗g1 ♙d3 20.♞d1 h6 21.♙f4
♙e4 22.f3 ♙d5 23.h5 ♞f7 24.♞d2 ♗a5
25.♞h4 ♗c4 26.♞d3 ♞e8 27.♗f2 ♞e6
28.♞ah1 ♞f6 29.♞e1 ♙e6 30.♙e5 ♙f5
31.♞e2 ♞a6 32.♗g1 ♙e6 33.♙g3 ♙d5
34.♞e8+ ♞xe8 35.♞xe8+ ♗f7 36.♞e2
♗d6 37.♙xd6 cxd6 38.♞f4+ ♗g8
39.♞e8+ ♗h7 40.♞ff8
 შავები დანებდნენ.

34. მერაბ თხელიძე (საქართველო) -
გეორგ მიტიევი (ბულგარეთი, ს/ო,)
 საერთაშორისო საჭადრაკო ფესტივალი
 „ბონსისტ-89“.

სოფია 1982 წელი 21-31 ოქტომბერი

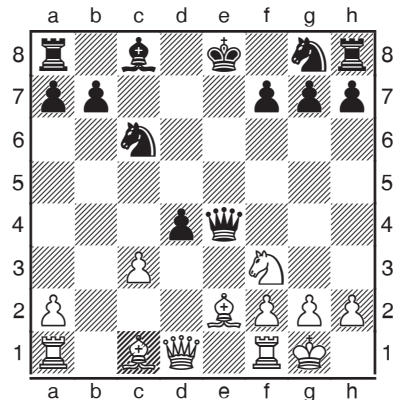
სიცილიური დაცვა.. **B22**

1.e4 c5 2.d4 cxd4 3.c3 d5
4.exd5 ♞xd5 5.cxd4 ♗c6 მორას
 გამბიტიდან გადავედით ალაპინის
 ვარიანტში.
 ჩემთან უფრო გვიან ითამაშეს:
5...e6 6.♗c3 ♞a5 7.♗f3 ♗f6 8.♙d3!?
♙e7 9.0-0 ♗c6 10.♞e1 0-0 11.♗e5!
♞e8 12.♗xc6 bxc6 13.♙f4 ♞b6 14.♙e5
♞xb2 15.♞e3 ♗g4!? **16.♞xg4!?** **♞xa1+**
17.♗b1 f6 18.♞g3 ♙f8 19.♞h5 h6
20.♙xf6+- (მ. თხელიძე-ვანიკ მეჰმეტი
 (თურქეთი), მსოფლიოს ჩემპიონატი
 მოყვარულ მოჭადრაკეებს შორის,
 პასტინგსი 1996);
5...♙f5?! 6.♗c3 ♞d8 7.♞f3! ♞c8 8.♙b5+
♙d7 9.♙f4 e6 10.♞c1 ♙b4 11.♙xd7+!
♗xd7 12.♗ge2 ♗gf6 13.0-0 ♞d8
14.♞xb7 ♙xc3 15.♗xc3!± (მ. თხელიძე-
 სოფიკო ტერელაძე, საერთაშორისო
 ტურნირი „ქობულეთი-2000“).

6.♗f3 ♞e4+?!

ეს სვლა თეორიაში აღნიშნული არ
 არის. არც ეს არის ძნელი მისახვედრი,
 რომ ასეთ ცნობილ დებიუტში 6-ე
 უცნობი სვლა კარგი ვერ იქნება.
ალექსანდრე ალიოხინის მიხედვით,
 საჭიროა მონინალმდევე მაშინვე
 დაისაჯოს. ამიტომ არ უნდა გააკეთო
 სვლა, სანამ არ იპოვი შესაბამის
 საკადრის პასუხს. მაგალითად,
 პარტიაში **მერაბ თხელიძე-მიშა**
ზვიადაძე, თბილისი 2001 წელი,
 შავებმა ითამაშეს **6...♙g4** და მიიღეს
 ასეთი პასუხი:

7.♗c3 ♞e6+ 8.♙e3 ♞f5 9.♙d3 ♙xf3
10.gxf3 ♞a5 11.♞b3 ♞b4 12.♞xb4
♗xb4 13.♙b5+ ♗d8
7.♙e2 e5 8.♗c3 ♙b4 9.0-0 ♙xc3
10.bxc3 exd4

11.♙c4! ♙e6 12.♗g5 ♞g6
13.♙xe6 fxe6 14.♗xe6 ♞c8
15.♞e1 ♗ge7 16.♙a3 dxc3
17.♗f4 ♞g5 18.♗e6 ♞f6
19.♞g4 g6 20.♞ad1 b5
21.♞d6 ♗e5 22.♞e2 ♗7c6
23.♗c7+ ♗f7 24.♞xf6+ ♗xf6 25.♙d6
 შავები დანებდნენ.

მიიღია 1994 წელი. ქვეყანაში შედარებით სტაბილური ვითარება შეიქმნა. საქართველოს რესპუბლიკის ჭადრაკის ფედერაციის გამგეობის სხდომაზე 1995 წლის 2 თებერვალს მომანიჭეს ეროვნული ოსტატის წოდება.

საბჭოთა კავშირის სპორტის ოსტატობის ნორმის შესრულებისა და წოდების არ მონიჭების შემდეგ 32 წელმა გაიარა და სამართალმა პური ჭამა.

ასევე, იზეიმა სამართალმა 2007 წლის 13 აპრილს, როდესაც მეცნიერებათა კანდიდატის ხარისხი, დაცული 2006 წლის 31 დეკემბრამდე, ავტომატურად გაუთანაბრდა დოქტორის აკადემიურ ხარისხსა და მე 2007 წლის 13 აპრილიდან ვარ ფიზ.-მათ. მეცნიერებათა დოქტორი, დღეს კი — ჭადრაკისა და ფიზ.-მათ. მეცნიერებების პროფესორი.

რაც შეეხება ჭადრაკში ჩემს აქტიურ დაბრუნებას, ის გაგრძელდა 2006 წლამდე. შემდეგ ქვეყანაში განვითარებულმა მოვლენებმა კვლავ დიდი ხნით ჩამიკლა ჭადრაკის შეჯიბრებებში მონაწილეობის სურვილი. გაუთავებელი არეულობების, უსამართლობებისა და ათასი რამის გამო შოკიდან ძლივს გამოვედი 2016 წელს და გულმა კვლავ გამიწია ჭადრაკისაკენ, მაშინ გამახსენდა მსოფლიო მეექვსე ჩემპიონის **მიხეილ ბოტვინიკის** სიტყვები: „თუ გინდა დაიბრუნო ფორმა და თამაშის სურვილი, ჩაჯექი და ყურადღებით გაანალიზე საკუთარი პარტიები“.

საინტერესო გამოდგა ჩემი პირველივე ტურნირი ჭადრაკში დაბრუნების შემდეგ. 1995 წლის 31 მარტიდან 2 აპრილამდე თბილისში ჩატარდა ორმოც წელს გადაცილებულ მოჭადრაკეთა საქართველოს ჩემპიონატი აქტიურ ჭადრაკში. მთავარი მსაჯი — **ევგენი (ტუგა) მელიქსეთბეგი**. სპონსორი — საქართველოს ჭადრაკის ფედერაციის პრეზიდენტის მოვალეობის შემსრულებელი **კახი ჩიგოგიძე**, რომელმაც დაანესა პირველი ხუთი პრიზი, 200 ათასი, 120 ათასი, 80 ათასი, 60 ათასი და 40 ათასი რუბლის ოდენობით. მონაწილეები — 39 მამაკაცი და ერთი ქალბატონი, **თამარ ხმიადაშვილი**. თამაშის წესი — შვეიცარიული სისტემა 9 ტურად. 9-დან 7 ქულით მე დავიკავე პირველი ადგილი.

35. რ. ჩიქოვანი - მ. თხელიძე

სიცილიური დაცვა. **B40**

1.e4 c5 2.♖f3 e6 3.d4 cxd4

4.♗xd4 ♗f6 5.♗c3 ♗b4

მივიღეთ სიცილიური შეტევა.

აქ ძირითად გაგრძელებებია:

6.e5. (იხ.პარტია №4 **დ. ბრონშტეინი - მ. თხელიძე**),

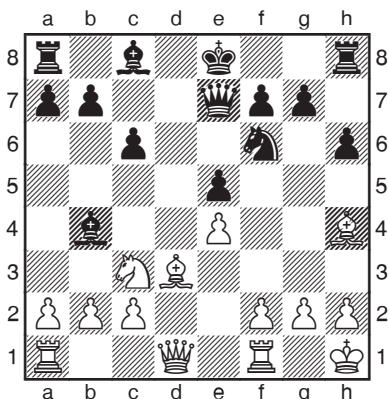
ან **6. ♗d3 e5 7.♗de2 d5 8.exd5 ♗xd5 9.0-0 ♗c6 10.♗xd5 ♗xd5 11.a3 ♗a5**,
ეიტსი-ალიოხინი, 1921.

6.♗d3 ♗c6

ესპანური პარტიის „ჩემი“ სქემის (იხ. პარტია №15 **მ. ტალი - მ. თხელიძე**) ანალოგი სიცილიურ დაცვაშიც გადმოვიტანე.

7.♗xc6 dxc6 8.0-0 e5

9.♗g5 h6 10.♗h4 ♗e7 11.♗h1?!

11...g5 12.♗g3 h5 13.f3 h4

14.♗f2 ♗h5 15.a3 ♗c5

16.b4 ♗d4 17.♗xd4 ♗g3+

18.hxg3 hxg3+ 19.♗g1 ♗d6

20.♗xe5 ♗h1+ თეთრები დანებდნენ.

36. მ. თხელიძე - რ. დადიანი

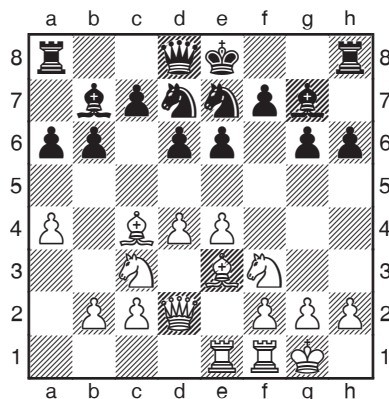
უიტელკის დაცვა. **B06**

1.e4 g6 2.d4 ♗g7 3.♗c3 b6

4.♗f3 ♗b7 5.♗c4 e6 6.♗g5 ♗e7

7.♗d2 h6 8.♗e3 a6 9.a4 d6

10.0-0 ♗d7 11.♗ae1

ამ დღემდე არ გამეგონა არაფერი უიტელკის დაცვის შესახებ. ამ პარტიაში პირველად მომინია მასთან შეხვედრა. შემდეგში ეს დებიუტი ძალიან მომეწონა და დავინყე მისი შავებით თამაში. დანვრილებით იხილე ამის შესახებ 47-ე პარტიის კომენტარებში

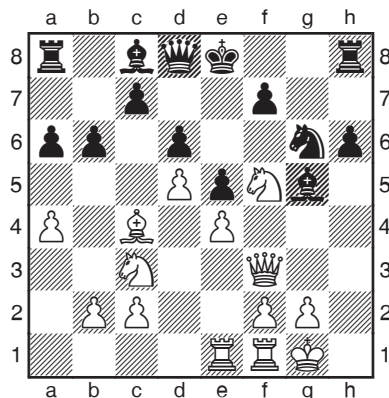
11...♗f6 12.d5 e5 13.h3 g5

14.h4 gxh4 15.♗xh4 ♗g4

16.♗d1 ♗c8 17.♗f3 ♗f6

18.♗f5 ♗xe3 19.♗xe3 ♗g6

20.♗f5 ♗g5

შავებმა საკმარისი ელასტიურობით გაითამაშეს დებიუტი, რაშიც მოგვიანებით დავრწმუნდი.

21.♗g7+ ♗e7 22.♗e2 ♗h4

23.♗h5 ♗g8 24.♗f5+ ♗xf5

25. exf5 $\text{\textcircled{R}}\text{xf5}$ 26. f4 $\text{\textcircled{R}}\text{g6}$ 27. $\text{\textcircled{W}}\text{f3}$ $\text{\textcircled{R}}\text{f6}$
 28. fxe5 $\text{\textcircled{R}}\text{xe5}$ 29. $\text{\textcircled{R}}\text{d4}$ $\text{\textcircled{R}}\text{f8}$
 30. $\text{\textcircled{R}}\text{e6+}$ $\text{\textcircled{R}}\text{e7}$ 31. $\text{\textcircled{R}}\text{xc7}$ $\text{\textcircled{R}}\text{c8}$
 32. $\text{\textcircled{W}}\text{f6+}$ $\text{\textcircled{R}}\text{f8}$

ა6 32... $\text{\textcircled{R}}\text{d7}$ 33. $\text{\textcircled{W}}\text{xe5}$ dxe5 34. $\text{\textcircled{W}}\text{c6+}$
 $\text{\textcircled{R}}\text{e7}$ 35. d6+ $\text{\textcircled{R}}\text{d8}$ 36. $\text{\textcircled{R}}\text{xa6+}$

33. $\text{\textcircled{R}}\text{e6+}$ $\text{\textcircled{R}}\text{e8}$ 34. $\text{\textcircled{W}}\text{xe5}$ dxe5 35. $\text{\textcircled{R}}\text{xa6}$
 შავები დანებდნენ.

37. რამაზ ჩაგელიშვილი (თბ., ო/კ) -
 მერაბ თხელიძე (თბილისი, ო/კ)
 საზონათმორისი შესარჩევი ტურნირი
 საქართველოს ვაჟთა ჩემპიონატის
 უმაღლეს ლიგაში მოსახვედრად.
 თბილისი, 1995 წელი.

ბუდაპეშტური გამბიტი. A52

1. d4 $\text{\textcircled{R}}\text{f6}$ 2. c4 e5 3. dxe5 $\text{\textcircled{R}}\text{g4}$ 4. $\text{\textcircled{R}}\text{f3}$

მოგვიანებით რამდენჯერმე ვითამა-
 შე ეს გამბიტი:

4. $\text{\textcircled{R}}\text{f4}$ g5 5. $\text{\textcircled{R}}\text{g3}$ $\text{\textcircled{R}}\text{c6}$ 6. $\text{\textcircled{R}}\text{f3}$ $\text{\textcircled{R}}\text{g7}$ 7. $\text{\textcircled{R}}\text{c3}$
 $\text{\textcircled{R}}\text{gxe5}$ 8. $\text{\textcircled{R}}\text{xe5}$ $\text{\textcircled{R}}\text{xe5}$ 9. e3 d6 10. $\text{\textcircled{W}}\text{c1}$ $\text{\textcircled{R}}\text{e6}$
 11. b3 h5 12. h4 $\text{\textcircled{R}}\text{g6}$ 13. hxg5 $\text{\textcircled{W}}\text{xg5}$ 14. $\text{\textcircled{R}}\text{b5}$
 0-0-0 15. $\text{\textcircled{R}}\text{xa7+}$ $\text{\textcircled{R}}\text{b8}$ 16. $\text{\textcircled{R}}\text{b5}$ h4 17. $\text{\textcircled{R}}\text{h2}$ h3
 18. gxh3 $\text{\textcircled{R}}\text{xh3}\text{?}$; (ბ. გურგენიძე-მ. თხელიძე.
 საქართველოს ჩემპიონატი, უმაღლესი ლიგა,
 1997 წ.);

4. $\text{\textcircled{R}}\text{f4}$ g5 5. $\text{\textcircled{R}}\text{g3}$ $\text{\textcircled{R}}\text{g7}$ 6. $\text{\textcircled{R}}\text{f3}$ $\text{\textcircled{R}}\text{c6}$ 7. $\text{\textcircled{W}}\text{d5}$ d6!
 8. $\text{\textcircled{R}}\text{c3}$ $\text{\textcircled{R}}\text{e6}$ 9. $\text{\textcircled{W}}\text{b5}$ 0-0 10. exd6 f5! 11. e3
 cxd6 12. $\text{\textcircled{W}}\text{d1}\text{?}$ (ა. ჩიბუხჩიანი-მ. თხელიძე.
 საქართველოს ჩემპიონატი. უმაღლესი ლიგა.
 1995 წ.)

4. e4 d6 5. e6 $\text{\textcircled{R}}\text{xe6}$ 6. $\text{\textcircled{R}}\text{c3}$ $\text{\textcircled{R}}\text{e7}$ 7. $\text{\textcircled{R}}\text{h3}$ 0-0
 8. $\text{\textcircled{R}}\text{f4}$ $\text{\textcircled{R}}\text{e5}$ 9. $\text{\textcircled{R}}\text{fd5}$ c6 10. $\text{\textcircled{R}}\text{xe7+}$ $\text{\textcircled{W}}\text{xe7}$
 11. f4 (გ. ზაიჩიკი-მ. თხელიძე. საქართველოს
 ჩემპიონატი. უმაღლესი ლიგა. 1999 წ.)

4... $\text{\textcircled{R}}\text{b4+}$ 5. $\text{\textcircled{R}}\text{d2}$ d6 6. exd6 $\text{\textcircled{W}}\text{f6}$ 7. e3 $\text{\textcircled{R}}\text{xf2}$
 8. $\text{\textcircled{R}}\text{xf2}$ g5 9. g3 gxf4 10. exf4 $\text{\textcircled{W}}\text{d4+}$ 11. $\text{\textcircled{R}}\text{g2}$
 $\text{\textcircled{W}}\text{xd2+}$ 12. $\text{\textcircled{W}}\text{xd2}$ $\text{\textcircled{R}}\text{xd2}$ 13. dxc7 $\text{\textcircled{R}}\text{c6}$ 14. $\text{\textcircled{R}}\text{f3}$
 $\text{\textcircled{R}}\text{a5}$ 15. $\text{\textcircled{R}}\text{d3}$ $\text{\textcircled{R}}\text{xc7}\text{?}$ (ს. ბერაძე -მ. თხელიძე
 საერთაშორისო საჭადრაკო ტურნირი „ქობულ-
 ლეთი-2000“)

4... $\text{\textcircled{R}}\text{c6}$ 5. $\text{\textcircled{R}}\text{bd2}\text{?}!$

თეორიის თანახმად
 5. e3 $\text{\textcircled{R}}\text{c5}$ 6. $\text{\textcircled{R}}\text{e2}$ 0-0 7. 0-0 $\text{\textcircled{W}}\text{e8}$ 8. b3 a5
 9. $\text{\textcircled{R}}\text{c3}$ $\text{\textcircled{R}}\text{gxe5}$ 10. $\text{\textcircled{R}}\text{b2}$ $\text{\textcircled{R}}\text{xf3+}$
 11. $\text{\textcircled{R}}\text{xf3}$ $\text{\textcircled{R}}\text{e5}$ 12. $\text{\textcircled{R}}\text{e4}$ $\text{\textcircled{R}}\text{f8}$;
 ან 5. $\text{\textcircled{R}}\text{g5}$ $\text{\textcircled{R}}\text{e7}$ 6. $\text{\textcircled{R}}\text{xe7}$ $\text{\textcircled{W}}\text{xe7}$ 7. $\text{\textcircled{R}}\text{c3}$
 0-0 8. $\text{\textcircled{R}}\text{d5}$ $\text{\textcircled{W}}\text{d8}$ 9. e3 $\text{\textcircled{R}}\text{gxe5}$ 10. $\text{\textcircled{R}}\text{xe5}$
 $\text{\textcircled{R}}\text{xe5}$ 11. $\text{\textcircled{R}}\text{e2}$ d6 12. 0-0 c6 13. $\text{\textcircled{R}}\text{c3}$ $\text{\textcircled{R}}\text{e6}$
 14. b3 f5!?

5... $\text{\textcircled{R}}\text{gxe5}$ 6. g3 $\text{\textcircled{R}}\text{b4}$ 7. $\text{\textcircled{R}}\text{xe5}$ $\text{\textcircled{R}}\text{xe5}$
 8. $\text{\textcircled{W}}\text{c2}$

ან 8. a3 $\text{\textcircled{R}}\text{e7=}$;

ან 8. $\text{\textcircled{W}}\text{b3}$ $\text{\textcircled{W}}\text{e7=}$

8... d5 9. cxd5

9. $\text{\textcircled{R}}\text{g2}$ dxc4

9... $\text{\textcircled{W}}\text{xd5}$ 10. $\text{\textcircled{W}}\text{g1}$

ან 10. f3 0-0 11. $\text{\textcircled{R}}\text{f2}$ $\text{\textcircled{R}}\text{e6}$

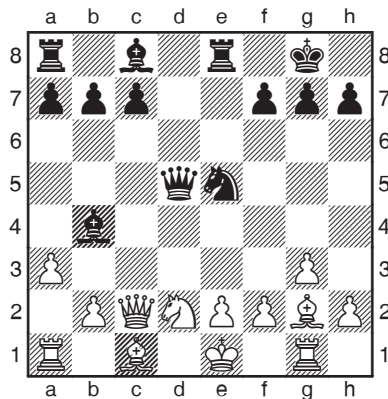
10... 0-0 11. a3 $\text{\textcircled{W}}\text{e8}$ 12. $\text{\textcircled{R}}\text{g2}$

12. axb4 $\text{\textcircled{R}}\text{d3+}$ 13. $\text{\textcircled{R}}\text{d1}$ $\text{\textcircled{R}}\text{xf2+}$

14. $\text{\textcircled{R}}\text{e1}$ $\text{\textcircled{R}}\text{d3+}$ 15. $\text{\textcircled{R}}\text{d1}$ $\text{\textcircled{R}}\text{xb4}$ 1

6. $\text{\textcircled{W}}\text{a4}$ $\text{\textcircled{W}}\text{e4}$ 17. $\text{\textcircled{R}}\text{g2}$ $\text{\textcircled{W}}\text{d4}$

18. $\text{\textcircled{R}}\text{xe4}$ $\text{\textcircled{R}}\text{d7}$ 19. $\text{\textcircled{W}}\text{xd7}$ $\text{\textcircled{W}}\text{xd7=}$

12... $\text{\textcircled{R}}\text{f3+}$ 13. $\text{\textcircled{R}}\text{d1}$

ან 13. $\text{\textcircled{R}}\text{xf3}$ $\text{\textcircled{W}}\text{xf3}$ 14. e3 $\text{\textcircled{W}}\text{xe3+}$ 15. fxe3

$\text{\textcircled{W}}\text{xe3+}$ 16. $\text{\textcircled{R}}\text{f1}$ $\text{\textcircled{R}}\text{h3+}$ 17. $\text{\textcircled{W}}\text{g2}$ $\text{\textcircled{R}}\text{c5}$

ან 13. $\text{\textcircled{R}}\text{xf3}$ $\text{\textcircled{W}}\text{xf3}$ 14. $\text{\textcircled{W}}\text{d1}$ $\text{\textcircled{R}}\text{g4}$ 15. $\text{\textcircled{R}}\text{f1}$

$\text{\textcircled{R}}\text{h3+}$ 16. $\text{\textcircled{R}}\text{e1}$ $\text{\textcircled{R}}\text{a5}$ 17. b4 $\text{\textcircled{W}}\text{f6}$

13... $\text{\textcircled{R}}\text{f5}$ 14. $\text{\textcircled{W}}\text{a4}$ $\text{\textcircled{W}}\text{xe2!}$ 15. $\text{\textcircled{W}}\text{xb4}$

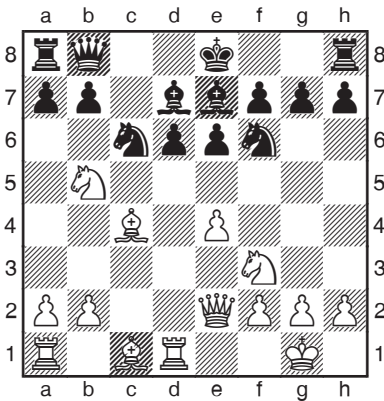
ა6 15. $\text{♙xf3} \text{ ♚xd2+-+}$;
 ა6 15. $\text{♙xe2} \text{ ♚d3+} \text{ 16. ♙d1} \text{ ♜xg1+-}$
15... ♚ae8 16. ♙xf3 ♚xf3
 თეთრები დანებდნენ

38. მ. თხელიძე (საქ.) - მატა (ინგ.)
 მოყვარულ მოჭადრაკეთა მსოფლიოს
 მეორე ჩემპიონატი., ჰასტინგსი.
 28 დეკემბერი 196 წელი
 სიცილიური დაცვა. **B21**

1.e4 c5 2.d4 cxd4 3.c3 dxc3 4. ♜xc3 ♜c6
5. ♜f3 d6 6. ♙c4 e6 7. 0-0 ♙e7 8. ♚e2 ♜f6
9. ♚d1 ♙d7!?

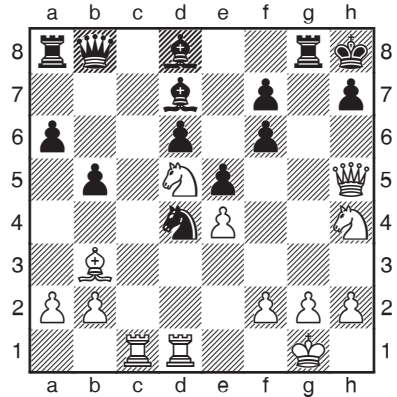
მორას გამბიტი არაერთხელ მითამაშია
 რათა გამოემცადა ჩემი ფანტაზია და
 აქტიური თამაში პაიკის შენირვის ფასად.
 ეს სვლა 9 ... ♙d7! ? ჩემს პრაქტიკაში
 პირველად შემხვდა.

მაგალითად პარტია **მ. თხელიძე-თ. კაკოი-
 შვილი**, თბილისი, 1959, ასე გაგრძელდა:
9... ♚c7 10. ♙f4 ♜d7!? 11.e5 dxe5 12. ♜xe5
 ♜dx5 13. ♙xe5 ♚a5 14.a3 b5 15.b4 ♚b6
 16. ♙d3
10. ♜b5 ♚b8

11. ♙f4!? e5 **12. ♙g5 a6**
13. ♙xf6 gx6
 ა6 13... axb5 14. $\text{♙xe7} \text{ ♜xe7}$ 15. $\text{♙xb5} \text{ ♜c6}$
 16. $\text{♚d3} \pm$
 ა6 15... ♙xb5 16. $\text{♚xb5+} \text{ ♜c6}$ 17. $\text{♚d5} \pm$
14. ♜c3 b5 15. ♙b3 0-0

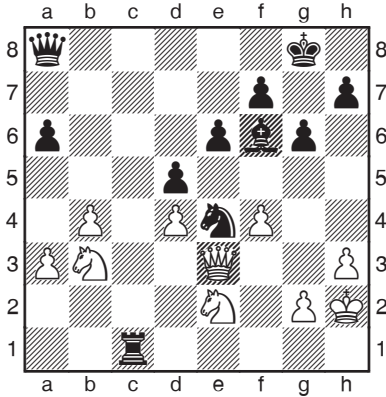
16. ♜d5 ♙d8 17. ♚ac1 ♙h8
18. ♜h4 ♜d4 19. ♚h5 ♙g8

20. ♚xd4 exd4 21. ♚xf7 ♙g7?!
 ა6 21... ♙e8 22. $\text{♚e6} \pm$;
 ა6 21... ♚a7 22. $\text{♜f4} \pm$
22. ♚f8+ ♙g8 23. ♜g6+
 შავები დანებდნენ.)

39. მ. თხელიძე (საქ.) - კალვერტი (ინგ.)
 საახალწლო ჩელენჯერ ტურნირი.
 ჰასტინგსი. 28.12-8.01. 1998 წელი
 კარო-კანის დაცვა. **B14**

1.e4 d5 2.exd5 ♜f6 3.c4 c6 4.d4 cxd5
5. ♜c3 e6 6. ♜f3 ♙b4 მივიღეთ პანოვის
 შეტევა. საინტერესოდ განვითარდა პარტია
 (თხელიძე-ალექსანდრე ზლაგიძე,
 თბილისის ვაჟთა ჩემპიონატის ფინალი,
 1959 წელი. იხ. პარტია 21).
7.c5 0-0 8. ♙d3 b6 9.cxb6 ♚xb6
10. 0-0 ♙a6 11. ♜a4 ♚c7
12. ♙xa6 ♜xa6 13. ♙g5 ♜e4
14. ♚c1 ♚a5 15.a3 ♜xg5
16. ♜xg5 ♙e7 17.b4 ♚b5 18. ♜c3 ♚b7
19.f4! ♚ac8 20. ♜f3 ♜b8 21. ♚d3 ♜d7
22. ♜d2 ♜f6 23. ♜b3 ♜e4
24. ♜a5 ♚a8 25. ♜e2 a6
26. ♚e3 g6 27.h3 ♙f6 28. ♙h2 ♚xc1
29. ♚xc1 ♚c8 30. ♜b3 ♚xc1

31. ♖xc1 ♜b7 32. ♘a5 ♜b5 33. ♖c2
 ♜d6 34. ♜b3 ♜f5 35. g4 ♜e3 36. ♖c8+
 ♜g7 37. ♜bc1 ♙xd4 38. ♜xd4 ♖f1
 39. ♜xe6+! fxe6 40. ♖d7+ ♜f8
 41. ♖d8+ ♜f7 42. ♖c7+ ♜e8 43. ♖b8+
 შავები დანებდნენ

40. გერდ შმედერსი (გერმანია) -
 მერაბ თხელიძე (საქართველო)
 საახალწლო ჩელენჯერ ტურნირი.
 ჰასტინგსი. 28.12–8.01. 1998 წელი

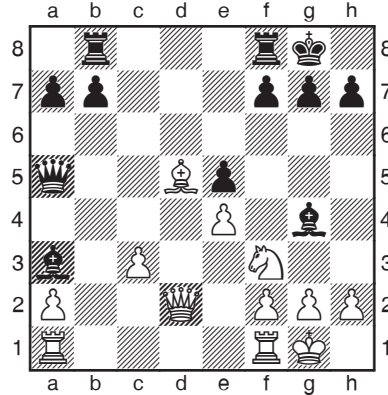
ტრამპოვსკის დებიუტი. **A45**

1. d4 ♜f6 2. ♙g5 ♜e4 3. ♙f4
 3. ♙h4 g5 4. f3 gxh4 5. fxe4 c5 6. e3 ♙h6
 7. ♜f2 ♖b6 8. ♜f3 ♖xb2 9. ♜bd2 ♖c3
 10. ♙d3 ♜c6 11. d5 ♜b4 12. ♖e2 h3
 13. ♖hf1 d6 14. ♖ab1 ♜xd3+ 15. cxd3
 hxg2 16. ♖fc1 ♖f6 (ედიშერაშვილი-
 თხელიძე, საქართველოს ჩემპიონატი,
 უმაღლესი ლიგა. თბილისი, 1995)
 3... ♖c5 4. ♜d2 ♜xd2 5. ♖xd2 cxd4
 6. ♙xb8?!

ეს სვლა ადრე არ შემხვედრია. ასეთი
 ცნობილი დებიუტის უცნობი 6-ე სვლა
 მე ჩავთვალე რომ კარგი ვერ იქნება.
 ამიტომ გადავწყვიტე მათი დასჯა,
 აალიოხინის სწავლების მიხედვით
 6... ♖xb8 7. ♖xd4 ♖a5+ 8. c3 e5 9. ♖d2
 d5 10. e4 d4

საინტერესოა 10... dxe4

11. ♙c4 dxc3 12. bxc3 ♙a3 13. ♜f3 0-0
 14. 0-0 ♙g4 15. ♙d5

15... ♙xf3 16. gxf3 ♖bc8 17. ♖ab1 b6
 18. ♖b3 ♙e7 19. f4 exf4 20. ♖xf4 ♖xc3
 21. ♖xc3 ♖xc3 22. ♖c1 ♖f6 23. ♖xf6
 ♙xf6 24. ♖c7 a5 25. a4 g5 26. ♜g2 ♜g7
 27. ♙e6 ♙e5 28. ♖b7 ♙d4 29. ♖c7 ♜f6
 30. ♖c8!?

თეორიის თანახმად, სხვადასხვა ფე-
 რის კუთა ენდშპილში ეტლები ძლიერი
 იარაღია, ამიტომ ჩემი მონიშნალობეგე
 ცვლის ეტლებს და თვლის, რომ
 სხვადასხვა ფერის კუთა ენდშპილი
 საყაიმოა. მე კი ასე არ ვთვლი და
 ამიტომ დავუშვი ეს გაცვლა.

30... ♖xc8 31. ♙xc8 ♜e5 32. ♙f5?!

სხვა გაგრძელებებია: 32. f3 b5
 33. axb5 a4 34. ♙b7 f5;
 ან 32. ♙b7 b5 33. axb5 a4 34. ♙d5 f5
 35. ♙g8 ♜xe4 36. f3+ ♜f4 37. ♙xh7 a3
 38. ♙g8

32... b5 33. ♙xh7 bxa4 34. ♙g8 ♜xe4
 თეთრები დანებდნენ.

1998 წლის 18–26 ივლისს მივი-
 ლე მონაწილეობა ჩეხეთის საერთა-
 შორისო საჭადრაკო ფესტივალში,
 რომელიც ჩატარდა ქ. პარდუბიციში.

ამ ფესტივალში მონაწილეობდა ჩემი საჭადრაკო აღსაზრდელი 13 წლის მარიანა ჩხაიძე.

მარიანა მონაწილეობდა „D“ ტურნირში. იმავე დარბაზში მიმდინარეობდა „B“ ტურნირიც, რომელშიც მე ვმონაწილეობდი.

მარიანამ პრაქტიკაში გამოსცადა ჩვენი საერთო დებიუტები, ტურნირში დაიკავა მესამე ადგილი. ჩემს ტურნირში იყო 326 მონაწილე. მე დავაგროვე 9-დან 6,5 ქულა. ორივემ დავიმსახურეთ პრიზები ლამაზი პარტიებისათვის. ისინი გამოქვეყნდა გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკა“-ში, №227, 1998 წელი 5 სექტემბერი.

41. მერაბ თხელიძე (საქართველო) - ოლივერ ლუტცი (ლუქსემბურგი) საერთაშორისო საჭადრაკო ფესტივალი. პარდუბიცი, 1998 წელი სიცილიური დაცვა.. **B21**

1.e4 c5 2.d4 cxd4 3.c3 dxc3

4.♟xc3 d6 მივიღეთ მორას გამბიტი
4.... a6 5.♟f3 e6 6.♟c4 b5 7.♟b3 ♟b7
8.♟e2 d6 9.0-0 ♟e7 10.♟d1 ♟d7 11.♟f4 ♟b8
12.♟ac1 e5 13.♟xe5 ♟gf6 14.♟xf6 ♟xf6
15.♟d5 0-0 16.♟c7 ♟a7 17.♟xd6 ♟e5
18.♟xf6± (მ.თხელიძე(საქართველო)-ზბიგნევ სილვიკი (პოლონეთი) სენიორთა მსოფლიო მეათე ჩემპიონატი. 2000 წ.).

5.♟c4 e6

5...♟c6 6.♟f3 a6 7.0-0 ♟f6 8.♟g5 ♟g4
9.♟b3 ♟ge5 10.♟xe5 ♟xe5 11.♟d5 h6
12.f4 hxg5 13.fxg5 e6 14.♟xb7 ♟xb7

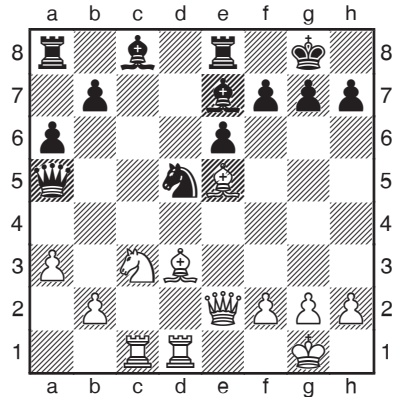
15.♟xb7± (მ.თხელიძე(საქართველო)-გ. სტოკი(ინგლისი), ჩელენჯერ-ტურნირი, დიდი ბრიტანეთი, ჰასტინგსი 1997/98 წელი).

6.♟f3 a6 7.0-0 ♟c7 8.♟e2 ♟f6

9.♟f4 ♟e7 10.♟ac1 0-0 11.♟fd1 ♟c6

12.e5 dxe5 13.♟xe5 ♟xe5

14.♟xe5 ♟a5 15.♟d3 ♟e8 16.a3 ♟d5

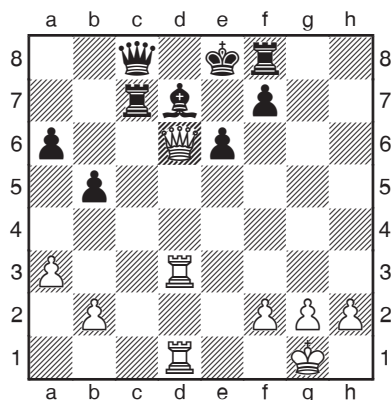

17.♟xh7+

პარტიის გადამწყვეტი მომენტი. მე ადრეც აღვნიშნე **თხელიძე-ბერაძის** პარტიის კომენტარში, რომ სულ ვოცნებობდი მსოფლიოს ულამაზესი კომბინაციების: **რეტიტარტაკოვერის (1910წ.), რეტიალიოხინის (1925წ.)** და **ლასკერი-ბაუერის (1889წ.)** პარტიებში განხორციელებული **რეტის, ალიოხინის და ლასკერის** მიერ, მეც რომ მეთამაშა. პირველი ორი კომბინაციის მაგვარი უკვე ჩავატარე (მე-14 და 26-ე პარტიები). დღეს კი მეძლეოდა შესაძლებლობა მესამე - **ლასკერის** ორი კუს შეწირვის განხორციელების საშუალება. ბევრი ვიფიქრე, ჩემს ცხოვრებაში ყველაზე რთული იშვიათი შეწირვაა, ის შეიძლება

მხოლოდ ერთხელ შეგხვდეს და ჩემს თავს ვუთხარი: „თუ ამ შეწირვაზე არ ნავალ, შენი, როგორც მოჭადრაკის პატივისცემას დავკარგავ!“

- 17...**♗xh7** 18.**♖h5+** **♗g8**
 19.**♗xg7** **♗xg7** 20.**♞d3** **♗f6**
 21.**♞g3+** **♗f8** 22.**♗e4** **♞d8**
 23.**♞f3** **♗e7** 24.**♗xf6** **♗xf6**
 25.**♖h4** **♞f8** 26.**♖xf6+** **♗e8**
 27.**♖f4** **b5** 28.**♞fc3** **♗d7**
 29.**♞d3** **♞c8** 30.**♞cd1** **♞c7** 31.**♞d6** **♞c8**

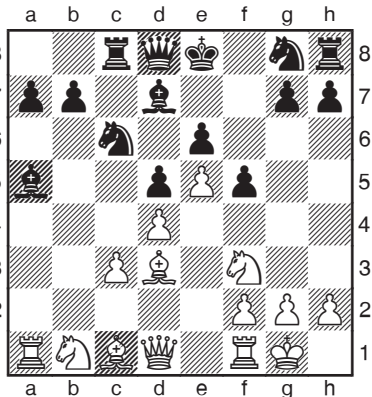
- 32.**h4** **♗c6** 33.**♞c3** **♞d7** 34.**♞xc6** **♞d8**
 35.**♖xd7+** **♞xd7** 36.**♞xd7** **♗xd7**
 37.**♞xa6** **♞b8** 38.**♞a7+** **♗e8**
 39.**h5** **♗f8** 40.**g4**

შავები დანებდნენ. .

ეს პარტია შედგა 1998 წლის 18 ივლისს — ჩემი დაბადების 59-ე წლისთავზე! ყოჩაღ მერაბ! კარგი საჩუქარი მიუძღვენი შენს თავს! მესამე შესანიშნავი კომბინაციის განხორციელების სურვილიც შევისრულე!

42. მერაბ თხელიძე (საქართველო) - **იან ბედნარი** (სლოვაკეთი)
 საერთაშორისო საჭადრაკო ფესტივალი.
 პარდუბიცი, 1998 წელი
 ფრანგული დაცვა. **C00**

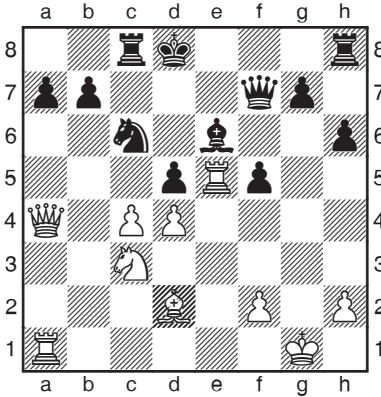
- 1.**e4** **e6** 2.**♗f3** **d5** 3.**e5** **c5** 4.**b4** **cxb4**
 5.**a3** **♗c6** მივიღეთ ფრანგული გამბიტი.
 ა6 5...**bxa3** 6.**d4** **♗c6** 7.**c3** **♗d7** 8.**♗d3** **f5**
 9.**h3** **g6** 10.**g4** **♗h6** 11.**♗xa3** **a6** 12.**♗g5**
 5...**bxa3** 6.**d4**.**♗d7?**! 7.**♗d3** **♗b6** 8.**♗g5**
 9.**h4** **♗c4** 10.**h5** **♗g7** 11.**♗xa3** **♗xa3**
 12.**♞xa3** **♗d7** 13.**hxg6** **hxg6** 14.**♞xh8** **♗xh8**
 15.**♗xf7+-** (თხელიძე-დარსანია: თბილისი, საქართველოს უმაღლესი ლიგის შესარჩევი ტურნირი, 1995 წელი)
 6.**axb4** **♗xb4** 7.**c3** **♗a5** 8.**d4** **♗d7**
 9.**♗d3** **♞c8** 10-0 **f5**

აქ გადავწყვიტე მეთამაშა არა თეორიის მიხედვით **h3** და **g4** არამედ პირდაპირ **11.g4** იგივე იდეებით

- 11.g4!?** **♗ge7**
 საინტერესოდ მეჩვენებოდა **11...fxg4**
12.gxf5 **♗xf5** **13.♗xf5** **exf5** **14.e6!**
♗xe6 **15.♞e1** **♗d7** **16.♗g5** **♞g8**
16...♞e8 **17.♗bd2** **♗xc3** **18.♞c1** **♗xd2**
19.♗xd2
17.♞a4 **♗c7** **18.c4** **♗d6** **19.♗c3** **h6**
20.♗d2 **♞f7** **21.♗e5+** **♗xe5** **22.♞xe5**
♗d8

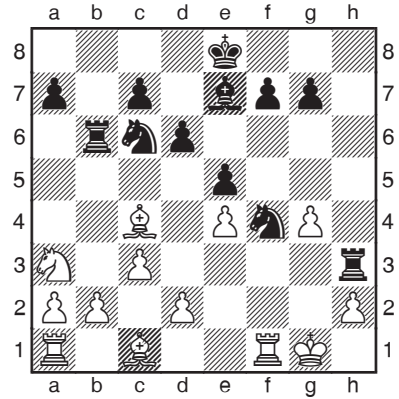
23. Rxd5+ Kxd5 24. cxd5 Nc6
 25. Qxa7 Qg6+ 26. Kf1 Re8
 27. Nb5 Re7 28. d6 Rd7
 29. Re1 Rxd6 30. Ka5+

შავები დანებდნენ.

43. მილან კაჯანი (სლოვაკეთი) -
 მერაბ თხელიძე (საქართველო)
 საერთაშორისო საჭადრაკო ფესტივალი.
 პარდუბიცი, 1998 წელი
 ფილიდორის დაცვა. **C50**

1.e4 e5 2. Nf3 Nc6 3. Bc4 d6 4. c3 Bg4
 5. Qb3 Qd7 6. Qxb7
 ან 6. Bxf7+ Qxf7 7. Qxb7 Kd7 8. Qxa8
 Bxf3 9. gxf3 Qxf3 10. Rg1 Qxe4+ 11. Kd1
 Qf3+ 12. Ke1 Qe4+ = ალიოხინი
 ან 12...e4 13. Ka3 Ke5 14. Qxa7 Kd3+
 15. Kf1 = სოზინი ;
 ან 6. Kg5 Kh6 7. Qxb7 Rb8 8. Qa6 Rb6
 9. Qa4 Ke7 = ალიოხინი
 პარტია როდზინსკი-ალიოხინი, პა-
 რიზი, 1913 ასე გაგრძელდა: 7. Bxf7+?
 Kxf7 8. Kxf7 Qxf7 9. Qxb7 Kd7 !
 10. Qxa8 Rc4 11. f3 Bxf3 12. gxf3 Kd4! ♯
 6... Rb8 7. Qa6 Rb6 8. Qa4 Bxf3 9. gxf3
 Qh3 10. Ke2 Qg2 11. Qd1 Kge7
 12. Qg1 Rh3 13. Qg4 Qxg4 14. fxg4
 h5 15. f3 Kg6 16. Ka3 hxg4 17. fxg4
 Rh4 18. Kf3 Rh3+ 19. Kf2 Ke7 20. Rf1

Nf4 21. Kg1

21...d5 22. exd5 Bc5+ 23. d4 Kxd4
 24. cxd4 Kxd4+ 25. Kh1 Rhx2+
 26. Kxh2 Rh6+ თეთრები დანებდნენ.

44. მერაბ თხელიძე (საქართველო) -
 პეტერ ფოლკი (ჩეხეთი)
 საერთაშორისო საჭადრაკო ფესტივალი.
 პარდუბიცი, 1998 წელი
 სიცილიური დაცვა.. **B22**

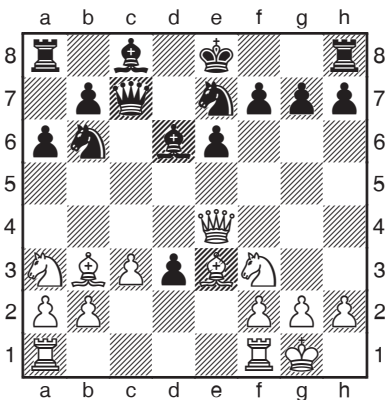
1.e4 c5 2. d4 cxd4 3. c3 Nf6
 საინტერესოა, რომ ჩემთან უკვე აღარ
 თამაშობენ მორას გამბიტს 3...dxc3
 4.e5 Nd5 5. Bc4 Qc7 6. Qe2 Nb6
 7. Bb3
 გ.კასპაროვი თვლის, რომ 7. Bd3 Nc6
 8. Nf3 d5 9. exd6 Qxd6 10. Kxd4 g6
 11. Kxc6 bxc6 =
 მე მომწონს 7. Bb3
 7... Nc6
 თუ რატომ არ ითვლება 7. Bb3 საუ-
 კეთესო სვლად, ენციკლოპედიაში
 ვკითხულობთ 7...d3 8. Qe4 Qc6
 9. Qf4 d5 10. Nf3 Qg6 11. 0-0 11... Nc6
 12. Ka3 Bg4 ♯ ლუკიჩი-რაბარი, 1995
 წელი, იუგოსლავია. ვიმეორებ, რომ
 მე ჩემი მოსაზრება მაქვს:
 ჩემიპარტია მ. თხელიძე-ლაშა ჯანჯ-
 ლავა; საქართველოს ჩემპიონატი

მამაკაცებს შორის. პირველი ლიგა. ცხაკაია, 1998 წელი, ასე გაგრძელდა: 11. ♖a3!? ♗xg2 12. ♖g1 ♗h3 13. ♖b5 ♖a6 14. ♗e3 ♗f5 15. ♗xf5 ♗xf5 16. ♗xb6 axb6 17. ♗xd5 ♖b8 18. ♖bd4 ♗d7 19. e6 fxe6 20. ♖xe6 ♗xe6 21. ♗xe6 ♖c5 22. ♗c4 g6 23. ♗b5+ ♖d8 24. ♖g5 ♖c7 25. b4 ♖d7 26. ♖f7!+-

8. ♖f3 e6

საინტერესოა, რომ ჩემი პარ-ტია **მ.თხელიძე (საქართველო)-ვალდეტერო (იტალია)**, საერთაშორისო ფესტივალის „ოპენ ბედოკი-88“, პრაღა, 1988 წელი, ასე გაგრძელდა: 8...d3 9. ♗e4 d6 10. exd6 ♗xd6 11. ♖a3 ♗e6 12. ♖b5 ♗d7 13. ♗f4 0-0-0 14. ♖e5! d2+ 15. ♖d1 ♗d5 16. ♖xa7+(იხ. ცხრილი 22).

9. 0-0 d3 10. ♗e4 d5 11. exd6 ♗xd6 12. ♖a3 a6 13. ♗e3 ♖e7

ა6 13...0-0 14. ♗xb6 ♗xb6 15. ♖c4; 13...♗e7 14. ♗f4 f5 15. ♗e3 ♗d8 16. ♖fd1
14. ♗xb6 ♗xb6 15. ♗a4+ ♖c6
16. ♖c4 ♗c7 17. ♖xd6+ ♗xd6
18. ♖fd1 f5 19. ♗e5 ♗xe5
20. ♗xc6+ bxc6 21. ♖xe5 ♖e7
22. ♖xd3 ♖f6 23. ♖e1 c5 24. ♖d6 g5
25. ♖c4 ♖e8 26. ♖b6 ♖b8 27. f3 a5

28. b3 h5 29. ♖a4 ♖e7 30. ♖xc5 ♖b5
31. ♖c6 ♗b7 32. ♖cxe6+ ♗xe6
33. ♖xe6 a4 34. ♖d4 ♖c5 35. ♖e6+ ♖f7
36. ♖b6 ♗c8 37. ♖c6 ♖xc6 38. ♖xc6
axb3 39. axb3 ♖e6 40. ♖f2 f4
41. ♖e2 g4 42. ♖d3 ♗a6+ 43. c4 ♖f5
44. ♖d4 g3 45. h4 შავები დანებდნენ.

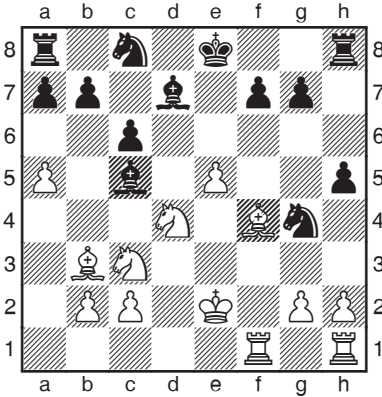
45. მერაბ თხელიძე (საქართველო) - რობერტ კუზიჩიკი (ჩეხეთი)
 საერთაშორისო საჭადრაკო ფესტივალის პარდუბიცე, 1998 წელი
 კარო-კანის დაცვა. **B15**

1. e4 c6 2. d4 d5 3. ♖c3 dxe4 4. ♗c4

მოგვიანებით, 1999 წელს, საქართველოს ჩემპიონატის უმაღლეს ლიგაში, პარტიაში **მერაბ თხელიძე-ნატო ექვვერაძე**, მე ვითამაშე: 4. f3?! e3 5. ♗xe3 ♖f6 6. ♗d3 e6 7. ♗d2 ♖bd7 8. ♖ge2 ♗e7 9. 0-0 0-0 10. ♖h1 b6 11. ♗e1 c5 12. ♖d1 ♗b7 13. dxc5 bxc5 14. ♗g5 ♗c6 15. ♖f4 ♖e8 16. ♗g3 ♗b8 17. ♗h3 h6 საინტერესო პოზიციით. ძალიან მინდოდა გამოემეცადა 18. ♗xh6!? gxh6 19. ♗xh6 სამწუხაროდ ვითამაშე 18. ♖xe6

4... ♖f6 5. f3 e5 6. dxe5 ♗xd1+
7. ♖xd1 exf3 8. ♖xf3 ♖g4
9. ♖e2 ♖d7 10. ♗f4 ♖b6
11. ♗b3 h5?!

ამ სვლას პირველად შევხვდი. მივიჩნიე, რომ ის არ არის პოზიციის შესაფერისი სვლა და დიდხანს ჩავფიქრდი. **ა.ალიოხინი** მოითხოვს მომენტალურად დავსაჯოთ მონინა-ალმდეგე. არჩევანი უნდა გამეკეთებინა 12. a4 -ს და 12. ♖g5 ♖h6 13. e6 f6 ვარიანტებს შორის
12. a4 ♗e7 13. ♖af1 ♗d7
14. a5 ♖c8 15. ♖d4 ♗c5

16.e6 ♞xd4 17.exd7+ ♜xd7
 18.♞d1 c5 19.♞b5 ♞e8+
 20.♜f3 ♞e5+ 21.♞xe5 ♞xe5
 22.c3 ♞f5+ 23.♜e4 ♞e5+
 24.♜d3 ♞f2 25.♞hf1 ♞h4
 26.♞xf7+ ♞e7 27.♜c2+ ♜c6
 28.♞c4 ♞d5 29.♞xd5+

შავები დანებდნენ.

ლამაზი კომბინაცია - ამონარიდი გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკიდან“

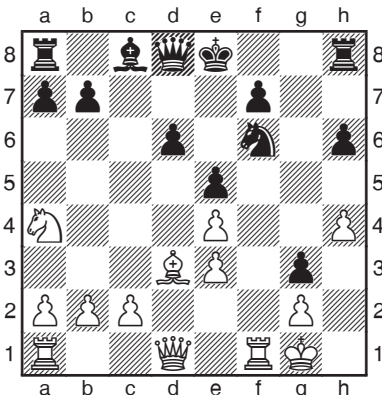
ჩეხეთის ქალაქ პარდუბიციეში ტრადიციულად ივლისის მეორე ნახევარში დიდი საჭადრაკო ფესტივალი იმართება. წლეულს ამ ფესტივალის ოთხ სხვადასხვა ტურნირში 1000-ზე მეტი მოჭადრაკე ასპარეზობდა. სასიამოვნოა აღინიშნოს, რომ ამ ფესტივალებს „ტრადიციული“ მთავარი მსაჯი ჰყავს - ცნობილი თბილისელი საერთაშორისო არბიტრი ევგენი მელიქსეთ-ბეგი.

„D“ ტურნირში 253 მონაწილეს შორის 13 წლის თბილისელმა მოსწავლემ მარიანა ჩხაიძემ 9 თამაშიდან 5,5 ქულა მოაგროვა. ასპარეზობაში მონაწილე 39 ქალს შორის მარიანას შედეგი მე-6 იყო, ხოლო 20 წლის გოგონათა შორის კი მას III პრიზი ერგო.

ეროვნული ოსტატი მერაბ თხელიძე „B“ ტურნირში მონაწილეობდა. მან 6,5 ქულა მოაგროვა 9 თამაშიდან და 13-ე ადგილი დაიკავა 326 მონაწილეს შორის.

გთავაზობთ მარიანა ჩხაიძის პარდუბიციეში ნათამაშები პარტიის ფრაგმენტს.

ჰოსკა (ჩეხეთი) - მარიანა ჩხაიძე (საქართველო)

16... ♞xe4! 17.♞f3 ♞xh4
 18.♞xf7+ ♜d8 19.♞f3 ♞h2+
 20.♜f1 ♞h1+ 21.♜e2 ♞xg2+
 22.♜e1 ♞d2+

თეთრები დანებდნენ.

მერაბ თხელიძე და მარიანა ჩხაიძე

46. მერაბ თხელიძე (საქართველო) -
ჰორის ნეიჩი (გერმანია)
 მსოფლიოს მეათე ჩემპიონატი
 სენიორებს შორის.
 პოლონეთი, როვი. 10.09 2000 წელი
 პირც-უფიმცევის დაცვა. **B06**

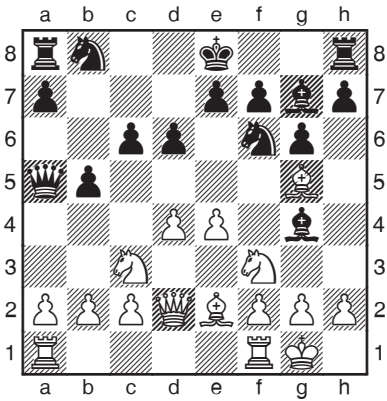
1.e4 g6 2.d4 d6 3.♖c3 ♗g7 4.♗g5 c6
 მოვიყვან რამდენიმე ჩემს პარტიას 4.♗g5
 ♗g7 5.e5-ის შემდეგ.

**მერაბ თხელიძე-გურამ კალატოზი-
 შვილი**, თბილისი, 1975 წელი:
 5.e5 dxe5 6.dxe5 ♖xd1+ 7.♗xd1 ♗g4 8.h3
 ♗xe5 9.♗d5+-

მერაბ თხელიძე-შალვა საბურზანია,
 საქართველოს ჩემპიონატი სენიორთა
 შორის, თბილისი, 2006 წელი:
 5.e5 dxe5 6.dxe5 ♖xd1+ 7.♗xd1 ♗g4 8.h3
 ♗xf2 9.♗xf2 ♗xe5 10.♗d5±

მერაბ თხელიძე-ლიოგვი (ოდესა) ნსს
 „ქარიშხალას“ საკავშირო პირველობის
 ნახევარფინალი, იურმალა, 1975 წელი:
 5.e5 dxe5 6.dxe5 ♗g4 7.♖xd8+ ♗xd8
 8.♗d1+ ♗d7 9.e6 fxe6 10.♗c4 ♗e8 11.♗f3
 ♗e5 12.♗xe5 ♗xe5 13.0-0 ♗c6 14.♗e4
5.♗f3

თეორია გვიჩვენებს 5.♖d2 b5 6.f4 ♗d7
 7.♗f3 b4 8.♗d1 a5 9.c3±
5...b5 6.♖d2 ♖a5 7.♗e2 ♗g4 8.0-0 ♗f6

**9.b4! ♖b6 10.d5 ♗xf3 11.gxf3 a6 12.a4
 ♗fd7 13.♗e3 ♖b7**

**14.axb5 cxb5 15.♗h6 0-0 16.♗h1 ♗c8
 17.♗xg7 ♗xg7 18.f4 ♗b6
 19.e5 ♖c7 20.♗a3 dxe5
 21.fxe5 ♖xe5 22.f4 ♖c7
 23.♖d4+ ♗g8 24.f5 ♗c4
 25.fxg6 hxg6 26.♗xb5 ♖e5
 27.♖g4 ♗b6 28.♗d4 ♗8d7
 29.♗h3 ♗f6 30.♖h4 ♖e4+
 31.♖xe4 ♗xe4 32.♗e3 f5
33.♗xf5 gxf5 34.♗xf5 ♗d6 35.♗g3
 შავები დანებდნენ.**

47. ვახტანგ მალანია (თბილისი) -
მერაბ თხელიძე (თბილისი)
 საქართველოს სენიორთა ჩემპიონატი .
 თბილისი. 2017 წელი
 უიტელკის დაცვა. **B06**

ძალიან საინტერესოა ის ფაქტი, თუ
 როგორ მოხდა ეს დაცვა ჩემს სადებიუტო
 რეპერტუარში. როგორც აღვნიშნე, ყვე-
 ლაფერი დაიწყო პარტიით **მ.თხელიძე-რ.
 დადიანი**, საქართველოს ჩემპიონატი აქ-
 ტიურ ჭადრაკში 40 წელს გადაცილებულ
 მოჭადრაკეებს შორის, 1995 წლის
 პირველ აპრილს, როდესაც მე პირველად
 შევეჯახე ამ დაცვას. (იხ. პარტია 34).
 ამ პარტიის შემდეგ დავინტერესდი ამ
 დაცვით და ვნახე პარტია **ალიოხინი-
 მიკენასი**, 1934 წელი:

1.d4 g6 2.e4 d6 3.♗c3 ♗g7 4.♗f3 e6 5.♗e2
 ♗e7 6.0-0 b6 7.♗e3 ♗b7 8.♖d2 h6 9.♗ad1
 ♗d7 10.♖fe1 ♗f8 11.♗f1 ♗g8 12.♗f4 ♗h7
 13.h4 a6 14.a4 ♖e8 15.g4 ♗d8 16.♗g2 e5
 17.♗g3 exd4 18.♗xd4 ♗e5 19.♖e2 ♗c8
 20.f3 ♗g8 21.♗h1 h5 22.g5 f6 23.b3?! fxg5
 24.hxg5 c5±;

ესინჯე მეტამამა და გამესინჯა ეს დაცვა.
 მოვიყვან ჩემს რამდენიმე პარტიას:

ადნან ორუჯევი (ბაქო)- მ. თხელიძე (თბ.)
 საერთაშორისოტურნირი „ქობულეთი-2000“
**1.d4 d6 2.c4 b6 3.♗c3 g6 4.e4 ♗g7 5.♗e3
 e6 6.♗d3 ♗b7 7.♗e2 ♗e7 8.f3 h6 9.♖d2
 ♗d7 10.♗g3 a6 11.a3 ♗f8 12.♖f1 ♗g8
 13.f4 c5 14.d5 exd5 15.cxd5 ♖e8 16.f5 g5
 17.0-0 b5 18.h4 ♗e5 19.♗h5 f6 20.g4
 ♗c8 21.hxg5 b4! 22.♗a4 c4 23.♗c2 c3
 24.bxc3 bxc3**

კობა მესტიაშვილი-მერაბ თხელიძე.
საქართველოს სენიორთა ჩემპიონატი.
2004 წლის 24 სექტემბერი:
1.d4 d6 2.ღf4 g6 3.ღf3 ღg7 4.e3 e6
5.ღbd2 h6 6.ღd3 ღe7 7.c3 0-0 8.წc2 f5
9.h4 ღbc6 10.ღc4 a6 11.a4 b6 12.წd1
ღh8 13.ღb3 წe8 14.d5 exd5 15.ღxd5
ღxd5 16.წxd5 ღe7 17.წd2 წxa4ჟ

შემდეგ ვცაღე მისი თამაში პირველ ხელში თეთრებით:

მერაბ თხელიძე (თბილისი) - მიხეილ სულაშვილი (თბილისი), საქართველოს ვაჟთა ჩემპიონატი. უმაღლესი ლიგა. 2000 წლის 27 აპრილი:
1.g3 f5 2.ღg2 ღf6 3.b3 g6 4.ღb2 ღg7 5.e3 0-0 6.ღe2 d6 7.d3 e5 8.ღd2 ღc6ჟ;

ყველაზე საინტერესო კი მოხდა მსოფლიოს სენიორთა 14-ე ჩემპიონატში 2004 წლის 4.10.-5.11, გერმანიის ქალაქ **ჰალეში**, როდესაც ყველა ჩემს დებიუტს მოწინააღმდეგეები კბილებამდე შეიარაღებული დახვდნენ. ამიტომ ხუთ პარტიაში შავებით 1.d4-ზე უიტელკის დაცვა ვითამაშე და 5-დან 4 ქულა ავიღე. მოვიყვან ამ პარტიების დასაწყისებს:

კურტ პიასტოვსკი (გერმანია)- მერაბ თხელიძე (საქართველო)
1.d4 g6 2.ღf3 b6 3.b3 ღg7 4.ღb2 ღb7 5.c4 ღf6 6.ღc3 0-0 7.e3 d6 8.ღe2 ღbd7 9.0-0 e6 10.წb1 წe7 11.ღd2 e5 12.d5 a5 13.e4 ღe8ჟ

ულოძიმ ბაკალაჩუკი (პოლონეთი) - მერაბ თხელიძე (საქართველო):
1.d4 g6 2.ღf3 ღg7 3.e3 b6 4.ღbd2 ღb7 5.ღd3 e6 6.0-0 d6 7.წe1 ღe7 8.e4 0-0 9.წb1 ღd7 10.c4 h6 11.b3 c5 12.d5 e5 13.g4 ღf6 14.ღh4 ღc8ჟ

გიუნტერ კოჰრი (გერმანია) - მერაბ თხელიძე (საქართველო):
1.d4 g6 2.e4 ღg7 3.ღc3 d6 4.ღg5 h6 5.ღe3 ღd7 6.წd2 a6 7.a4 b6 8.ღf3 e6 9.ღe2 ღe7 10.0-0 ღb7 11.წfd1 ღf8 12.ღe1 ღg8 13.f4 ღh7 14.ღd3 f5 15.ღf2 fxe4 16.ღfxe4 ღf5 17.ღf2 d5 18.ღg3 ღd6 19.ღg4 წe8 20.წe1 წf6ჟ;

ბორის ხანიუკოვი (გერმანია) - მერაბ თხელიძე (საქართველო):
1.d4 g6 2.e4 b6 3.f4 e6 4.ღf3 ღe7 5.ღe3 ღb7 6.ღd3 a6 7.ღbd2 h6 8.წe2 d5 9.e5 და ახლა 9...ღd7 10.0-0 c5 იძლეოდა კარგ

თამაშს.
ვოლფგანგ ერბსი (გერმანია)-მერაბ თხელიძე (საქართველო):
1.e4 d6 2.d4 g6 3.ღf3 ღg7 4.c3 ღd7 5.ღc4 e6 6.0-0 ღe7 7.ღg5 h6 8.ღe3 a6 9.წe1 b6 10.წe2 ღb7 11.d5 e5

1.d4 g6 2.c4 ღg7 3.ღc3 b6 4.ღf3 d6 5.e4 e6 6.ღe2 ღe7 7.ღe3 h6 8.წd2 ღb7 9.0-0 ღd7 10.წad1 a6 11.h3 f5 12.ღd3 ღf6 13.d5 e5 14.g3 წd7 15.ღg2 0-0-0 16.წe2 ღb8 17.b4 ღc8 18.ღg1 g5 19.c5 f4 20.c6 წe8 21.ღd2?

საუკეთესო თამაშს მიიღებდნენ თეთრები 21.ღxa6 სვლით ღa7 22.წb1 g4 23.წd1 gxh3+ 24.ღh1 h2 25.ღf3 ღg4 26.ღe2 წh5 27.ღxh2 ღxe2 28.წxe2 წxe2 29.ღxe2 ღxe4 30.ღc1 ღxd5 31.gxf4 ღxf4 თეთრები დანებდნენ. 0-1

დაბოლოს აქვე მოვიყვან კიდევ ჩემს ორ პარტიის დასაწყისს: **ანდრო ერვანდიანი-მერაბ თხელიძე.** თბილისის ჩემპიონატი მამაკაცთა შორის, 2005 წელი:
1.d4 g6 2.c4 b6 3.ღc3 ღb7 4.ღf3 ღg7 5.e4 d6 6.ღe2 e6 7.0-0 ღe7 8.ღe3 ღd7 9.წd2 h6 10.a3 a6 11.b4 f5 12.d5 e5 13.წc2 f4 14.ღc1 g5 15.h3 ღg6 16.ღh2 ღf6 17.c5 ღc8 18.cxd6 cxd6 19.f3 h5 20.წd1 g4ჟ.

ელუარდ მდინარაძე-მერაბ თხელიძე. საქართველოს ჩემპიონატი ჭადრაკში სენიორებს შორის, 2006 წელი:
1.d4 g6 2.c4 ღg7 3.ღf3 b6 4.ღc3 ღb7 5.e3 d6 6.ღe2 ღd7 7.0-0 h6 8.წc2 e6 9.ღd2 ღe7 10.წac1 0-0 11.წfd1 f5 12.e4 c5 13.d5 e5 14.exf5 gxf5

აღვნიშნავ რომ მოყვანილ 47 პარტიაში, თუ მხედველობაში არ მივიღებთ ამ პარტიების კომენტარებში განხილულ 36 პარტიას, ვითამაშე 25 პარტია თეთრებით, 22 შავებით და მათ შორის 19 მინიატურაა.

დაბოლოს, მინდა მოვიყვანო რამდენიმე პარტია იმის საჩვენებლად, რომ ახალგაზრდა მოჭადრაკეებმა იცოდნენ, როგორ არ უნდა ითამაშონ.

48. მერაბ თხელიძე (საქართველო) - კოპილოვი (ვორონეჟი)

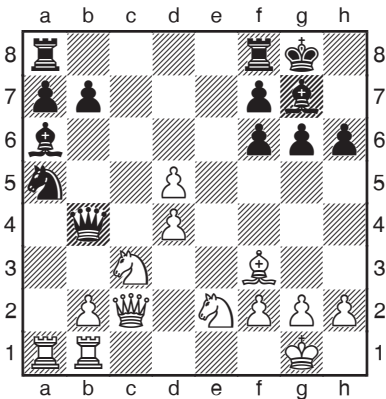
ნსს „ბურევესტნიკის“ საკავშირო პირველობის ნ/ფინალი. ვორონეჟი, 1964 წელი კარო-კანის დაცვა. . B14

1.e4 c6 2.d4 d5 3.exd5 cxd5 4.c4 ♖f6 5.♗c3 g6 6.♞b3 ♙g7 7.cxd5 0-0 8.♗e2 ♜bd7 9.♗f3 ♜b6 10.♗g5

მივიღეთ ენციკლოპედიის B14-ის პანოვის შეტევა

10...♗f5 11.♞d1 a5 12.♜ge2 a4 13.♞b5 h6 14.♗xf6 exf6 15.0-0 ♞e8 16.d6 ♗e6=

10... h6 ეს სვლა იქ მითითებული არ არის 11.♗xf6 exf6 12.♜ge2 ♗f5 13.0-0 ♗d3 14.♞d1 ♗a6 15.a4 ♞d6 16.a5 ♜c4 17.♞c2 ♞b4 18.♞fb1 ♜xa5

19.b3! შავები გაეხსნენ მახეში. იმუქრება ♞a4

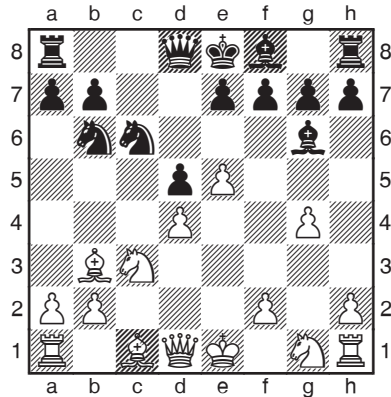
19... ♗xe2 20.♞a4 ♞xa4 21.♜xa4 ♗xf3 22.gxf3! ♞ac8 23.♞d3 ♞f8 24.♞b5 b6 25.b4 ♜b7 26.♞a6 ♞c7 27.♞xa7

თეთრებმა დროს გადააცილეს. ჩემთვის ასე სამწუხაროდ დამთავრდა ეს პარტია.

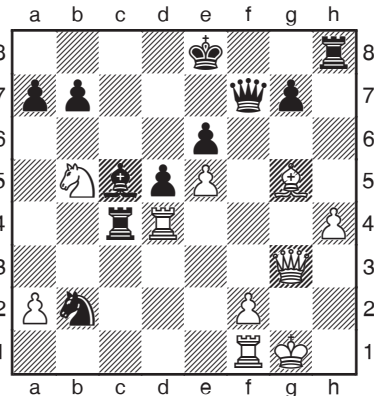
49. მერაბ თხელიძე (საქართველო) - ნასიბულინი (მოსკოვი)

უმალეს სასწავლებელთა სსრკ გუნდური ჩემპიონატი. ვორონეჟი, 1981 წელი სიცილიური დაცვა. . B22

1.e4 c5 2.d4 cxd4 3.c3 ♖f6 4.e5 ♜d5 5.♗c4 ♜b6 6.♗b3 d5 7.cxd4 ♜c6 8.♜c3 ♗f5 მორას მიუღებელი გამბიტიდან გადავედით ალაპინის ვარიანტში. 9.g4!? ♗g6

10.e6! fxe6 11.♖f3 e5! 12.♜xe5 ♜xe5 13.dxe5 e6 14.h4 h5 15.♗c2 ♗xc2 16.♞xc2 hxg4 17.♞g6+ ♜d7 18.♞xg4 ♞c8 19.♗g5 ♞c7 20.♞f4 ♜e8! 21.♞d1 ♜c4 22.0-0± ♞f7 23.♞g3 ♜xb2 24.♞d4 ♞c4 25.♜b5 ♗c5

26.♞xd5! exd5 27.e6! ♗f2+! 28.♞xf2 ♞xe6 29.♜c7+

[დროის უკმარისობის გამო ვერ მივიყვანე ეს პარტია ლოგიკურ დასასრულამდე 29.♞b8+ ♜d7 (29...♞c8 30.♜c7+ ♜d7

31.♞xc8+ ♞xc8 32.♜xe6+-) 30.♞xh8+-] 29...♞xc7 30.♞xc7 ♞g4+ 31.♜h2 ♞xh4+!

32.♗h4 ♞xh4+ 33.♜g2 ♞g4+ 34.♜h2 ♞h4+ 35.♜g1 ♞g4+ 36.♜f1 ♞c4+

37.♞xc4?? [37.♞e2+ ♜f8 38.♞d8+ ♜f7 39.♞e8+ ♜f6

40.♞e5+ ♜f7 41.♞xb2+-] 37...♜xc4 38.♜e2 ♜e7 39.♜d3 ♜d6

40.♜d4 ♜e4 41.♞e2 ♜e6 42.♞b2 b6 43.♞c2 ♜d6 44.♞c8 ♜c5 45.♞e8

♜e6+ 46.♜e3 g5 47.a3 a5 48.♞b8 ♜c5 49.♞c8+ ♜d6 ყაიმი 1/2-1/2

50. ვალერი გაფრინდაშვილი (თბ.) - მერაბ თხელიძე (თბ.)

საქართველოს უმაღლესი ლიგის შესარჩევი საზონატშორისი ტურნირი. თბილისი, 5-14 მაისი, 1995 წელი ვენური პარტია. **C25**

1.e4 e5 2.♖c3 ♗c6 3.g3! ♜f6

ძირითადი ვარიანტი ასეთია:

3...♗c5 4.♗g2 a6 5.♖ge2 d6 6.d3 ♗g4 7.h3 ♗e6 8.0-0 ♖ge7 9.♗d5 0-0 10.c3 ♗a7 11.♗h2 f6 12.f4 ♗f7 13.g4 ♖xd5= მიზეს-ლასკერი, ლაიპციგი 1889/90.; C 25-ის 42-ე გადახვევაში ვკითხულობთ: 3...♗b4 4.♖ge2 ♖ge7 5.♗g2 0-0 6.0-0 d6 7.d3 f5=

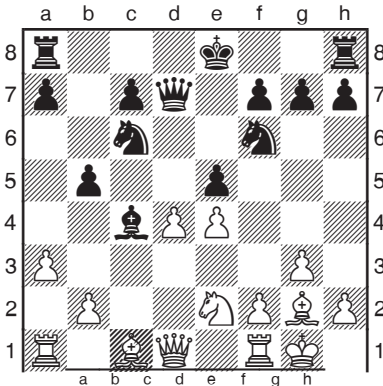
ა6 4.♗d5 ♗a5 5.♗g2 ♖ge7 6.♖xe7 ♗xe7 = არც ერთი აღნიშნული ვარიანტი არ გამოგვიყენებია, ვალერიმ „ამომადლო“ თეორიიდან. **4.♗g2 ♗b4!? 5.♖ge2 d6 6.0-0 ♗e6? 7.a3 ♗c5 8.♖a4 ♗d7 9.c3! b5?!**

საინტერესოა 9...♗a5

10.♖xc5 dxc5 11.d4 cxd4 12.cxd4 ♗c4

საინტერესოა

12...♖xd4! 13.♖xd4 ♗xd4 14.♗xd4 exd4 15.e5 ♖d5 16.♗d1 c5 17.b4 ♗d8 18.bxc5 ♖c3

13.d5 ♗a5 14.b4 ♖b3 15.♗b1 ♖xc1 16.♗xc1 a5 17.♗e1 axb4 18.axb4 ♗d6? 18...0-0!?
19.♖d4! 0-0?! 19...♗xb4!?
20.♖c6 ♗a2 21.♗a1 ♗fa8 22.♗xa2 ♗xa2 23.f4 exf4!? 24.e5 ♗xg2+!? 25.♗xg2 ♗xd5+ 26.♗g1 ♗xc6 27.exf6 ♗b6+ 27...gxf6! 28.♗g4+ ♗f8 29.♗xf4 ♗g7= 28.♗f1 ♗c4+ 29.♗g2 ♗c6+? 29...♗b7+! 30.♗h3 ♗c8+ 31.♗h4 gxf6! =
54

30.♗h3 ♗e6+ 31.♗h4 ♗a8

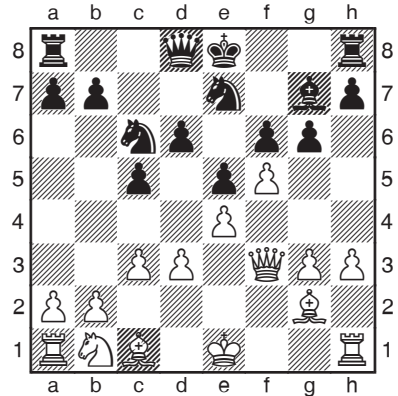
[31...♗d7!]

32.gxf4 ♗c4 33.fxg7 ♗d5 34.♗xd5 ♗xd5 35.♗h5 ♗xg7 36.♗g1+ ♗f8 37.♗h6 ♗e4 38.♗e1 ♗d3 39.♗c1 ♗e7 40.♗xc7+ ♗e6 41.♗b7 ♗d6 42.f5 შავები დანებდნენ. პირდაპირი შეცდომების კასკადია.

51. ჰუბერტ მორონგი (ლუქსემ.) - მერაბ თხელიძე (საქართველო)

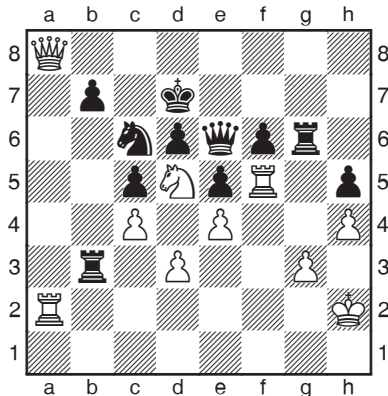
ჩეხეთის ღია საერთაშორისო საჭადრაკო ფესტივალი. პარდუბიცე-დენჩინი. პარდუბიცე, 23 ივლისი, 1998 წელი სიცილიური დაცვა. **B20**

1.e4 c5 2.d3 g6 3.g3 ♗g7 4.♗g2 d6 5.c3 ♖c6 6.f4 e5?! 7.♖f3 ♗g4 8.h3 ♗xf3 9.♗xf3 ♖ge7? 10.f5! f6

ამ მომენტში თეთრებმა დახარჯეს 25 წუთი. მე კი - 5 წთ. ვცდილობდი მეთამაშა ძველინდური დაცვის ის ვარიანტი, რომელსაც ზოგჯერ **გარი კასპაროვი** თამაშობს. ჩემს „ჩაკეტილ“ სისტემაში ზოგიერთ ვარიანტს არ ვაქცევდი ჯეროვან ყურადღებას, აღმოჩნდა „ხვრელები“ ჩემს სადებიუტო რეპერტუარში, „ამოვვარდი“ ნაცნობი პოზიციებიდან და ვერ აღმოვჩინდი სათანადო სიმაღლეზე. ხუთი წუთი დავხარჯე და ფაქტიურად სტრატეგიულად წაგებული პოზიცია მივიღე. შემდეგ რა არ ვცადავ, მაგრამ დაგვიანებული იყო. ჩემმა არც თუ ძლიერმა მონინალმდეგემ ყველა საკვანძო მომენტში ჩინებულად ითამაშა! **11.h4! ♗d7 12.♗h3! gxf5 13.♗h5+! ♗f8 14.0-0 ♗e8 +- 15.♗f3 ♗f7 16.♗e3 ♗e8**

17. $\text{d}2$ $\text{d}8$ 18. $\text{h}2$ $\text{c}7$ 19. $\text{xf}5$ $\text{xf}5$
 20. $\text{xf}5$ $\text{e}7$ 21. $\text{h}3$ $\text{h}5$ 22. $\text{f}2$ $\text{h}6$
 23. hxh6 hxh6 24. $\text{c}4$ $\text{g}8$ 25. $\text{e}3$ $\text{hg}6$
 26. $\text{f}3$ $\text{f}8$ 27. $\text{b}3$ $\text{a}5$ 28. faf1 $\text{a}4$ 29. $\text{c}4$
 $\text{axb}3$ 30. $\text{axb}3$ $\text{xa}8$ 31. $\text{f}1$ $\text{f}2$ $\text{xa}3$ 32. $\text{b}2$
 $\text{g}8$ 33. $\text{f}1$ $\text{e}6$ 34. $\text{ff}2$ $\text{b}8$ 35. $\text{e}1$
 $\text{c}8$ 36. $\text{xa}2$ $\text{xb}3$ 37. $\text{a}5$ $\text{c}6$ 38. $\text{a}8+$
 $\text{c}7$ 39. $\text{d}5+$ $\text{d}7$ 40. $\text{f}5$

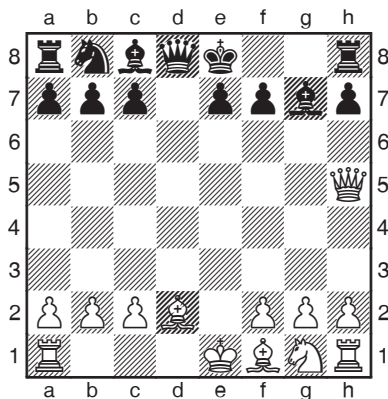
40... $\text{b}1!$? შავები ბოლო მახეს აგებენ თუ 41. fxh5 ? მაშინ 41... $\text{h}1+$! და შავები იგებენ. მონინალმდეგე ამ მახეში არ გაება.

41. $\text{h}8$ $\text{d}8$ 42. $\text{xa}8$ $\text{b}2+$ 43. $\text{h}3$ $\text{e}8$
 44. $\text{h}7+$ შავები დანებდნენ .

52. მერაბ თხელიძე (საქართველო) - ელენა ჩისტიაკოვა (რუსეთი) - ჩეხეთის ლია საერთ. საჭადრაკო ფესტივალი დეჩინი, 29 ივლისი, 1998 წელი

ალიოხინის დაცვა. B02

1. $\text{e}4$ $\text{f}6$ 2. $\text{c}3$ $\text{d}5$ 3. $\text{e}5$ $\text{d}4$ 4. $\text{exf}6$ $\text{dxc}3$
 5. $\text{fxg}7$ $\text{cxd}2+$ 6. $\text{xd}2$ $\text{xg}7$ 7. $\text{h}5!$?

მივიღეთ ენციკლოპედიის B02-ის მე-3 ვარიანტის 19-ე გადახვევა ე.წ. სკანდინავიური ვარიანტი

იქ განხილულია შემდეგი ვარიანტები:

7. $\text{f}3$ $\text{xb}2$ 8. $\text{d}1$ $\text{d}4$ 9. $\text{e}2$ $\text{g}4$ 10. $\text{b}3$
 ბალაშოვ-ალბურტი, საბჭოთა კავშირის ჩემპიონატი, 1974 წელი

10... $\text{g}7$ 11. $\text{c}3$ $\text{c}6$ 12. $\text{d}3$ $\text{xc}3+$
 13. $\text{xc}3$ $\text{b}4$ შტეინ-ლეპიოშკინი
 7. $\text{h}5$ $\text{d}6$ 8. $\text{f}3$ $\text{g}6$ 9. $\text{fxg}6$

$\text{hxg}6=$ იუდოვიჩი-ტრიფუნოვიჩი, იუგოსლავია, 1951 წელი

9. $\text{c}5!$? იდეით 0-0-0, ჰორტი

7... $\text{d}4$

მე 7. $\text{h}5$ $\text{d}4$ -ზე ჩემი გამოკვლევა მაქვს, რომელიც ამ პარტიაში გამოცდას გადის.

8. $\text{f}3!$? $\text{xb}2$ 9. $\text{d}1$ $\text{xc}2!$?

თუ 9... $\text{xa}2$ 10. $\text{b}5+$ $\text{c}6$ 11. $\text{d}3$

10. $\text{d}5$ 0-0 11. $\text{d}3$ $\text{c}6$ 12. $\text{h}5$ $\text{e}6+$!

13. $\text{e}3$ $\text{f}5$ 14. $\text{g}5?$

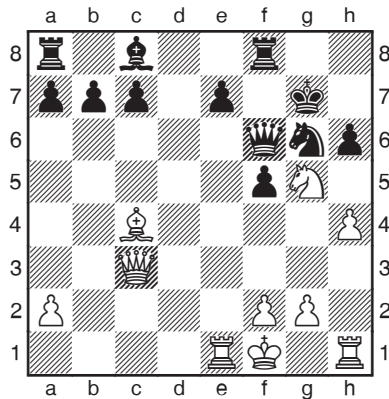
უხეში შეცდომაა. უნდა მეთამაშა ჯერ 14.

0-0. ამ დროისთვის მე 15 წუთი დამრჩა, ხოლო მონინალმდეგეს — 1საათი და 15 წუთი

14... $\text{c}3+$! 15. $\text{f}1$ $\text{g}6$ 16. $\text{c}4+$ $\text{g}7$

17. $\text{f}3$ $\text{c}6$ 18. $\text{h}4$ $\text{h}6$ 19. $\text{f}4$ $\text{e}5$
 20. $\text{xe}5+$ $\text{xe}5$ 21. $\text{c}3$ $\text{f}6$

22. $\text{e}1$ $\text{g}6$

ამ ნაგებულ პოზიციაში მახე დავაგე, რომელშიც გაება ჩემი მონინალმდეგე:

23. $\text{c}1!$

საკმარისია 23... $\text{e}5$ და პარტია

ნაგებული მაქვს

23... $\text{hxg}5$ 24. $\text{hxg}5$ $\text{d}4$

25. $\text{d}1$ $\text{f}4$ 26. $\text{c}3+$ $\text{e}5$

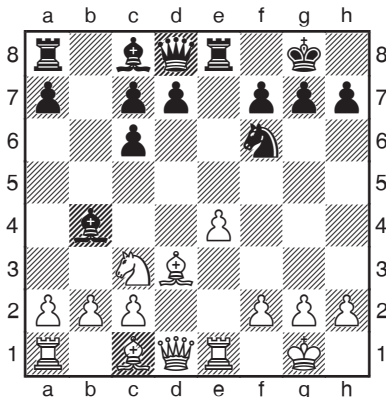
27. $\text{h}7+$ $\text{hxh}7$ 28. $\text{h}3+$

შავები დანებდნენ.

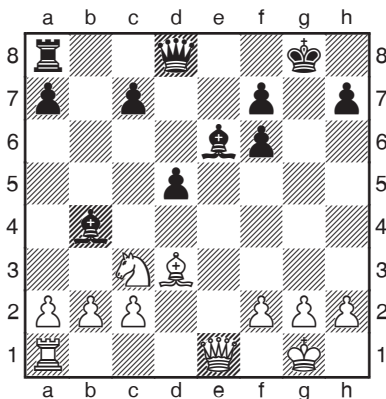

53. მერაბ თხელიძე (საქართველო) - მარკ ლეილი (ინგლისი) -
 ჰასტინგის ჩელენჯერ ტურნირი.
 დიდი ბრიტანეთი, 6 იანვარი, 1998 წელი

შოტლანდიური პარტია. C47
1.e4 e5 2.d4 exd4 3.♖f3 ♗c6 4.♗xd4 ♖f6 5.♗c3 ♖b4 6.♗xc6 bxc6 7.♗d3 0-0 8.0-0 ♖e8 9.♖e1!?

მივიღეთ ენციკლოპედიის C47-ის VI ვარიანტი, რომელიც ასე გრძელდება:
9.♗g5 h6 10.♗h4 d6 11.f4 ♖b7 12.♗h1 ♗xc3= 13.bxc3 c5 რუს-პლანინჩი,
 ლუბლიანა, 1973 – 15/235;
 ამ ვარიანტის 48-ე გადახვევაში განხილულია შემდეგი ვარიანტი: **9.♖f3 ♗d6 10.♗f4 ♗xf4 11.♖xf4 d6 12.♖ad1 ♖e7= რადულოვ-პლანინჩი,** ერსაჩი 1971 – 12/253
 სამაგიეროდ აქ შემაჯავს ჩემი გამოკვლევა **9...d5 10.exd5 ♖xe1+ 11.♖xe1 cxd5 12.♗g5 ♗e6 13.♗xf6 gxf6!?**

14.a3?! ♗d6 15.♖e2 f5 16.♖h5?! ♖f6 17.♖e1 c6 18.♗d1 d4! 19.♖f3 ♖d8 20.h3

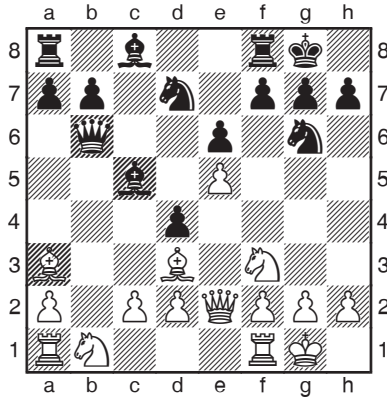
♖g5 21.c4 ♖d2 22.♖e2
 უგეგმო თამაშმა წასაგებ პოზიციამდე მიმიყვანა. უკეთესი იყო **22.♗f1 22...♖f4 23.g3 ♖h6 24.♗g2 ♗h8 25.♖h1 f4 26.g4 ♖e8 27.♖f3 ♗d7 28.♗e4 ♗c7 29.♖d3 c5 30.♗f3 ♖e6 31.b4 cxb4 32.axb4 ♖b6 33.b5 ♖f6 34.♗b2 h5 35.♗a4 ♗g7 36.♗c5 ♗c8 37.♗b3 ♗e5 38.♖d1 hxg4 39.hxg4 ♖d8 40.♖h1 ♖g6 41.♗c1 f5! 42.g5! ♖xg5+ 43.♗f1 ♖e7 44.♖e2 ♖c7 45.♗d3 ♗f6 46.♖g1+ ♗f8 47.♗d5 ♖xd5 48.cxd5 ♖c4 49.d6! ♖xb5 50.♖g6 ♗f7 51.♖xf6+**
 ჯობდა **51.♖h5!**
51...♗xf6 52.♖e7+ ♗g6 53.♗g1! ♖xd3 54.♖e8+ ♗g5 55.♖g8+ ♗h4 56.♖xc8 ♖d1+ 57.♗h2 ♖f1 58.♖h8+ ♗g4 59.♖g7+ ♗f3 60.♖b7+ ♗xf2 61.♖b2+ ♗e3 62.d7 ♖f3 63.♖g2 ♖e4 64.♖g1+ ♗e2 65.d8 ♖d3 66.♖h4 d2 67.♖hf2+ ♗d3 68.♖b1+ ♗c3 69.♖c5+ ♖c4 70.♖xc4+ ♗xc4 71.♖c2+
 შავები დანებდნენ.

54. მერაბ თხელიძე (საქართველო) - დან ე.მაიერსი (აშშ) -

სენიორთა მსოფლიო მეათე ჩემპიონატი.
 პოლონეთი. ქალაქი როვი, 10.09 2000 წელი
 ფრანგული დაცვა. C00

1.e4 e6 2.♗f3 d5 3.e5 c5 4.b4 d4!?
 მონინალმდევე სპეციალურად მოემზადა ფრანგული გამბიტის წინააღმდეგ და ისევ აღმოჩნდა „ხერვლი“ ჩემს „ჩაკეტილ“ სისტემაში.

5.bxc5 ♗xc5 6.♗a3 ♗d7 7.♗b5 ♖b6 8.♖e2 ♗e7 9.0-0 0-0 10.♗d3 ♗g6

კვლავ დავდექი ჩემთვის უხერხული პოზიციის წინაშე: თეთრებს ლაზიერის ფლანგზე ფიგურების განვითარებაში პრობლემა აქვთ.

11. ♖e4 ♜d8 12.g3 ♗xa3
 13. ♗xa3 ♗c5 14. ♖e2 ♗xd3
 15. ♖xd3 ♖c5 16. ♜fe1 a6
 17. ♗c4 b6 18. ♜ab1 ♜b8
 19.c3 ♗b7 20. ♗xd4 ♖d5
 21.f3 b5 22. ♗e3 ♖xf3

23. ♗xf3 ♜xd3 24. ♗f2 ♗xf3
 25. ♗xf3 ♜xd2 26.a4 ♗xe5+
 27. ♗e4 ♗g6 28.axb5 f5+
 29. ♗xf5 exf5+ 30. ♗e3 ♜bd8
 31. ♜e2 ♜8d3+ 32. ♗f2 axb5
 33. ♜xb5 ♜xe2+ 34. ♗xe2 ♜xc3
 თეთრები დანებდნენ.
 ასე უსახელოდ და უსახურად
 დამთავრდა ეს პარტია.

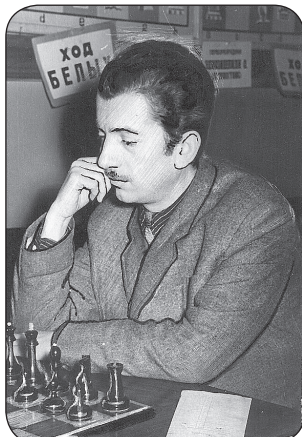

მერაბ თხელიძე ჰასტინგსში მოყვარულთა მსოფლიო მეორე ჩემპიონატზე

ჩემი საჭადრაკო პარტნიორები

ბუხუტი გურგენიძე

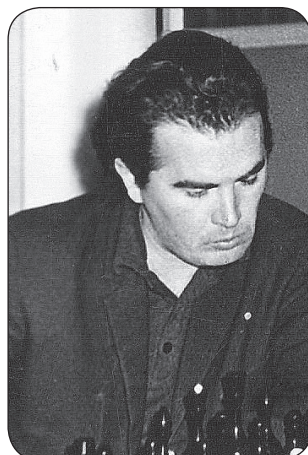
ალექსანდრე ბლაგიძე

გივი გამრეკელი

იური ჩიქოვანი

თეიმურაზ ლომია

თამაზ გიორგაძე

ალექსანდრე იზვოზნიკოვი

დავით ჯანოევი

ალექსანდრე ბოკუჩავა

**მერაბ თხელიძის მიერ საჭადრაკო შეჯიბრებებში
მიღწეული მნიშვნელოვანი შედეგები 1953-2017 წლებში**

№	ჩატარების დრო	ჩატარების ადგილი	შეჯიბრების დასახელება	შედეგი	პარტიების რიცხვი
1	1953 წლის ივნისი	ბათუმი	საქართველოს გუნდური პირველობა მოსწავლეთა შორის. ხუთ დაფაზე. მეხუთე დაფა	7-დან 7 ქულა I ადგილი	7
2	1955 წლის სექტემბერი	თბილისი	თბილისის პირველობის ნახევარფინალი მამაკაცთა შორის	12-დან 10 ქულა. I-III ადგილი	12
3	1957 წლის 26 ივნისი - 10 ივლისი	ბორჯომი	საქართველოს ჩემპიონატი მოსწავლეებს შორის	15-დან 12 ქულა. I ადგილი	15
4	1958 წლის ნოემბერი	თბილისი	თბილისის პირველობის ნახევარფინალი მამაკაცთა შორის-	13-დან 12,5 ქულა. I ადგილი	13
5	1959 წელი	თბილისი	თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჩემპიონატი	15-დან 12,5 ქულა. I ადგილი	15
6	1961 წელი	თბილისი	თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჩემპიონატი	სადგილი	
7	1963 წლის 21 თებერვალი - 23 მარტი	თბილისი	საქართველოს ჩემპიონატი მამაკაცთა შორის	19-დან 12 ქულა. II-IV ადგილები	
8	1963 წლის 4-27 მაისი	თბილისი	ამიერკავკასიის ჩემპიონატი მამაკაცებს შორის	15-დან 9 ქულა. V-VI ადგილი. სსრკ სპორტის ოსტატის ნორმა 8,5 ქულა	15
9	1964 წელი	თბილისი	თბილისის ჩემპიონატის ნახევარფინალი	13-დან 11,5 ქულა. I-II ადგილი	13
10	1963 წლის 18 დეკემბერი- 1964 წლის 9 იანვარი	თბილისი	ნსს „ქარიშხალას“ საქართველოს ჩემპიონატი მამაკაცებს შორის	12-დან 9,5 ქულა. I-II ადგილი	12
11	1966 წელი ივლისი	ხარკოვი	საკავშირო გუნდური პირველობის ნახევარფინალი უმაღლეს სასწავლებლებს შორის რვა დაფაზე. მეექვსე დაფა	7-დან 6,5 ქულა. I ადგილი	7
12	1966 წლის 18 ივლისი - 1 აგვისტო	მინსკი	საკავშირო გუნდური პირველობის ფინალი უმაღლეს სასწავლებლებს შორის რვა დაფაზე. მეექვსე დაფა	7-დან 5,5 ქულა. I ადგილი	7

13	1967 წელი	თბილისი	საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის სისტემის თანამშრომელთა ჩემპიონატი	I ადგილი	11
14	1969 წელი	თბილისი	თბილისის ჩემპიონატის ნახევარფინალი	10-დან 7,5 ქულა. I-V ადგილი.	10
15	1970 წლის დეკემბერი	თბილისი	საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის სისტემის თანამშრომელთა ჩემპიონატი	12-დან 10 ქულა. I ადგილი	12
16	1972 წლის 17-27 ოქტომბერი	თბილისი	საკავშირო თამაშების ფინალი სტუდენტურ გუნდებს შორის. III დაფა.	7-დან 5,5 ქულა. I ადგილი	7
17	1986 წლის 8-30 იანვარი	თბილისი	ჭადრაკის რესპუბლიკური სასახლის თასის გათამაშების ფინალი	15-დან 12,5 ქულა. I ადგილი	15
18	1987 წლის თებერვალი	პალანგა	საკავშირო ღია ფესტივალი „პალანგა-87“	7-დან 6,5 ქულა. I ადგილი	7
19	1987 წლის ივლისი	კლაიპედა	საკავშირო ღია ფესტივალი „კლაიპედა-87“	10-დან 6,5 ქულა. I-II ადგილები.	10
20	1987/88 წლები	თბილისი	ჭადრაკის რესპუბლიკური სასახლის თასის გათამაშების ფინალი	17-დან 12,5 ქულა. I ადგილი.	17
21	1995 წლის 31 მარტი-2 აპრილი	თბილისი	საქართველოს პირველობა აქტიურ ჭადრაკში ორმოც წელს გადაცილებულ მოჭადრაკეთა შორის	9-დან 7 ქულა. I ადგილი.	9
22	1996 წლის 28 დეკემბრიდან 1997 წლის 5 იანვრამდე	დიდი ბრიტანეთი, ჰასტინგსი	მსოფლიოს მეორე ჩემპიონატი ჭადრაკში მოყვარულთა შორის	9-დან 8 ქულა. II ადგილი	9
23	2000 წლის 21-29 აგვისტო	ქობულეთი	საერთაშორისო საჭადრაკო შეჯიბრება „ქობულეთი-2000“	9-დან 7 ქულა. II ადგილი	9
24	2004 წლის 20-26 სექტემბერი	თბილისი	საქართველოს ჩემპიონატი სენიორებს შორის	7-დან 6 ქულა. I ადგილი	7
25	2005 წლის 10-19 აპრილი	თბილისი	თბილისის ჩემპიონატი (ცალკე ითვლება სენიორთა შედეგები)	9-დან 5,5 ქულა. I ადგილი სენიორებს შორის	9
26	2005 წლის 31 მაისი-9 ივნისი	თბილისი	საჭადრაკო ფესტივალი „ნონას თასი - 2005“ (ცალკე ითვლება სენიორთა შედეგები)	9-დან 5 ქულა. I ადგილი სენიორებს შორის	9
27	2006 წლის 15-28 აგვისტო	თბილისი	საქართველოს ჩემპიონატი ჭადრაკში სენიორებს შორის	10-დან 6,5 ქულა. III ადგილი	10

დაბიუტების მაჩვენებელი:

I. ღია დაბიუტები (15)

1. ორი მხედრის დაცვა — 6, 28
2. ესპანური პარტია — 9, 11, 15, 16, 19
3. პონციანის დებიუტი — 10, 20
4. შოტანდიური პარტია — 23, 31, 53
5. მეფის გამბიტი — 27
6. ფილიდორის დაცვა — 43
7. ვენური პარტია — 50

II. ნახევრადღია დაბიუტები (29)

1. ალიოხინის დაცვა — 2, 14, 22, 52
2. სიცილიური დაცვა — 4, 5, 7, 13, 18, 24, 29, 30, 34, 35, 38, 41, 44, 49, 51
3. ფრანგული დაცვა — 8, 42, 54
4. კარო-კანის დაცვა — 21, 39, 45, 48
5. პირც-უფიმცევის დაცვა — 25, 46
6. სკანდინავიური დაცვა — 33

III. დახურული დაბიუტები (10)

1. ძველინდური დაცვა — 1, 3, 12
2. ჰოლანდიური დაცვა — 17
3. უიტელკის დაცვა — 36, 47
4. ტრომპოვსკის დებიუტი — 40
5. ვოლგის გამბიტი — 32
6. ბუდაპეშტური გამბიტი — 37
7. არასნორი დასაწყისი — 26

ჩემი პარტნიორები

აკოპიანი გაგიკ	- 18	ლუტცი ოლივერი	- 41
ბაკალჩუკი ულოძიმ	- (47)	მაიერსი დან	- 54
ბედნარი იან	- 42	მაკაროვი	- 20
ბერაძე სერგო	- (37)	მალანია ვახტანგი	- 47
ბერაძე ჯემალ	- 14	მატა	- 38
ბლაგიძე ალექსანდრე	- (21)	მდინარაძე ედუარდი	- (47)
ბოტვინიკი მიხეილ	- 7	მესტიაშვილი კობა	- (47)
ბრონშტეინი დავითი	- 4	მიკულოვი	- 27
ბუსლაევი ალექსანდრე	- 12	მიქაელიანი ემილი	- 30
გაფრინდაშვილი ვალერი	- 50	მიტიევი გიორგი	- 34
გრინბერგი	- 17	მეჰმეტი ვანიკ	- (34)
გრძელშიშვილი გია	- 29	მორონგი ჰუბერტ	- 51
გურგენიძე ბუხუტი	- 11, (37)	ნასიბულინი	- 49
გუტკინი	- 24	ნამდაროვი	- 28
დადიანი რევაზი	- 36	ნეკრასოვი	- (10)
დარსანია	- (42)	ნიიჩი ჰორის	- 46
დოროშკევიჩი	- 6	ორდიანი	- 26
ედიშერაშვილი ალექსანდრე	- (40)	ორუდფიევი ადნან	- (47)
ერბისი ვოლფგანგ	- (47)	ოხოტნიკი	- 23
ერვანდიანი ანდრო	- (47)	პიასტოვსკი კურტ	- (47)
ედგვერაძე ნატო	- (45)	სამოილოვი	- 16
ვალდეტერო ნიკოლო	- (44)	სილვიკი ზბიგნევ	- (41)
ვეიზერი ბორისი	- 2	სოკოლოვი	- 21
ვეტოხინი იური	- 5	სოსონკო გენადი	- 8
ზაიჩიკი გენადი	- (37)	სპასკი ბორის	- 10
ზვიადაძე მიხეილი	- (34)	სულაშვილი მიხეილი	- (47)
თურქესტანიშვილი ოთარი	- (24)	სტოკი ტობი	- (41)
კაკოიშვილი თამაზი	- (38)	ტალი მიხეილი	- 15
კალატოზიშვილი გურამი	- (46)	ტერელაძე სოფიკო	- (34)
კალატოზიშვილი თამაზი	- 1	ფოლკი პეტერი	- 44
კალვერტი დავიდ	- 39	შმედერსი გერდ	- 40
კაჯანი მილან	- 43	ჩაგელიშვილი რამაზი	- 37
კერძაია თორნიკე	- 32	ჩეჩელიანი სეირავანი	- (18)
კოკჩი გიუნტერ	- (47)	ჩიბუხჩიანი არტური	- (37)
კოპილოვი	- 48	ჩისტიაკოვა ელენა	- 52
კოროლიოვი	- 22	ჩიქოვანი იური	- 25, 33
კრუგლოკი	- (28)	ჩიქოვანი რამაზი	- 35
კუბიჩეკი რობერტ	- 45	ციხელაშვილი გიური	- (24)
ლეილი მარკ	- 53	ცქიტიშვილი ირაკლი	- 31
ლეპიოშკინი ვასილი	- 19	ხაბურზანია შალვა	- (46)
ლიოგკი	- (46)	ხანიუკოვი ბორის	- (47)
ლიტვინოვი	- 3	ხელაშვილი ანზორი	- 9
ლომაია თეიმურაზი	- (32)	ჯინჯიხაშვილი რომანი	- 13

სარჩევი

წინათქმის ნაცვლად	3
შესავალი	5
პარტიები	9
მერაბ თხელიძის მიერ საჭადრაკო შეჯიბრებებში მიღწეული მნიშ- ვნელოვანი შედეგები 1953-2017 წლებში	59
დებიუტების მაჩვენებელი	61
ჩემი პარტნიორები	62

დაიბეჭდა შპს „საქართველოს მაცნე“